

Profesorul Mortimer

Pierre Boulle

Traducere de Adriana Cismaș
Editura Elit – Comentator 1992

PARTEA ÎNTÂI

I

Sir Richard Mortimer nu era numai deținătorul unui nume celebru în istoria vechii Anglii. El mai putea să se mîndrească (și nu pierdea nici o ocazie) cu faptul că era o personalitate prestigioasă a lumii științifice contemporane.

Prestanța lui, statura lui înaltă, un chip cu trăsături reflectînd o autoritate firească accentuau nimbul ce se țesuse de mai mulți ani încoace în jurul persoanei sale, datorită meritelor și distincțiilor impunătoare dobîndite de-a lungul unei cariere excepționale, căreia un titlu de noblețe îi conferise o consacrare pizmută.

Privirea sa, în general pătrunsă de o mare blîndețe, ba uneori chiar apropiată de o jovială bonomie, era cu toate acestea străbătută din cînd în cînd de un fulger trecător, a cărui intensitate îi uimea pe interlocutori. Unii dintre admiratorii lui Sir Richard puneau această flacără pe seama unei manifestări a geniului. Alții, mirați să observe o asemenea sclipire atunci cînd nimic nu părea să-i justifice apariția într-o conversație, se simțeau tulburați de strălucirea ei inexplicabilă și, fără voia lor,

erau cuprinși de un sentiment ciudat.

Nu era ceva neobișnuit că în jurul persoanei profesorului se crease o reputație de originalitate, căci, în felul în care își trata bolnavii, i se întâmpla deseori să se abată de la căile conformiste; însă întotdeauna o făcea cu o prudență plină de înțelepciune, iar rezultatele pe care le obținuse păreau să-i dea dreptate. Profesorul Mortimer era o figură respectată de majoritatea confrăților săi și venerată de pacienți.

De aceea, când, înainte de a fi împlinit șaiszeci de ani, se hotărî, aparent fără nici un motiv, să renunțe la poziția de prim rang pe care o avea, atât unii, cât și ceilalți încercară o profundă surpriză și emoție. Din prima categorie, unii, care îi admirau fără nici o reținere aptitudinile, au socotit această extravaganță ca fiind o pierdere ireparabilă pentru știință. Alții s-au bucurat în sinea lor că o asemenea retragere le va permite, cu siguranță, să urce mai repede treptele spre glorie. Cît despre bolnavi, ei resimțiră această plecare ca pe o funestă lovitură a soartei.

Profesorul Mortimer era în același timp un medic eminent și un cercetător pasionat, atât în domeniul teoriei, cât și în practică. Specialist în cancerologie, stăpînea temeinic felurile discipline necesare în studiul și în tratamentul cancerului și obținuse cele mai înalte titluri în fiecare dintre ele: biologie, radiologie, chimie și în altele.

Ca medic, putea să se laude că reușise vindecarea bolnavilor în stadii de început ale bolii și, în cazurile cele mai grave, că prelungise existența câtorva pacienți, cărora confrății săi le prevestiseră sfârșitul iminent, îngrijise membri ale celor mai ilustre familii, atrase de reputația lui, însă se apleca asupra bolnavilor nevoiași cu o atenție tot atât de meticuloasă și de eficace. Dacă onorariile cerute celor dintîi erau proporționale cu renumele său, i se întâmplase să-i trateze pe cei săraci doar de dragul de a o face, ceea ce îi sporea mai mult faima de binefăcător al umanității, cât și reputația lui de om ciudat.

Eficacitatea îngrijirilor sale se datora aplicării unor tratamente clasice (radioterapie, chimioterapie, grefe etc), însă,

conform unui dozaj modificat de nenumărate ori, rezultat al experienței sale îndelungate, dozaj ale cărui variante nu risca, bineînțeles, să le aplice, decît după ce le verificase inocuitatea și eficacitatea pe animale.

Căci – și aceasta era a doua față a remarcabilei sale personalități, – poate cea mai importantă după părerea lui –, el era totodată și un cercetător neobosit. Conducea cel mai renumit centru de vivisecție din Anglia, cu sediul la Londra, unde zilnic se practicau experiențe minuțioase pe șoareci, șobolani, maimuțe, pe multe alte specii de animale și chiar plante, cu scopul de a aprofunda cunoștințele încă insuficiente despre acest flagel care este cancerul și de a reuși, eventual, eliberarea omenirii de sub amenințarea lui.

Acolo, sub ordinele profesorului, lucrau cei mai buni specialiști în biologie, chimie și fizică, pe care el îi dirija și coordona, grație cunoașterii sale perfecte în aceste domenii, pentru a obține rezultatele cele mai bune.

Îl se întîmplase uneori să nu se mulțumească doar să dea îndrumări, ci să se apuce el însuși de treabă, practicînd experiențe al căror scop îl păstra cu zgîrcenie pentru sine, experiențe despre care se bănuia că ar fi destinate verificării unor teorii ale lui personale, la care lucra izolat în cabinetul său. În astfel de momente, ținea să lucreze singur, îndepărtîndu-i pe cei mai fideli colaboratori. Printre aceștia se zvonea cîteodată că profesorul ar fi găsit calea unei descoperiri extrem de importante în cancerologie, pe care ținea s-o păstreze în secret, pînă la confirmarea ei prin rezultatele experimentale.

Deci, profesorul Mortimer, ajuns în culmea celebrității, se hotărî pe neașteptate, aparent dintr-un capriciu, ori pradă unui acces de nebunie, cum ziceau unii, să renunțe la conducerea centrului de vivisecție, la funcțiile lui de medic la spitalul unde își îngrijea pacienții (paciente, mai ales, fiindcă era specialist în cancerul de sîn), precum și la cursurile lui de la Universitate.

Comunicînd autorităților hotărîrea sa, fără să catadicsească să dea vreo explicație credibilă, se închise în

cabinetul său de lucru, unde se apucă să-și consulte dosarele, să-și pună la punct notițele personale, dînd dovadă de o voință de neclintit, răspunzînd destul de sec protestelor, uneori rugămintilor ce i le adresau, în cursul unor convorbiri telefonice, cele mai înalte somități ale lumii științifice și administrative, care încercau să-i vorbească pentru a-l face să-și schimbe decizia.

Cînd aceștia înțeleseseră că profesorul era de neînduplecat și se resemnă să-i accepte demisia, cînd formalitățile oficiale au fost îndeplinite, în foarte scurt timp – conform propriei sale dorințe, exprimată energic, – de-abia atunci el ieși din izolare, păru să respire mai lesne, de parcă ar fi scăpat de o povară grea, și îi declară soției că se simțea mult mai ușor, în sfîrșit liber să-și organizeze munca după placul lui. După aceea, se hotărî să facă o ultimă vizită, ca un soi de rămas bun, la centrul de cercetări în cancerologie, care adăpostea animalele de experiență. Acolo, zăbovi cîtva timp.

II

Era însoțit de directorul adjunct al centrului. Acesta era dintre cei care, plîngînd cu glas tare și destul de ostentativ plecarea șefului, vedea în ea o posibilă avansare pentru sine. În timp ce-i făcea cunoscute lui Sir Richard regretul și tristețea lui, presărîndu-le cu laude, acesta nu părea deloc că dă atenție vorbăriei directorului. Cu pași lenți, se plimba prin fața despărțiturilor ce adăposteau animale mici, șoareci și șobolani, prin fața cuștilor în care stăteau maimuțele, gînditor, părăind că încearcă un fel de melancolie, pentru prima dată după atîtea zile.

Din cînd în cînd, se oprea ca să-și aplece trupul înalt și să citească, cu sprîncenele încruntate, o tăbliță indicînd natura tratamentului aplicat cutărui sau cutărui animal, examina subiectul cu atenție, adresîndu-i colaboratorului său cîte o

Întrebare de ordin tehnic, iar asta cu destulă răceală. De fapt, chiar dacă îi recunoștea meritele științifice, profesorul nu-l simpatizase niciodată. Cei doi ar fi ajuns deseori la neînțelegeri în privința unor probleme de detaliu, dacă firea servilă a adjunctului și titlurile șefului nu l-ar fi determinat pe primul să cedeze, înainte ca discuția să ia o întorsătură serioasă.

Profesorul Mortimer deschise cușca unde un șoarece-femelă izolat părea să dormiteze, și cu un deget pipăi atent pînțelele animalului. Șoarecelui i se provocase un cancer al mamelei, cu ajutorul unor substanțe adecvate, iar tratamentul părea că nu oferă rezultatul așteptat. Profesorul clătină din cap cu tristețe.

— E pierdută, rosti el, așezînd la loc animalul, care căzu din nou în apatie. Tratamentul n-a fost destul de energic pentru o tumoare atît de avansată. Dozele trebuie forțate.

Adjunctul aprobă cu o mișcare a capului și își notă în carnețel.

— Dar asta nu mă mai privește, adăugă Sir Richard, dînd din umeri.

Totuși, înainte de a închide ușa despărțiturii cu zăbrele, se încruntă și arată cu degetul excrementele animalului care murdăreau fundul cuștii, neputîndu-se stăpîni să nu redevină pentru cîteva clipe același șef sever și intrasigent.

— Cușca asta trebuie curățată, spuse el sec, ori mai bine schimbată. Dacă animalul e gata să moară, ăsta nu e un motiv ca suferinței lui să i se mai adauge și inconfortul.

Una din grijile profesorului, aproape o manie, era pretenția ca în clădire să fie o curățenie perfectă, mai ales în cuștile unde erau închise nefericitele animale – cobai. Conștiința lui profesională îi impunea să facă pe aceste viețuitoare niște experiențe îndrăznețe, primejdioase, chiar crude uneori, care adesea le provocau moartea, însă înfăptuia lucrul acesta fără tragere de inimă, căci avea un suflet milos pentru orice făptură vie. Dacă progresul științei cerea astfel de suferințe, el veghea ca animalele sale să nu mai îndure și alte încercări.

Făcu o observație asemănătoare trecînd pe lîngă o cușcă în care un cimpanzeu se strîmba, privindu-l fix, plin de curiozitate.

— Iată încă un culcuș murdar. Cu toate astea, recomandase ca paiele să fie schimbate în fiecare zi. În sfîrșit, nu mai sînt eu cel care dă ordine.

Grija lui se manifesta atît față de maimuțe, cît și față de șoareci și șobolani. Subdirectorul, care găsea că atenția profesorului e exagerată, se abținu să nu dea din umeri, însă îi răspunse că va face cele de cuviință și își notă iar în carnet.

Odată terminată vizita de rămas-bun, profesorul Mortimer îi ură succes colaboratorului său și îi declară că el însuși îl recomandase autorităților ca să preia în locul său conducerea instituției; ceea ce era întru totul adevărat. În ciuda concepțiilor lor uneori diferite, nu găsea pe nimeni mai bine calificat să-i urmeze. Celălalt îi mulțumi și, văzîndu-l într-o dispoziție atît de bună, nu se putu stăpîni să nu-i pună cîteva întrebări în legătură cu adevăratele motive ale retragerii lui și în legătură cu felul în care plănuia să-și folosească de acum încolo timpul liber.

— Un savant de talia dumneavoastră, Sir Richard, la vîrsta pe care o aveți, nu înțeleg cum poate să-și părăsească în felul ăsta cercetările continuate cu atîta îndîrjire și atît de fructuoase. Am crezut întotdeauna că ele constituie esențialul existenței dumneavoastră.

Profesorul Mortimer zîmbi.

— Să nu-ți închipui, dragul meu, că am de gînd să folosesc noua mea libertate jucînd bridge. Dimpotrivă, am planuri foarte mari în ceea ce privește cercetarea. Aveai dreptate să-ți imaginezi că ea reprezintă scopul vieții mele. O să-ți mărturisesc un lucru pe care l-am ținut secret pînă astăzi. Mi-am dat demisia tocmai pentru a-mi continua experiențele și a le extinde. Aici, sînt într-un fel îngrădit de o groază de restricții administrative și de suspiciunea pe care o trezesc întotdeauna ideile noi, precum cele ce-mi aparțin.

— Nu mă îndoiesc de asta, Sir.

— Înțelegi, dragul meu, ce înseamnă deci să fii liber. Am nevoie de libertate absolută. Departe de zgomot, de hîrțogărie, departe de schimburile de vederi cu colegi mai mult sau mai puțin calificați, continuă el în timp ce pupila i se lumina de acea flacăra trecătoare ce-i intriga uneori pe interlocutorii săi.

Subdirectorul își aminti în clipa aceea de zvonul care circula printre discipolii profesorului, și anume, că nu era deloc satisfăcut de metodele actuale folosite pentru combaterea cancerului și că desfășura cercetări teoretice, deocamdată, ca să pună la punct alte metode, mai eficace. Gîndul acesta îl făcu să rostească:

— Dar, Sir, ca să întreprindeți și să duceți la capăt niște cercetări în cancerologie, teoria nu e suficientă. E nevoie de mii și mii de experiențe...

— Închipuie-ți că acest mic amănunt nu mi-a scăpat, îl întrerupse profesorul cu un surîs ironic.

— ... adică de mijloace materiale considerabile, un centru cu clădiri amenajate corespunzător, de laboratoare, de echipe de specialiști asemănătoare cu cele pe care le-ați creat și pe care le conduceți aici.

— În ceea ce privește mijloacele materiale, le am, răspunse profesorul, pipăindu-și buzunarul cu același zîmbet triumfător. Pentru realizarea planului meu sînt dispus să-mi folosesc toată averea, care este mai mare decît se crede. Cît despre specialiști, la început nu am nevoie decît de trei sau patru colaboratori fideli și discreți, de ale căror servicii m-am și asigurat. Și, ca să-ți destăinuiesc mai multe, dragul meu, am găsit și am început să amenajez un loc ideal, care va fi domeniul unde îmi voi putea exersa de acum înainte ceea ce dumneata ai avut amabilitatea să numești talentul meu.

— Aș putea să vă întreb, Sir?...

— E un loc foarte izolat. Liniște și singurătate, exact ceea ce-mi trebuie. O să auzi vorbindu-se despre asta sau, cel puțin, așa cred, căci nu caut să-mi fac publicitate. Deocamdată, nu consider că e necesar să-ți spun mai mult.

Subdirectorul ar fi dorit să afle și altele, însă era limpede că destăinuirile profesorului se opreau aici. Se mulțumi doar să observe:

— Un loc foarte izolat, Sir? Presupun că Lady Evelyn va găsi acolo toate îngrijirile trebuincioase stării în care se află. Nu știu cum să mă scuz că nu v-am întrebat niciodată ce mai face.

Lady Evelyn, soția lui Mortimer, avea o sănătate șubredă. Suferea de o boală de inimă și de reumatism. Nu se deplasa decît foarte greu, iar starea ei avea nevoie de lungi perioade de odihnă. Cu un gest destul de nepăsător al mîinii, profesorul păru că nu ia în seamă aceste obiecții indirecte.

— Lady Evelyn se simte foarte bine acum, iar eu sînt lîngă ea ca să îi dau toate îngrijirile necesare. De altfel, este încîntată de proiectul meu și de ideea că va părăsi orașul ăsta, care nu înseamnă nimic pentru ea. Aerul din larg nu poate avea decît o influență binefăcătoare asupra sănătății ei.

— Aerul din larg, Sir?

— Ai să vezi, ai să vezi, întrerupse profesorul, frecîndu-și mîinile cu satisfacție. Cu siguranță că vei auzi vorbindu-se despre Centrul Mortimer la momentul potrivit.

Îi ură din nou succes adjunctului său și plecă, fără să vrea să spună mai mult despre proiectul lui.

„Ce om ciudat, gîndi subdirectorul după plecarea șefului. Un savant eminent, fără îndoială, dar mă întreb dacă nu cumva reușita nu i s-a urcat la cap și dacă nu trăiește într-un vis.”

Cît despre profesorul Mortimer, după ce aruncă o privire oarecum nostalgică clădirii din care ieșea, se îndreptă agale către mașină și-i porunci șoferului să-l ducă direct acasă.

Nu se gîndise să facă o vizită de adio asemănătoare și la spitalul unde își puse în practică talentul, și unde bolnavii lui, mai ales paciențele suferind de cancer la sîn, trăiau cuprinși de îngrijorare, de cînd aflaseră vestea plecării sale.

— Un tip original, fără nici o îndoială, declară doctorul Peek. Să aleagă o insulă pustie ca să improvizeze acolo un centru de cancerologie, atunci cînd era stăpîn deplin în institutul pe care l-a părăsit, unde avea cele mai bune mijloace, atît umane, cît și materiale, necesare cercetărilor lui, iată o idee care nu i-ar fi venit oricui în minte.

— Poate, răspunse doctorul Holmes, visător, poate că nu i se părea că ar fi fost într-adevăr stăpîn, așa cum ar fi dorit el?

— Ce vrei să spui, Christopher? întrebă Susan Peek.

— Doar atît, Susan: omul e un artist și, ca în cazul multor artiști, există în el o latură despotică. Are metodele lui și nu suportă să vadă că sînt discutate. Pun pariu, John, continuă el, adresîndu-i-se lui Peek, că dumneata și cu mine nu vom fi în insula aceea decît foarte modești asistenți. Dar asta nu m-a împiedicat ca, atunci cînd mi-a propus postul, să primesc fără nici o ezitare. Îl admir mult, în ciuda bizareriilor lui.

— Și eu îl admir și nici eu n-am ezitat. Ba chiar am fost flatat că m-a ales ca expert radiolog, printre atîția alți specialiști cu mai multe titluri decît mine. N-am pus decît o singură condiție, și anume, ca Susan să fie și ea angajată. Își dorea grozav de tare lucrul ăsta.

— Nu te-aș fi lăsat să pleci singur, afirmă Susan, cu autoritate.

— Profesorul a acceptat imediat. Chiar avea nevoie de o asistentă care să se ocupe de animale.

Doctorul Christopher Holmes, doctorul John Peek și tînăra lui soție se adunaseră pe cheiul unui mic port din Somerset, de pe țărmul Golfului Bristol, destul de larg în locul acela, ca să-l aștepte pe profesorul Mortimer, care le dăduse întîlnire acolo ca să meargă să viziteze împreună insula ce urma să fie sediul viitoarei lor activități. Holmes era mai tînăr decît Sir Richard cu vreo cincisprezece ani. De-abia trecuse de patruzeci. Specialist

cancerolog la rîndul lui, cariera sa se anunța a fi mult mai puțin strălucitoare decît a profesorului. Promițătoare la început, ea suferise curînd suișuri și coborîșuri, iar uneori fusese chiar întreruptă de o supărătoare atracție spre băutură, care-l împiedicase pe Holmes să ajungă în culmea succesului, alungîndu-i clientela și provocînd uneori o severă dezaprobare din partea autorităților medicale. Cu toate acestea, făcea eforturi să-și frîneze viciul și reușea pentru un timp mai lung ori mai scurt, după care recădea în exces. Ceea ce nu le mărturisise prietenilor era faptul că Mortimer, cunoscîndu-i slăbiciunea, pusese o condiție atunci cînd îl angajase: să renunțe la alcool. Cînd Sir Richard îi făcuse această propunere, Holmes tocmai suferea una din obișnuitele recăderi, ce amenința să-i îndepărteze definitiv clientela. Plin de dezgust față de el însuși, jurase să se îndrepte, sperînd că plecarea, schimbarea de mediu și promisiunea solemnă făcută profesorului îl vor ajuta să renunțe la felul ăsta de viață.

— Mor de curiozitate să văd insula, zise Susan Peek.

— Nici nu mai ai mult de așteptat, draga mea, remarcă soțul ei, căci uite, văd mașina șefului.

John Peek era un medic tînr, specialist radiolog, fără experiență prea îndelungată, dar înzestrat cu o pricepere pe care Mortimer avusese ocazia s-o aprecieze. Soția lui era posesoarea unei diplome în biologie, însă nu avea decît cîteva luni de practică, în calitate de asistentă într-un institut unde se făceau experiențe pe animale. Așa cum observase Holmes, profesorul Mortimer părea a nu dori ca echipa sa să fie în măsură să-i discute ordinele. Soții Peek acceptaseră plini de entuziasm propunerea lui Sir Richard, amîndoi încîntați de perspectiva a ceea ce promitea să fie, în ochii lor, o aventură tulburătoare, cu atît mai mult cu cît era însoțită de amabilitatea cu care îi înconjura profesorul. Nu șovăiseră să-și lichideze situația încă destul de modestă, pentru a urma destinul celebrului profesor Mortimer.

Mașina care se vedea era într-adevăr a lui. Se opri pe chei.

Profesorul părea să fie într-o dispoziție excelentă. Sări jos cu agilitatea unui tânăr și îi salută cu un aer jovial.

— Iată că statul meu major e complet, zise el. Vom putea să ne îmbarcăm. Vaporașul meu este acolo. Nu l-ați văzut încă?

Ceea ce le arăta cu degetul și ceea ce numea, cu falsă modestie, un vaporaș, era un iaht luxos, destul de încăpător ca să adăpostească mai mulți pasageri, al cărui pilot se înclina respectuos în fața sa. Amuzat, și părînd satisfăcut de uimirea lui Susan, profesorul explică nepăsător:

— Am cumpărat și altă ambarcațiune, ceva mai mare. O să-mi fie livrată în curînd. Trebuie să ne gîndim la o aprovizionare substanțială... Evelyn, draga mea, ți-i prezint pe principalii mei colaboratori, care sînt totodată și prietenii mei.

Împreună cu șoferul, o ajutase pe Lady Evelyn să coboare din vehicul. Aceasta stătea cu greu în picioare și mergea sprijinindu-se în baston. Avea aproape aceeași vîrstă ca Sir Richard, însă arăta mult mai bătrînă decît el. Pe chipul ei se citea o blîndă resemnare. În ciuda îngrijirilor cu care soțul părea să o înconjoare, doctorul Holmes avu impresia că nu e prea interesată de preocupările lui și că singura ei dorință era aceea de a trece cît mai neobservată în comparație cu personalitatea lui Sir Richard.

— Și iat-o pe Rosetta, continuă profesorul Mortimer, cu mult mai multă convingere, ca pentru a confirma gîndul lui Holmes. În felul ăsta, îmi cunoașteți toată familia.

Rosetta era o cățelușă prepelicar, care începu să se gudure în jurul stăpînilor. Felul cum Sir Richard și soția sa răspundeau acestor manifestări, mîngîind-o, era grăitor pentru dragostea pe care cei doi i-o purtau animalului.

Pasagerii se îmbarcă. Ajutată de pilot, Lady Evelyn, care se temea de aerul curat și de răul de mare, se duse să se instaleze în interiorul iahtului.

— Vasul ăsta e destul de rapid, declară Mortimer. Ajungem într-o jumătate de oră și ceva. Pentru mine a fost un noroc să găsesc o insulă de dimensiuni convenabile, destul de aproape de

coastă.

— Dar n-ați avut dificultăți administrative ca să obțineți autorizația pentru a vă putea instala acolo și a putea amenaja insula cum doriți? Întrebă doctorul Holmes.

— Insula e a mea, răspunse profesorul, cu un mic rîset triumfător. Am cumpărat-o.

A cumpărat-o! Susan Peek schimbă o privire uluită cu soțul ei, în timp ce Mortimer dădea, cu amabilitate, cîteva explicații.

— Era, de fapt, soluția cea mai bună, avînd în vedere amploarea lucrărilor pe care trebuia să le întreprind. După cum veți vedea, acestea sînt pe calea cea mai bună și destul de avansate. Începutul a fost mai greu, fiindcă insula nu era ușor accesibilă. A trebuit mai întîi ca un mic port rudimentar, folosit odinioară de cîteva bărci de pescari, să fie mărit și adîncit pentru a permite intrarea șlepurilor încărcate cu materiale. Pe urmă, era nevoie să fie construită o mică rețea de drumuri și poteci. Astea au fost lucrările preliminare. Acum sînt gata, iar clădirile Centrului Mortimer încep să se înalțe.

— Mai sînt, totuși, cîtiva locuitori pe insula dumitale pustie, Richard? Întrebă doctorul Holmes.

În pofida diferenței de vîrstă și de poziție socială, Mortimer, într-un elan de cumsecădenie binevoitoare, îl rugase pe confratele său cancerolog să renunțe la „Sir” și să-i spună pe nume.

— Nici unul. Eu o voi popula. Ultimii locuitori au părăsit insula cu mai mulți ani în urmă, lăsînd un sat aproape ruinat. M-am apucat să repar și să modernizez cîteva din casele cu care se mai poate face ceva. În ele va locui personalul subaltern absolut necesar... niște rîndași, precum și doi sau trei grădinari, pentru îngrijirea insulei. Dar nu vă faceți griji, doamnă Peek, continuă el, adresîndu-se Susanei, voi, colaboratorii mei dragi, veți fi găzduiți cu tot confortul necesar. Pentru voi am dat ordine să se construiască niște bungalowuri, după același model cu vila mea, așezate pe înălțimile ce domină de la distanță satul... Ne

apropiem. De n-ar fi ceața asta, sînt sigur că am putea zări primele faleze.

Mortimer trecu în partea din față a vasului și scrută orizontul, nerăbdător să vadă apărînd domeniul său. Doctorul Holmes, care venise lîngă el, avu îndrăzneala să-l întrebe:

— Richard, ceea ce mi-ai descris dumneata pare să fie într-adevăr o lucrare monumentală. Realizarea ei trebuie să te coste foarte scump.

— Destul de scump, făcu profesorul cu un gest nepăsător. Dar nu și cumpărarea insulei. Un pămînt nelocuit, impropriu culturii, bîntuit doar de cîteva păsări de mare, fără plaje care să atragă turiștii, nu tenta nici un cumpărător. Guvernul, mulțumit că se descotorosește de insulă, mi-a cedat-o pe nimica toată. Dar ca s-o amenajez pentru ceea ce intenționez eu să fac acolo, Christopher!...

Într-adevăr, amenajarea îl costa foarte scump. Profesorul nu se tîrguise și, ca să înfăptuiască ceea ce în ochii multora trecea drept un capriciu, în timp ce el însuși considera, fără îndoială, a fi opera magistrală a carierei sale - angajase, fără să șovăie, o parte din averea lui, care era imensă. În primul rînd, onorariile ce-și îngăduia să le ceară de la Maimarii acestei lumi, datorită prestigiului său, făcuseră din el unul din cei mai bogați practicieni ai lumii occidentale. Desigur, tot n-ar fi fost de ajuns. Însă tatăl lui, om de finanțe întreprinzător și abil, care murise în urmă cu cîțiva ani, îi lăsase unicului fiu nu numai o sumă considerabilă de valori mobiliare, dar și un număr mare de clădiri și de terenuri răspîndite cam peste tot în Anglia și în alte părți. La rîndul său, Lady Evelyn dobîndise prin moștenire bunuri personale importante. Fusesse de ajuns ca soțul ei să-și exprime politicos dorința, pentru ca ea să i le pună la dispoziție, în vederea realizării unui proiect a cărui utilitate Lady Evelyn n-o înțelegea prea bine, dar pe care nu îndrăznea să-l dezaprobe. Într-adevăr, averea celor doi soți era una dintre cele mai mari din Regatul Britanic, iar Sir Richard își mobilizase toate resursele, vînzînd la un preț foarte bun terenuri și proprietăți, ca să se

dedice planului său.

Ceața ce acoperea marea se împrăștie dintr-o dată.
Soarele luminează mai întâi linia unor faleze cenușii în depărtare.

— Insula mea! strigă profesorul Mortimer.

IV

Întinsese maiestuos brațul către înălțimile acelea și o flacără îi luminează pe neașteptate privirea. Doctorul Holmes îl cercetă curios, pentru început. În exclamația și în gestul profesorului era o expresie de triumf ce-ar fi putut fi pusă în seama orgoliului unui proprietar, care, după ce a intrat în posesia unui obiect rar și prețios, se fălește cu frumusețea lui față de vizitatori. Dar Holmes, care atunci când era treaz era un fin observator (ceea ce se întâmpla de mai multe zile) nu se putu stăpîni să nu-l bănuiască de un sentiment cu totul diferit, poate inconștient, ce-i provocă o stare de indispoziție trecătoare.

Desigur, apariția bruscă din mare a unei bucăți de uscat învăluită în ceață doar cu o clipă mai înainte este întotdeauna o imagine pitorească, dar, în fond, un clișeu destul de banal, gîndea doctorul, care nu-și explica străfulgerarea aceea ciudată ce luminase fața lui Sir Richard, una din strălucirile acelea ce-i tulburau pe cei din jurul lui. În flacăra aceasta, contrastînd atît de violent cu fizionomia în mod firesc binevoitoare a profesorului, Holmes deslușea fără să vrea un reflex ambiguu, neomenesc. Cuvîntul „diabolic” îi veni instinctiv în minte, în timp ce propria lui rațiune îl mustra că se gîndise la un termen atît de romantic și de exagerat, ce nu putea corespunde realității.

„Totuși, n-am băut nimic; poate că m-am înșelat, își spunea el, încercînd s-o dea pe glumă, ca să-și ascundă neliniștea; uite că am halucinații. Naiba să mă ia dacă n-am văzut chiar în fața mea trăsăturile lui Mr. Hyde!”

Încă o dată își repetă că trebuie să fie nebun, puse această viziune pe seama schimbării bruște de luminozitate; dar avu nevoie de câteva clipe pentru a putea alunga impresia aceasta, pe care el însuși o califică drept bizară. De altfel, expresia de pe chipul profesorului nu ținu mult. Fulgerul din ochii săi se stinse tot atît de repede pe cît strălucise; fața i se destinse și reluă apoi cu o voce fermă:

— Falezele acelea sînt așezate de partea cealaltă a insulei, înspre largul mării. Dar iată că mai aproape puteți zări portul, cîmpul unde se află vechiul sat, și numeroasele șantiere ale Centrului Mortimer.

În partea din spate a iahtului, doctorul Peek și soția lui se cățăraseră pe banchetă și, ținîndu-se de catarg, începeau să deslușească pe deasupra roof-ului, coasta insulei, unde imaginația lor închipuia fascinația aventurii. Susan fu cuprinsă de o uluire plină de încîntare, descoperind activitatea ce se desfășura în port, unde tocmai erau descărcate mai multe șlepuri, și mai departe, în vechiul sat, pe locul numit de Sir Richard „cîmpie”, și, mai ales, pe primele pante, unde buldozere și macarale uriașe activau pe numeroase șantiere, stînd mărturie despre amploarea lucrărilor întreprinse.

— John, îi zise Susan soțului, mi se pare că trăiesc un basm din „O Mie și Una de Nopti”. Spune-mi că nu visez.

— Îmi pare bine că acest decor îți place, draga mea. Sînt la fel de entuziasmat ca și tine. Trebuie să recunosc că animația asta e destul de surprinzătoare pentru insula pustie pe care profesorul ne-a lăsat să ne-o închipuim. O Mie și Una de Nopti, ai dreptate. Iar vrăjitorul este Sir Richard Mortimer. Un original, un artist, cum spune Holmes, un nebun, poate, adăugă el, coborînd glasul ca să nu-l audă Lady Evelyn, care stătea în cabina ei, tot suferindă. În orice caz, dacă e vorba de o nebunie, atunci e grandioasă.

Vasul intră în port, își croi calea printre două șlepuri și ancoră la un chei, într-un loc unde se deschidea o șosea ce ducea în interiorul insulei.

Maistrul care conducea lucrările îi aștepta. Se înclină în fața Lady — ei Evelyn și-l salută pe Sir Richard cu o atitudine respectuoasă, grăitoare pentru avantajele pe care le trăgea de pe urma ambiției smintite a patronului.

Două vehicule îi așteptau pe vizitatori, o mașină confortabilă și o Toyota.

— Dacă programul meu vă convine, Sir, vă voi duce mai întâi la vila dumneavoastră. Pe drum o să putem arunca o privire rapidă asupra șantierelor pe lângă care vom trece. Vila dumneavoastră e aproape terminată, pe dealul ce domină partea joasă a insulei. Am comandat un dejun rece. De acolo, de sus, veți avea cea mai bună vedere de ansamblu. Pe urmă, dacă veți dori, vom putea vizita mai îndeaproape unele din clădirile care se construiesc.

— O vedere de ansamblu, iată ce mă interesează cel mai mult, încuviință Sir Richard. Am încredere în dumneata în ceea ce privește detaliile, bineînțeles cu condiția să fie respectat termenul. Se înțelege că totul trebuie să fie terminat peste două luni. Sînt nerăbdător să pot începe să lucrez, în sfîrșit, așa cum se cuvine.

Peste două luni, mi-am dat cuvîntul, Sir. Poate chiar cu cîteva zile mai devreme.

Sir Richard, soția lui și cățelușa Rosetta urcară în automobilul cel mare, pe cînd ceilalți se instalau în Toyota. Cele două vehicule înaintau fără zdruncinături pe șoseaua principală, care fusese proiectată după toate regulile artei. Traversară fostul sat, cîmpul, apoi începură să suie primele povîrnișuri. La dorința profesorului, apucară pe mai multe drumuri laterale ce duceau la bungalow-urile despre care le vorbise și spre diferite clădiri ale Centrului, toate în curs de construcție. Stăpînul insulei își arăta mulțumirea dînd din cap aprobator.

Sir Richard își păstră aceeași bună dispoziție, cînd descoperi stadiul avansat al lucrărilor de la vilă. După cum spusese maistrul, aceasta era aproape terminată. Profesorul făcu o vizită rapidă, îi lăsă pe oaspeți să admire diferitele încăperi,

apoi, orele dimineții fiind înaintate, se așezară la masă, sub cortul instalat din ordinul maistrului.

Nerăbdător să aibă o privire generală asupra ansamblului, profesorul Mortimer sfârși repede de mîncat și-i duse pe toți pe promontoriul circular ce domina cîmpia. Acolo, folosindu-se din cînd în cînd de binoclu, cercetă cu atenție eșafodajele principalelor clădiri ce aveau să alcătuiască Centrul sau Institutul Mortimer, cum îl denumea el cu emfază, și, plin de amabilitate, descrie aceste clădiri invitaților săi.

După un vast tur de orizont, din pricină că maistrul, chemat de urgență pe șantier, ceruse permisiunea să lipsească vreo cîteva clipe, profesorul Mortimer profită de asta ca să dea niște lămuriri în legătură cu proiectul său și cu funcțiile corespunzătoare ale celor pe care-i numea statul său major și despre care doctorul Holmes avea bănuiala că nu erau socotiți decît niște foarte modești asistenți.

— Clădirea animalelor, clădirea A, va fi domeniul dumneavoastră, doamnă Peek. Aici va fi nucleul cercetării. Aici se va concentra, la început, cea mai mare parte a activității noastre. Am vrut să fie o construcție foarte încăpătoare, deoarece subiecții vor fi foarte numeroși. Nu vom duce lipsă de așa ceva. Am făcut demersurile necesare și am dat comenzi celor mai buni furnizori. O primă tranșă de animale ne va fi livrată de îndată ce instalațiile vor fi gata. Apoi, va trebui să stabilim un fond de rulment căci vom avea pierderi, din nefericire. John, continuă el, adresîndu-se doctorului Peek, iată centrul radiologie. Nu cred că vei fi dezamăgit. Am comandat materialul cel mai modern. Cît despre dumneata, Christopher, iată clinica prevăzută de mine pentru bolnavii pe care îi vom avea de îngrijit. La început, nu vor fi decît cîteva femei, suferind de cancer la sîn și care doresc să mă ocup de ele în continuare. Le vom trata conform metodelor clasice, care uneori dau rezultate încurajatoare, deși nu prea satisfăcătoare deocamdată — iar între timp, vom aștepta, vom spera...

Făcu o pauză destul de lungă, ca pentru a da mare

greutate propriilor sale vorbe, pe cînd colaboratorii lui așteptau urmarea dezvăluirilor cu o curiozitate crescîndă.

— ... vom spera, reluă el cu o anumită solemnitate, ca noul tratament pe care-l am în vedere, tratamentul Mortimer, să-și dovedească eficacitatea pe animale și să poată fi aplicat ființelor umane, fără nici un pericol.

PARTEA A DOUA

I

De mai multe luni, insula își regăsise calmul. Buldozerele, macaralele uriașe ce pregătiseră nașterea noului templu al științei dispăruseră de mult, o dată cu șlepurile mari. Alte vase aduseseră materialul ultramodern necesar diferitelor secții ale Institutului Mortimer. În cadrul acestuia, începuse cercetarea la termenii prevăzuți de fondatorul lui.

Primele serii de animale – cobai fuseseră livrate și ocupau clădirea A. Cu ajutorul asistentei sale, Susan Peek, profesorul inițiasă imediat prima etapă a experimentului, care consta în a le inocula acestora cancerul. Era un prim pas indispensabil, pentru a putea încerca pe animale diferitele variante ale tratamentului curativ, dintre care unele aveau să se dovedească poate eficace – așa spera Sir Richard – și aveau să vindece viețuitoarele de această boală indusă în mod artificial.

Etapă preliminară era clasică, ușoară. Inventariate cu mult timp înainte, substanțele cancerigene nu lipseau și erau binecunoscute procedeele pentru a le spori puterea malefică. Însă durată necesară acțiunii acestor substanțe stîrnea nerăbdarea lui Sir Richard, care se afla în imposibilitatea de a continua experimentul, atîta timp cît diagnosticul nu confirma în mod indubitabil apariția tumorilor. Aceasta se petrecuse deja cu unele animale, iar profesorul se pregătea să le aplice tratamentul

conceput de el.

În legătură cu natura acestui tratament, curiozitatea colaboratorilor săi nu fusese satisfăcută. Sir Richard ocolise toate întrebările pe care doctorul Holmes îndrăznise să i le pună și nu dezvăluise nimic decît ceea ce spusese în scurta lui declarație făcută în cursul primei lor vizite pe insulă, și anume, că se aștepta la adevărate minuni. De altfel, de atunci aproape că nici nu mai vorbea despre asta, ca și cum s-ar fi temut că spusese chiar prea multe.

Pentru practicile preliminare de rutină, se bizuia destul de des pe Susan, care îl asista cu pricepere. Cît despre el, își petrecea efectiv cea mai mare parte a timpului punîndu-și la punct studiile teoretice și clasînd rezultatele unor teste anterioare pe care le efectuase în institutul din Londra. Singura distracție a savantului era plimbarea de o oră în fiecare dimineață, cu cățelușa lui, Rosetta. Aceasta părea că se adaptase foarte bine pe insulă și se distra fugărind în joacă vreo cîteva păsări de mare care zburătăceau aproape de pămînt, în jurul lor, spre marea mulțumire a stăpînului ei.

Cu toate astea, într-o dimineață, comportamentul cățelușei stîrni îngrijorare lui Sir Richard. Rosetta nu mai zburda ca de obicei printre stîncile de granit ce străjuiau poteca ce mergea de-a lungul falezei, itinerariul ei preferat. Părea lipsită de vlagă, nu se îndepărta de stăpîn și venea să se frece într-una de picioarele lui de parcă, își zicea Mortimer, l-ar fi implorat s-o ajute.

Profesorul se posomori. Sănătatea Rosettei era prețioasă pentru el, mai prețioasă decît cea a soției, spuneau în glumă cei apropiați. Ca unul care îndrăgea toate animalele, în ciuda faptului că îndatoririle profesionale îl obligau să le producă suferințe, față de cățelușa lui simțea o dragoste asemănătoare cu cea pentru copilul lui mult iubit. Transferase asupra ei sentimentul inspirat odinioară de mama Rosettei. Nu-și putea stăpîni înfiorarea cînd retrăia tulburarea resimțită în urmă cu cîteva ani, cînd își dăduse seama că mama cățelușei avea o

tumoare canceroasă la mamelă, destul de avansată ca să te aștepți la ce era mai rău. Și ce era mai rău se întâmplase. Atunci, pe lângă disperare, profesorul Mortimer fusese chinuit de un simțământ îngrozitor de vinovăție. El, marele specialist, nu depistase la timp tumoarea aceea. Totuși, știa foarte bine că, asemenea femeilor, și cățelușele pot fi atinse de o astfel de boală, îngrijirile sale prea tardive fuseseră ineficace. Mama Rosettei nu suportase șocul operației pe care i-o făcuse, împotriva propriei lui voințe.

La fel și acum, cel mai însemnat simptom de purtare anormală a animalului îi provoca îngrijorarea. Considerînd că, în principiu, cancerul nu este o boală ereditară, era înclinat să creadă, ca mulți dintre confracții lui, că ereditatea putea fi totuși unul din factorii care să-i favorizeze apariția.

Se așeză pe o stîncă și, așa cum obișnuia de cînd Rosetta era pui, se făcu că o mîngîie și-i palpă mamelele cu un gest profesional. Nu simți nici un nodul suspect, încercă să se liniștească și-și reluă plimbarea. De altfel, cățelușa părea că-și recăpătase nepăsarea și vioiciunea, și începuse să se zbenguie iar prin tufișuri. Dar profesorul Mortimer nu reușea să-și regăsească buna dispoziție. Avea destulă experiență, examinase destule piepturi ca să știe că palparea nu este întotdeauna un test demn de încredere sută la sută, permițînd numai depistarea tumorilor care au atins mai mulți milimetri de țesut.

Nevoind să riște nimic atunci cînd era vorba de Rosetta, puse capăt plimbării matinale și se întoarse la vilă. Lady Evelyn nu se sculase încă. Sir Richard se bucură, căci nu dorea să fie obligat să răspundă întrebărilor ei alarmante. Între el și soția lui nu exista nici un fel de comuniune spirituală. Ea era străină de preocupările lui, iar universul lui spiritual nu-l stîngherea pe al ei. De fapt, singurul lucru ce-i apropia era grija cu care amîndoi o înconjurau pe Rosetta și atenția față de sănătatea ei. Profesorul nu dorea nici să-și neliniștească soția fără motiv. Fără motiv! Cel puțin așa spera și el din tot sufletul. Fără să mai piardă nici o clipă, îi telefona doctorului John Peek. Răspunse un subaltern

care, nerecunoscînd vocea șefului, îi declară cu nevinovăție că doctorul era ocupat cu o experiență foarte delicată și că nu putea părăsi laboratorul în momentul acela. Ceea ce stîrni de îndată furia lui Sir Richard, care spuse cine era și, cu glas mînios, ceru să fie chemat imediat radiologul.

— Am nevoie de dumneata, John, zise profesorul, după ce-și potolise nervii vreme de cîteva minute. O mamografie urgentă.

— E chiar atît de urgent, Sir? În dimineața asta tocmai...

— E cît se poate de urgent, John, insistă profesorul pe un ton ce nu admitea replică. Sînt îngrijorat.

John Peek șovăi, apoi găsi totuși îndrăzneala să facă o obiecție:

— Sir, se întîmplă ca, printr-o coincidență extraordinară –, căci trebuie să recunosc că nu sînt foarte extenuat deocamdată –, să am de făcut două mamografii în dimineața asta: două femei pe care le-am internat ieri. Tocmai o examinam pe una dintre ele.

— Termină cît mai repede cu ea. O oră îți e de ajuns. De cealaltă ai să te ocupi mai tîrziu. Pe pacienta mea ți-o aduc eu însumi. Trebuie să te previn că e vorba de un caz ceva mai special.

— Voi face cum doriți, Sir, zise doctorul, înțelegînd că era imposibil să mai protesteze. Dar nu mi-ați spus nimic de vreun alt caz. Îmi închipui că e vorba de una din vechile dumneavoastră paciente, nu?

— E vorba de Rosetta.

— Rosetta?

— Cățelușa mea, doar știi bine. Îți repet că purtarea ei mă neliniștește grozav. Ți-o aduc în mai puțin de-o oră. Fă în așa fel încît să fii gata.

Zăpăcit, doctorul Peek se pregătea să dea replica, însă profesorul Mortimer închise telefonul fără să-i lase răgazul. Radiologul înălță din umeri și-și ridică ochii către cer, luîndu-l parcă drept martor pentru felul neobrăzat în care era folosită știința lui. Apoi, resemnat, făcu toate pregătirile ca să-i satisfacă

extravaganțele patronului.

Se întoarce în laborator, își îmbrânci asistentul, luându-l drept țap ispășitor pentru proasta dispoziție provocată de discuția aceea și termină numaidecât examinarea începută. Pe urmă, în chip de scuze ce-l făcură să roșească de rușine, îi explică celei de-a doua paciente că un caz extrem de urgent îl obligă să amâne pentru a doua zi mamografia recomandată.

În aceeași seară, după ce mocrise de ciudă în sinea lui aproape toată ziua, îi mărturisi soției că profesorul Mortimer își merita într-adevăr reputația de om bizar, că aveai nevoie de o răbdare de înger ca să te supui dorințelor lui și trebuia să nutrești pentru el o admirație fără de margini ca să-i treci cu vederea capriciile.

II

Mamografia, radiografia glandei mamare, este un procedeu ce permite depistarea prezenței unei tumori prea mici pentru a putea fi sesizată la simpla palpare. Ea necesită o aparatură specială foarte costisitoare care emite raze X cu slabă putere de pătrundere. Sir Richard nu ezitase să instaleze în insula lui modelul cel mai perfecționat. Aparatura are nevoie de un operator foarte capabil, iar profesorul știa că doctorul Peek avea toate calitățile necesare ca s-o poată folosi cum trebuie.

În afara acestor calități, doctorul dădu dovadă de o răbdare demnă de toate laudele în timpul unei examinări care dură o zi întreagă, deoarece cățelușa nu se supunea de bunăvoie manevrelor ce-o înnebuneau. Profesorul Mortimer respinsese sugestia unei anestezii, ca fiind periculoasă, și-și petrecu el însuși o bună parte a zilei liniștind animalul și împiedicându-l să se zbată, în timp ce radiologul tuna și fulgera, distrugând furios o mulțime de plăci fotografice stricate.

În cele din urmă, operația fu dusă la un bun sfârșit, iar Peek îi arată profesorului rezultatul radiografiei. Cunosând îndemînarea tehnică a tînărului medic, Sir Richard nu puse la îndoială verdictul nici măcar o clipă, în ciuda tulburării pe care acesta i-o trezea. Așteptă, totuși, ca rezultatul să fie confirmat și prin alte metode, înainte de a accepta tristul adevăr. Iar atunci nu mai avu curajul să păstreze doar pentru sine povara acestei nenorociri, neluînd în seamă sentimentele radiologului, care, în mod evident, nu-i împărtășea nici pe departe durerea. Neavînd încotro, se hotărî să se destăinuie soției.

Făcu aceasta cînd amîndoi tocmai sfîrșeau cina, însă avu întîi grijă să se întredeschidă ușa și s-o îndemne pe Rosetta să iasă la o ultimă plimbare în grădină. Simțea că ar fi monstruos ca ea să audă vorbele lui în legătură cu ea.

— Draga mea, nu mai pot aștepta să-ți spun despre nenorocirea care ne-a lovit și care, sînt sigur, o să te răvășească la fel de mult ca și pe mine.

Fața i se crispase, glasul îi devenise înăbușit, aproape de neauzit. Lady Evelyn înțelese că era vorba despre un lucru extrem de grav și-l privi cu ochii întunecați de frămîntare, fără a îndrăzni să-l întrebe ceva.

— E vorba de Rosetta.

— Rosetta!

— Rosetta, draga mea, suferă de aceeași boală care a răpus-o pe mama ei: un cancer al mamelei.

Lady Evelyn își duse instinctiv mîna la piept, ca și cum ar fi suferit ea însăși de această maladie și, cîteva clipe, nu mai fu în stare să scoată un cuvînt. Datorită Rosettei, cei doi soți trăiau unul din acele momente rare de comuniune sufletească. Vreme de o secundă, Sir Richard se temu într-adevăr că soția lui, cu constituția ei fragilă, nu va suporta șocul. Dar își alungă repede remușcarea trecătoare, de a o face să sufere o astfel de încercare, socotind că era de datoria lui să-i spună adevărul. De altfel, Lady Evelyn își reveni repede din slăbiciune și se strădui să-și ascundă nesfîrșita disperare.

— Richard, rosti ea în cele din urmă cu voce tremurătoare, dacă îmi spui asta înseamnă că există dovezi neîndoielnice, nu-i așa?

— Din nefericire e foarte sigur, sînt probe incontestabile, draga mea. Le-am obținut acum două zile.

Ca s-o facă să-i împărtășească și mai mult tulburarea, profesorul îi descrise răbdător, cu lux de amănunte, testele efectuate cățelușei. Lady Evelyn îl ascultă distrată, apoi sugeră sfioasă:

— N-ar putea fi operată, dacă boala a fost descoperită la timp?

— Nici nu poate fi vorba, strigă profesorul Mortimer. Crezi că nu m-am gîndit la asta? Am luat în considerare toate variantele posibile. Dar examinările preoperatorii ale nefericitei făpturi duc toate la aceeași concluzie:

Inima Rosettei e slabă, ca și a mamei ei. Nu va rezista șocului, așa cum nu l-a suportat nici mama ei. Adu-ți aminte.

— Îmi amintesc, vai! șopti Lady Evelyn, care nu-și putu stăpîni lacrimile, răscolind amintirea aceea dureroasă. Și nici eu n-o să fiu în stare să îndur o asemenea încercare. N-am să supraviețuiesc.

O clipă, soțul ei o privi mîhnit, străduindu-se să-și arate îngrijorarea. Dar era limpede că tristețea produsă de perspectiva pierderii nevestei sale nu era pe măsura cruzimii evenimentului la care nici unul, nici altul nu îndrăznea să facă aluzie.

— Nu, reluă el, strîngînd pumnii cu putere, în cazul Rosettei o operație ar fi prea riscantă. De altfel, nu am încredere în nici unul din specialiștii care practică chirurgia pe animale. Pe deasupra, s-ar putea ca asta să nu-i folosească la nimic, fiindcă bănuiesc că plămînul îi e atins de metastază. Are nevoie de un tratament generalizat: radioterapie și chimioterapie, bineînțeles. O să-l încep chiar de mîine. Numai că metodele astea sînt de-abia la început și nu pot garanta vindecarea completă.

— Dar tratamentul în care văd eu că ți-ai pus mari speranțe?

Pentru prima dată Lady Evelyn făcea aluzie la acest subiect, care, în general, n-o interesa prea mult. Din cîteva fraze aruncate de Sir Richard, aflase cîte ceva despre cercetările lui, ghicind că acesta era încredințat că se află pe o pistă promițătoare. Pînă în seara aceea, însă, nu dăduse o importanță prea mare faptului.

— Sînt în stadiul experimentării pe animale. Cele cîteva rezultate pe care le-am obținut m-au convins că voi reuși. Dar în faza actuală, tratamentul ăsta poate să se dovedească nu numai ineficace, dar chiar periculos.

— Periculos! exclamă Lady Evelyn.

— Și încă cum. Doar n-ai vrea să i-l aplic Rosettei, ca să-i pun viața în primejdie.

Niciodată n-am propus o asemenea grozăvie.

— Într-o bună zi, tratamentul va fi sută la sută eficace și inofensiv, afirmă Sir Richard cu convingere. Dar mai am nevoie încă de multe încercări. De acum, bineînțeles, către asta se vor îndrepta eforturile mele. Din nefericire, îmi trebuie timp.

— Fă-o cît mai repede, dragul meu, te implor.

— Îmi trebuie nu numai timp și răbdare, urmă profesorul Mortimer după un lung moment de reflecție, ci și mulți subiecți – cobai. Am așa ceva. Voi avea și mai mulți. Dar îmi mai trebuie alții.

— Alți cobai?

— Alți cobai, diferiți, dacă vrei. Îmi închipui că nu știi, draga mea, că fiecare organism are particularitățile lui, reacțiile lui specifice, iar ceea ce este bun pentru șoareci, maimuțe sau iepuri, se poate dovedi fatal pentru o cățea. În lipsă de altceva, o să-mi continui cercetările folosind animale obișnuite, dar îți repet, voi avea nevoie și de altele. Înțelegi?

Lady Evelyn pâli de groază, bănuindu-i gîndul ascuns.

— Richard, doar nu ai de gînd să folosești...

— Cîini, cățele, strigă deodată profesorul cu un soi de disperare, de parcă ar fi proferat o monstruozitate. Nu văd cum aş putea să renunț la asta. Cum să fiu sigur că tratamentul meu

este perfect potrivit pentru Rosetta, chiar dacă este pentru cobaii obișnuți, atîta timp cît nu l-am încercat mai întîi pe cățele?

— Nu se poate, strigă Lady Evelyn, cu ochii încrețoși de lacrimi. Ar fi monstruos.

— Ai dreptate, fără îndoială, e monstruos. Întotdeauna am refuzat să practic ceea ce se numește vivisecția pe cîini, dar unii din colegii mei, care nu aveau scrupulele mele, au făcut-o.

— Dar ce i-a împins la o asemenea cruzime dezgustătoare? Îmi închipui că nu dorești de a vindeca o cățea?

— Bineînțeles că nu. Ca toți cercetătorii biologi, aveau drept rațiune suferințele omenirii. Deși... observația soției îl frapase, pe cît se pare. Cugetă îndelung înainte de a răspunde:

— Deși pretindeau că oamenii și cîinii au mai multe caracteristici comune. Și opinia unor specialiști este că anumite experiențe ale lor își propuneau să confirme acest punct de vedere. Dar nu sînt sigur, căci întotdeauna amănuntele despre acest subiect mi-au stîrnit repulsia. Poate n-am avut dreptate. Și ca s-o salvez pe Rosetta...

— Richard, îl imploră Lady Evelyn, trebuie să existe neapărat o soluție. Nu mai sînt alte animale cu aceleași caracteristici ca și cîinii?

Întrebarea aceasta păru să-l scoată pe profesorul Mortimer din gîndurile în care se cufundase. Se dezmetici, alungîndu-le cu o mișcare a umerilor, iar chipul parcă i se însenină.

— Draga mea, zise el, rău am făcut că n-am discutat mai des cu tine despre toate problemele astea căci, chiar dacă nu te pricepi la chestiuni științifice, tocmai mi-ai dat o idee.

Și fiindcă Lady Evelyn îl privi întrebător, adăugă:

— Așa cum spui, întrevăd o altă soluție, mai puțin barbară. Ești de acord dacă m-aș mulțumi să folosesc lupi drept cobai?

— Lupi, bineînțeles, se învoi Lady Evelyn cu un suspin de ușurare. Lupii nu sînt animale domestice.

— Lupi, adică lupoaice. O să mă interesez. Bănuiesc că nu e ușor să ți-i procuri, dar dacă e cu puțință, după cum cred,

atunci o să alcătuiesc un program în acest sens.

III

— Lupi și lupoalice acum! strigă Miss Bridget, ridicînd spre cer o privire crîncenă. Găsești că asta e normal, Monique? De ce nu girafe? De ce nu crocodili? Crede-mă, îți spun eu că în insula asta se petrece ceva necurat. Nu-mi iese din minte faptul că aici profesorul se îndeletnicește cu experiențe crude, interzise prin lege. Toată afacerea lui e învăluită de mister, dubioasă. Poți să-mi explici de ce a ales un ținut izolat ca să-și continue acolo cercetările, atunci cînd avea condiții optime în institutul pe care-l conducea la Londra? Da, de ce, dacă nu pentru a se feri de martori nedoriți?

— Totuși, Centrul lui este înregistrat cu acte în regulă, obiectă Monique Sorel. Profesorul Mortimer posedă autorizația oficială și, bineînțeles, toate adevărurile necesare ca să-și continue aici cercetările pe animale.

— Crezi că nu știam? răspunse Miss Bridget, cu nerăbdare crescîndă. Și ce dovedește asta? Lui Sir Richard nu i se putea refuza nimic, e o vedetă internațională, o glorie pentru țară. Știu bine că e înarmat cu toate certificatele impuse de legile englezești: A, B, C, D, E... Dumnezeu mare! pînă la ultima literă a alfabetului, ba are chiar și un certificat EE care îl autorizează – și asta e o rușine – nu numai să practice vivisecția lui dezgustătoare pe toate vertebratele, dar să și păstreze în viață un animal ce suferă îngrozitor, trezindu-se după o anestezie; ba chiar, culmea, Monique, să facă experiențe pe cîini și pe pisici. E o rușine, dar îmi vei spune că, cum sînt legile actuale, nu-l putem opri. Atîta doar că tot misterul de care se înconjoară mă îndeamnă să cred că a născocit niște practici de o subtilitate încă și mai atroce.

— E o rușine, sînt de aceeași părere, Miss Bridget. Dar ce putem face! Ați spus-o și dumneavoastră. Profesorul e sub ocrotirea legii.

— Dar lupii? strigă iar Miss Bridget, care nu suporta să se dea bătută. Despre lupi și lupoaice nu se specifică nimic clar în legea asta blestemată.

— Atunci cînd cineva posedă certificatul EE, necesar pentru a practica vivisecție pe cîini, murmură calm Monique Sorel, bănuiesc că toți oamenii legii vor considera că el este valabil în egală măsură și pentru lupi. O reclamație din partea noastră ar fi cu siguranță inutilă.

Miss Bridget făcu un efort să se liniștească și recunoscă, în silă, justetea acestui argument.

— Ai probabil dreptate, draga mea, de altfel nici nu mă gîndesc să întreprind vreo acțiune în sensul ăsta, cel puțin nu înainte de a fi obținut informații mai precise.

Încă de la înființarea Centrului Mortimer, Miss Bridget era roasă de negre bănuieli în ceea ce privea respectabilitatea acestei instituții, și toate zvonurile ce-i ajungeau la ureche aveau darul s-o convingă că fondatorul centrului se izolase pe o insulă numai ca să poată practica aici experiențe de nedescris pe animale nevinovate.

Miss Bridget crease și conducea cu o înflăcărare plină de competență o societate particulară pentru protecția animalelor (Societatea mea, spunea ea cu mîndrie), diferită de *Royal Society for the prevention of cruelty to animals*, un organism oficial cu care întreținea relații, dar pe care nu-l găsea nici destul de eficace, nici destul de energic ca să-i fie pe plac. În schimb ea, Miss Bridget, avea o energie debordantă. Fată bătrînă, a cărei viață se scursese, în prima parte, fără vreun eveniment deosebit, de cum se apropiase de șaiszeci de ani, simțise că se trezește în ea o pasiune mistuitoare pentru animale.

Mînată de o impetuozitate pe care nimic n-o lăsase să se întrevadă pînă atunci, inițiasă o cruciadă și reușise să adune în jurul ei un mare număr de adepți, ce-i împărtășeau mila și

credința militantă.

În această inițiativă, Miss Bridget fusese puternic influențată de lectura biografiei omonimei sale, *Saint Bridget of Sweden*, care înființase în 1350 ordinul Brigittinelor și a cărei spiritualitate fusese glorificată de confesorul ei, starețul d'Alvastra. Dar dacă dragostea ce i-o insuflau animalele se putea asemui cu simțămintele Sfintei față de fapăturile omenești, metodele ei erau cu totul diferite, apropiindu-se mai mult de cele ale unui apostol înflăcărat, gata să săvârșească cele mai cutezătoare fapte, ba chiar să folosească sabia pentru triumful credinței sale și nimicirea dușmanilor.

Domnișoara Bridget urmărea cu o îndârjire și o asprime neînduplecate toate fapăturile pe care le bănuia de cruzime împotriva fraților lor inferiori. Reușise să denunțe și să obțină condamnarea unor stăpîni josnici ce-și maltratau ori își pă răseau animalul ținut pe lîngă casă (reacționînd uneori prin forță, atunci cînd i se părea ei că justiția e prea înceată și prea îngăduitoare); și nici savanții care practicau vivisecția nu scăpau de mînia ei. Aceștia erau chiar una din țintele sale preferate. Leșise învingătoare din atacurile asupra unor cercetători care efectuau experiențe dubioase pe cobai, fără să posede certificatele cerute de legile engleze pentru fiecare caz în parte. Cu alte cuvinte, Miss Bridget era sperietoarea multor biologi ce lucrau în domeniul respectiv.

În ce-l privea pe Sir Richard, însă – celebrul profesor Mortimer, – era obligată să recunoască că metodele ei de investigație și de intervenție erau deocamdată iluzorii, și de aceea turba de necaz. O observație a secretarei sale, Monique Sorel, îi spori irascibilitatea:

— Acum cîteva luni guvernul a ordonat o inspecție. Am reușit să obținem o copie a raportului acestei vizite și...

— Și totul era în perfectă regulă, știu asta, bombăni Miss Bridget. Toți funcționarii ăștia sînt gata să îngenuncheze în fața prestigiului lui Sir Richard. Îmi amintesc de raport. M-a scîrbit. N-am nici o încredere în hîrțoagele astea oficiale. Parcă ar fi fost un

certificat de bună purtare: cuștile curate, animalele hrănite corespunzător și îngrijite cu o atenție deosebită... cu excepția faptului că li se injectează tot felul de porcării ca să le producă un cancer iar apoi sînt supuse unui tratament intensiv pentru a le vindeca... ce să mai vorbim de îngrijirile astea, pe care multe animale nu le suportă, murind după suferințe cumplite și o lungă agonie! Eu personal sînt sigură că în Institutul Mortimer se săvîrșesc crime care au scăpat observatorilor oficiali legați la ochi. Nu am încredere decît în proprii mei agenți.

Pentru a mia oară, fără să-i pese că se repetă, începui iar să înșire motivele nemulțumirii ei, pe care Monique le cunoștea desigur pe dinafară, însă le asculta cu o răbdare exemplară:

— Dar atunci de ce, de ce să te ascunzi într-o insulă cînd nu ai decît intenții onorabile? De ce să te mulțumești cu un număr foarte mic de colaboratori mai mult sau mai puțin calificați, după cum am aflat, și să închizi ușa personalului venit din afară, așa cum face el? Am încercat să introduc acolo un veterinar care-mi este credincios și posedă referințe excelente. Nici măcar nu s-au uitat la ele. Nu vrea veterinar. Nu acceptă nici un martor în afara celor din echipa lui. Trebuie să mă mulțumesc cu raportul trimis de pilotul uneia din ambarcațiunile lui, care este omul meu. E divorțat, dar incompetent, nu-i în stare să-mi semnaleze decît ceea ce vede, și nu vede absolut nimic din ce se petrece în interiorul insulei. E lamentabil de puțin.

Miss Bridget, care poseda o avere personală destul de însemnată și care nu șovăia s-o folosească pentru cauza ei și pentru bunul mers al Societății sale, știuse să găsească, în plus, un sprijin financiar considerabil din partea unor adepți. Ceea ce îi permitea să întrețină aproape peste tot agenți, unii dintre ei plătiți cu dărnicie, a căror misiune consta în a pîndi toate afacerile suspecte cu animale. Astfel, Miss Bridget conducea un soi de serviciu de informații, datorită căruia obținuse multe din izbînzile sale. Acest serviciu era de altfel completat de elemente de acțiune, pe care le punea în mișcare de cîte ori era nevoie.

În privința asta, nu reușise să introducă pe insulă nici unul

din agenții secrete. Din rapoartele pilotului, cunoștea aproximativ numărul de animale ce soseau periodic la Institut, de asemenea felurile Specii (lupoaicele, mai ales, nu trecuseră neobservate), stocurile de hrană depozitate pentru diverșii subiecți. Un calcul complicat îi permitea astfel să-și dea seama că multe animale mureau. Cadavrele erau incinerate pe loc, iar rapoartele pilotului confirmau că trîmbe de fum negru, cînd mai groase, cînd mai subțiri, se ridicau cu regularitate deasupra insulei. Inima domnișoarei Bridget sîngera de fiecare dată cînd făcea socoteala pierderilor. Dar, după cum zicea ea, acest gen de informații era dureros de insuficient. Pronunță concluzia cu glas răspicat, energic:

— Am absolută nevoie de cineva pe insulă, cineva inteligent, care să știe să observe tot... Un bărbat sau o femeie, adăugă, privind-o pe Monique într-un fel curios.

După care rămase mult timp tăcută, fără a-și lua privirile de la secretară.

IV

Tăcerea lui Miss Bridget se prelungi cîteva minute, în vreme ce secretara, care cunoștea destul de bine șefa, începu să se teamă de insistența cu care aceasta o fixa.

— Un bărbat sau o femeie în care să am încredere absolută, rosti în cele din urmă Miss Bridget, care să posede un real simț psihologic, atît în ceea ce privește oamenii cît și animalele, cineva care să știe să ascundă o inteligență rară și o remarcabilă clarviziune sub o înfățișare inofensivă. Draga mea, continuă ea, ca fulgerată de o idee subită, mă întreb dacă nu ești persoana ideală pentru a juca acest rol. Ai toate calitățile necesare. În ciuda diplomelor și eminentelor dumitale capacități, nu pari mai primejdioasă decît orice femeie cumsecade, și am o

Încredere nesfârșită în dumneata, știindu-te devotată trup și suflet cauzei noastre comune.

Monique Sorel nu manifestă o uimire prea mare, într-atît era de obișnuită cu inițiativele, uneori excentrice, ale patroanei sale. Înzestrată cu destul spirit filozofic, nu se simți prea ofensată din pricina nuanțelor nepoliticoase ale descrierii pe care i-o făcea șefa ci, mulțumindu-se doar să remarce:

— Dar, Miss Bridget, admițînd că binevoitoarea dumneavoastră apreciere a capacităților mele ar fi exactă, nu văd cum aş putea să pătrund în această insulă, pe care o descrieți ca pe un soi de fortăreață. Tocmai v-ați plîns că profesorul Mortimer nu permite intrarea nici unei persoane necunoscute.

— Totuși e obligat să facă unele excepții, draga mea, cel puțin cînd e vorba de personalul subaltern, servitori și restul. Binenteles, doar n-o să te duci să spui că ești un eminent psiholog. Însă m-am informat. La vila soților Mortimer mai au nevoie de cel puțin încă doi servitori: Din cauza sănătății ei șubrede, Lady Evelyn nu poate să facă mare lucru. În timpul zilei, o femeie de serviciu de-abia reușește să țină casa cît de cît curată. Locuiește în fostul sat și seara pleacă acasă. De altfel, nu se pricepe deloc la bucătărie, iar soților Mortimer le este foarte greu să găsească o bucătăreasă potrivită – Lady Evelyn are nevoie de un regim special, cît despre el, se pare că este un cunoscător al rafinementelor gastronomice. Fata unui pescar, angajată ca bucătăreasă, nu-i mulțumește. De altfel, se plictisește de moarte pe insula asta și știu că o să-i părăsească în curînd.

— Cum puteți ști toate astea, Miss Bridget? Întrebă Monique, schițînd un zîmbet.

— De la pilotul meu, zău așa. Sir Richard i-a explicat necazurile sale domestice, rugîndu-l dacă nu poate să-i găsească o bucătăreasă într-un sat de pe coastă. Dar nici o femeie, tînără sau bătrînă, nu se învoiește să se izoleze acolo. Strădaniile acestui om de treabă n-au fost de nici un folos... Eram sigură; n-

aveau cum să fie de vreun folos, adăugă fata bătrână, cu un aer de profundă convingere.

— Bănuiesc că nu l-ați îndemnat să-și dea prea mare osteneală, Miss Bridget? Întrebă Monique, zîbind tot mai tare, într-un fel aproape impertinent.

Monique era probabil singura persoană căreia bătrîna domnișoară autoritară îi îngăduia o anumită libertate în exprimare. Așa că nu se simți jignită de observația ei și-i răspunse ridicînd din umeri, binedispusă:

— Vezi, draga mea, ești într-adevăr un excelent psiholog. Nu asta e problema. Ești franțuzoaică, deci trebuie să te pricepi la bucătărie destul de bine.

Monique Sorel, văduvă fără copii, era aproape singură pe lume cînd Miss Bridget îi propusese s-o ajute în conducerea Societății. Franțuzoaică, dar căsătorită cu un englez, locuia de mai mulți ani la Londra după moartea soțului ei. Se hotărîse să rămîină în Anglia, unde se obișnuise să trăiască. Încă tînără, în jur de treizeci și ceva de ani, Monique era titulara mai multor diplome în psihologie, inclusiv specialistă în psihologie animală – prin urmare un ajutor prețios pentru Miss Bridget. Pe de altă parte, diplomele ei nu aveau decît o valoare foarte relativă în Anglia, și cu greu reușise să-și găsească o slujbă modestă într-un laborator unde se studiau reflexele animalelor. Acceptase postul oferit de Miss Bridget, mai întîi fiindcă se săturase de munca aceea de rutină, și apoi fiindcă simțea, la rîndul ei, un anumit atașament față de animale, care totuși nu se putea măsura cu pasiunea frenetică a fetei bătrîne.

Monique nu regreta alegerea făcută. Era secretara și totodată consiliera șefei sale, care îi apreciasse în mai multe rînduri felul de a judeca, în unele cazuri cînd comportamentul stăpînilor risca să aibă consecințe nefaste asupra moralului unui cîine sau al unei pisici. Pe Monique o interesa atît psihologia animalelor cît și cea a stăpînilor, pe care fusese în stare s-o descopere și s-o studieze datorită noului ei post.

— Cu cît mă gîndesc mai mult, cu atît văd mai limpede că

experiența, cunoștințele duminicale sînt un element indispensabil pentru rolul ce ți-l voi acorda.

„Rolul pe care mi-l va acorda! gîndi Monique. De mult a luat hotărîrea asta, indiferent dacă eu am chef sau nu să joc”.

Dar era obișnuită cu manevrele patroanei și îi ierta firea dictatorială. De fapt, în cazul de față simțea o curiozitate imensă și chiar o atracție față de această bizară misiune. Studiile ei teoretice de pe vremuri n-o pasionaseră niciodată. De cînd începuse să lucreze pentru Societate, hîrțogăria, anchetele de rutină îi intraseră în obișnuință. O veche rezervă de romantism, pe care nu avusese ocazia s-o folosească vreodată, o făcea să vadă drept exaltantă perspectiva de a juca un rol de agent secret, ceea ce avea să-i lase o mare libertate de inițiativă, departe de autoritatea lui Miss Bridget.

Faptul că își va exersa aptitudinile într-o insulă îndepărtată deasupra căreia plana un mister, pe lîngă un personaj neîndoielnic bizar, așa cum era profesorul Mortimer, toate astea sporeau atracția misiunii ce-i era impusă. Bineînțeles că domnișoara Bridget se lăsa purtată de propria imaginație, orientată spre latura ce-i convenea și presimțind atrocități.

Însă misterul exista cu siguranță. Purtarea lui Sir Richard, care renunțase la poziția sa pentru a se retrage pe un teritoriu izolat, nu putea fi considerată firească. Ochii Monicăi scînteiară la gîndul aventurii ce-o aștepta.

Licărirea aceea nu-i scăpă lui Miss Bridget, care continua s-o privească, cu oarecare îngrijorare acum.

— Deci ne-am înțeles, draga mea, rosti ea, frecîndu-și mîinile. O singură condiție: te pricepi cît de cît la gătit?

— Cred că mă descurc destul de bine, afirmă Monique. Și dacă o să-mi dați cîteva zile ca să mă perfecționez, o să mă antrenez cu conștiinciozitate și mă gîndesc că voi putea face față.

— Atunci e perfect, conchise Miss Bridget. Ai două săptămîni ca să devii o bucătăreasă foarte pricepută. E termenul fixat pentru plecarea actualei bucătărese.

— O să mi se ceară, fără îndoială, referințe, observă Monique.

— Crezi că nu m-am gîndit la asta? Vei avea cele mai bune referințe posibile. În cadrul societății mele am destule nebune bătrîne din lumea bună, care vor fi foarte fericite să ne poată face acest serviciu.

Nu rareori Miss Bridget manifesta un anumit dispreț față de surorile ei din rasa umană, chiar și față de cele care aderaseră la Societatea ei.

V

Ducînd în mîină un bagaj ușor și destul de emoționată, totuși, de perspectiva aventurii ce începea, Monique Sorel se prezentă la ora stabilită pe cheiul micului port de pescari, unde era așteptată de unul dintre piloții ambarcațiunilor, cel care o informa serviabil pe Miss Bridget. Monique purta niște haine ce-o arătau ceva mai bătrînă, așa cum se cuvenea să fie personajul pe care trebuia să-l întruchipeze. Pilotul îi făcu cu ochiul în semn de complicitate (ea trecea drept fiica unui pescar francez pe care îl cunoscuse el în timpul războiului), o instalează pe bancheta vasului și se scuza că înainte de a porni trebuie să aștepte sosirea unui alt pasager, doctorul Holmes, ce-și petrecuse dimineața pe țărm, după cumpărături.

— Doctorul Holmes, exclamă Monique surprinsă. Holmes, ați spus?

— Așa îl cheamă: Christopher Holmes. Un gentleman care nu-i deloc cu nasul pe sus, care nu se dă în lături să schimbe cîteva vorbe cu mine, atunci cînd vine uneori cu vaporeșul la țărm. Dar n-o să așteptați prea mult. Uite-l că vine.

Holmes nu se schimbaseră prea tare din anii lor de studenție. Trăsăturile îi deveniseră mai ferme, dar lui Monique

nu-i fu greu să-l recunoască atunci cînd el se urcă în barcă. Regretă că purta hainele acelea închise la culoare și nu era machiată. După o clipă doar de șovăire o recunoscuse și el și se pregătea să exclame cînd, fără știrea pilotului, Monique duse un deget la gură și-i făcu semn să-și stăpînească uimirea.

— Noua bucătăreasă a familiei Mortimer și doctorul Holmes, zise pilotul în chip de prezentare, apoi plecă la treaba lui.

— Bucătăreasă!

— Să vorbim în franceză, Christopher, rosti ea cu glas scăzut, dacă n-ai uitat limba mea... nu mai mult decît propria mea persoană, după cîte văd, adăugă ea cu vizibilă satisfacție.

Se cunoscuseră la Paris, în timp ce el urma același curs ca și ea la facultatea de științe, înainte de a-și susține teza de doctorat, avînd atunci intenția să se specializeze în psihologie. Nu perseverase însă în această direcție. Scriitor de inteligent, dar schimbător, Christopher se întorsese după un an în Anglia, pentru a se apuca să studieze alt domeniu, cancerologia. Încă de pe atunci, avea momente cînd nu se putea abține de la băutură, ceea ce îl împiedica să urmeze o direcție bine definită. Se plăcuseră, apoi se îndrăgostiseră unul de altul. Se puneau chiar problema logodnei. Însă bețiile cărora el nu li se putea împotrivi fuseseră motivul principal al rupturii dintre ei. După o recădere mai serioasă, el a fost cel care s-a hotărît să pună capăt planurilor lor. Monique ar fi avut fără îndoială mai multă răbdare, și suferise din pricina acestei despărțiri: probabil și el simțise la fel. Dar ea se resemnase în cele din urmă. Se măritase și apoi nu-l mai revăzuse, ci doar primea din cînd în cînd cîte o veste de la el, niște scrisori aparent indiferente.

Holmes vorbea destul de coerent franceza. În cîteva fraze, Monique îi explică, nu adevăratul motiv al sosirii ei pe insulă, ci pretextul care-i veni în minte: la Londra nu-și putea găsi un post convenabil, fiindcă diplomele ei din Franța nu erau recunoscute, iar salariul pe care familia Mortimer îl oferea unei bucătărese era mult mai substanțial decît ce cîștiga ea în Anglia pentru o muncă

de subaltern. În plus, medicul o sfătuisese să meargă la mare. Ea adora marea, și o ședea într-o insulă, departe de duhoarea și de poluarea orașelor, i se părea aproape ca o vacanță plăcută.

Doctorul Holmes avu aerul că se mulțumește cu aceste explicații și nu căută să afle mai mult.

— E poate o hotărîre nebunească din partea ta, dar eu mă bucur, deoarece asta ne îngăduie să ne întîlnim din nou. De altfel, și în ceea ce mă privește, atracția mării și mai ales o schimbare totală de atmosferă m-au îndemnat să accept propunerea profesorului Mortimer.

— E simpatic profesorul? întrebă Monique, profitînd de această primă ocazie ca să se informeze.

Doctorul Holmes chibzui înainte de a răspunde pe un ton din care străbătea o oarecare nuanță de ambiguitate.

— Simpatic, fără îndoială. Dar cu siguranță și bizar.

— Bizar?

— E o impresie greu de definit. Poate că o specialistă în psihologie ar ști să te lămurească mai bine decît mine, zise el zîmbind.

— Cred că e o autoritate în profesia lui și mi-l închipui ca pe cineva care muncește cu îndîrjire. Tu, adjunctul lui, trebuie să fii foarte ocupat.

— Ce spui despre el e adevărat. Cît despre mine, draga mea, am mult timp liber. În clinica de care mă ocup nu sînt decît foarte puțini bolnavi. Iar profesorul lucrează deocamdată mai ales la experiențe pe animale.

Aceasta era chestiunea care o interesa în primul rînd pe agenta secretă a lui Miss Bridget. Încercă să obțină și alte amănunte, dar fu dezamăgită. Doctorul nu-i putea satisface curiozitatea.

— Domeniul animalelor nu intră în atribuțiile mele. Eu nu sînt decît un modest medic. Nu sînt cercetător... Iată insula noastră, draga mea.

Arătă cu degetul spre falezele cele mai înalte, ce începeau să se contureze la orizont. De fiecare dată cînd venea dinspre

țărni și le vedea apărînd astfel din mare, nu se putea stăpîni să nu-și amintească sosirea pe insulă, să nu revadă privirea ciudată a profesorului Mortimer care-și arăta regatul, o privire ce-i păruse neliniștitoare lui Holmes, fără a fi în stare să înțeleagă cauza acestei impresii.

Monique era cufundată în cu totul alt fel de gînduri. Visînd la misiunea ce-i fusese încredințată, era străbătută de un fior aproape voluptos, văzînd cum apare, ca într-un vis, decorul romantic al viitoarelor sale isprăvi. După ce admirase tăcută peisajul, pentru o clipă, își mută privirea asupra însoțitorului ei, observîndu-l cît era de absorbit, și nu se putu împiedica să-și închipuie că el reținea trecutul lor cu oarecare nostalgie și că se gîndea, la fel ca și ea, la ciudata coincidență ce-i făcea să se întâlnească iar.

— Christopher, zise ea dintr-odată, noi am fost buni prieteni. Cred că putem fi și în continuare. Îmi dai voie să-ți pun o întrebare indiscretă?

— Poftim. Îmi ești încă destul de dragă ca să-ți pot ierta o indiscreție. De altfel, cred că ghicesc despre ce-i vorba.

— Mai bei și acum? Judecînd după mersul tău și după cum arăți, sînt gata să pariez că ai scăpat de viciul ăsta.

— Ești o bună observatoare, draga mea. De cînd am pus piciorul pe insulă, dacă am băut două pahare de alcool. Am făcut un legămînt față de profesorul Mortimer. L-am respectat și-l voi respecta.

— Nu știi pe cine trebuie să felicit, pe tine sau pe profesor.

— Crede-mă, am și eu meritul meu.

— Înțeleg. E din cauza izolării?

— Nu numai asta. Monique, am cam mințit vorbindu-ți de preocupările mele. Adevărul este că n-am aproape nimic de făcut și mă plictisesc de moarte. Nu avem decît puțini bolnavi la clinică; trei pacienți astăzi; mîine două; iar alta o să plece. Nu e nimic de făcut acolo ca să-i ocupe timpul unui medic, chiar dacă profesorul Mortimer lasă în seama mea îngrijirea bolnavilor, iar

lui parcă nici nu-i pasă de asta. Îți repet că e aproape în exclusivitate absorbit de experiențele pe animalele lui.

— Animalele lui, murmură Monique visătoare.

— Draga mea, îmi doresc ca treburile tale să-ți lase tot atîta timp liber ca și mie. Am putea să ne plimbăm împreună uneori, amintindu-ne de vremurile bune de odinioară.

— Nu zic nu, dar va trebui să ne ascundem. Doctorul Holmes nu poate fi văzut împreună cu o bucătăreasă.

Ar mai fi discutat și altele, însă vaporășul intra în port. Pilotul așează valizele Monicăi într-un microbuz ce-i aștepta și schimbă cîteva vorbe cu șoferul.

— O să vă ducă drept la vila profesorului, zise el. Domnule doctor, vreți să profitați și dumneavoastră de mașină?

— Să mă ducă pînă la intersecție. Pe urmă am să merg pe jos. Nu vreau s-o fac să întîrzie pe noua bucătăreasă.

Microbuzul traversă vechiul sat, apoi cîmpia și se angaja pe primele pante. Se opri la prima derivație ce ducea la bungalow-ul doctorului Holmes și cel al soților Peek. Doctorul, care stătuse tăcut tot timpul drumului, își luă la revedere de la Monique, spunîndu-i că i-ar face plăcere s-o revadă cît mai curînd, ca ea să-i povestească primele impresii despre cuplul Mortimer.

— Sigur că da, însă cum să facem să luăm legătura?

— Unde te crezi aici? Nu sîntem niște sălbatici pe insula asta. Toate locuințele sînt legate prin telefon. N-ai decît să mă suni în timp ce profesorul Monimer își face obișnuita plimbare de dimineață împreună cu Rosetta.

— Rosetta?

— Cățelușă lui. Un personaj foarte important în vila unde vei lucra. Te previn de pe acum: trebuie neapărat să intri în grațiile ei, altfel n-o să rămîi mult acolo... Soția lui Mortimer se scoală foarte tîrziu. Nici eu nu plec din bungalow foarte devreme, doar dacă sînt chemat de urgență la clinică, ceea ce se întîmplă extrem de rar.

Monique se despărți de el, după ce-i promise că-l va suna

de îndată ce va putea. Autobuzul începu în curînd să urce serpentinele celui mai înalt dintre dealuri, pe care profesorul îl alesese drept loc de construcție pentru vila sa.

Aruncînd priviri curioase în jur, Monique reflecta și-și orînduia în minte primele elemente de informație obținute de la prietenul regăsit.

„Nu cine știe ce, murmură ea bosumflată. În sfîrșit, am deja o relație aici, o relație care ar putea să se dovedească utilă... Însă și plăcută, de ce nu? Pentru un agent secret un început promițător.”

Vila soților Mortimer îi făcu o impresie plăcută, înainte de a păși înăuntru, în timp ce servitoarea o anunța stăpînei casei, Monique avu vreme să arunce o privire asupra peisajului. Priveliștea se desfășura, într-o parte, de la cîmpia pe care tocmai o traversase și de la port pînă în partea cealaltă, pe faleze, unde cîteva scobituri îngăduiau să se zărească și aici marca.

Simți o oarecare mulțumire văzînd că se află pe un pămînt înconjurat din toate părțile de ape și își zise că acest decor pitoresc era demn de viitoarele ei fapte de vitejie.

De-abia terminase acest rapid tur de orizont cînd sosiră viitorii stăpîni. În timp ce Lady Evelyn ieșea din vilă ca s-o întîmpine, Sir Richard, care auzise microbuzul trecînd, urca dealul la volanul unui mic automobil. Aflase despre sosirea ei și plecase din laboratorul unde lucra ca să vadă cum arată noua bucătăreasă.

Monique își luă aerul cei mai naiv și mai ingenuu, cel pe care-l aprecia Miss Bridget, foarte diferit de propria ei atitudine atunci cînd îl întîlnise pe Holmes; o salută pe stăpîna casei, care-i răspunse politicos la rîndul ei, și pe profesorul Mortimer. Aceasta făcu din cap un semn prea puțin încurajator și începu s-o observe cu atenție, într-un fel bănuitor, care o deranja.

O bună bucată de timp nici unul din cei doi soți nu-i adresară vreun cuvînt. Liniștea aceea și privirile lor scrutătoare deveneau de nesuportat. Neștiind prea bine ce să facă, Monique scoase din geantă recomandările cu care venise și i le întinse

Lady-ei Evelyn. Printr-un gest, aceasta îi dădu a înțelege că nu era ceva urgent, schimbînd întruna priviri neliniștite cu soțul ei, de parcă l-ar fi rugat să ia el inițiativa.

În sfîrșit, Sir Richard păru că se hotărăște să pună capăt acestei scene mute și-i făcu un semn soției. Aceasta deschise ușa de la intrarea în vilă, ușa pe care o închisese în urma ei. Se ivi cățelușa Rosetta, gudurîndu-se ca de obicei în jurul stăpînilor, care așteptau din nou nemișcați. Atunci, dintr-o dată, cățelușa își dădu seama de prezența unei intruse și rămase la rîndul ei în expectativă, de parcă ar fi vrut s-o supună unei noi examinări. Apoi se apropie de ea cu o precauție ce părea să ascundă o oarecare neîncredere.

Monique își aduse aminte de recomandările doctorului Holmes. De multe ori avusese de-a face cu animalele și știa cum să le cîștige încrederea. Rămase o clipă nemișcată, pe urmă întinse mîna încet și mîngîie animalul, mai întîi cu foarte mare blîndețe, apoi cu mai multă vioiciune. Se pare că Rosettei îi plăcu purtarea ei, căci deveni prietenoasă și-i linse mîna.

Lucrul acesta puse capăt unui soi de suspans aproape îngrijorător și destinse imediat atitudinea severă a cuplului.

Sir Richard clipi din ochi și-i făcu soției sale un gest ce părea să însemne a aprobare totală. Apoi, fără a mai adăuga un cuvînt, se urcă în mașină și se întoarse la treburile. Cu un suspin ce exprima parcă o ușurare profundă, Lady Evelyn se adresă noii bucătărese pe un ton mult mai familiar:

— Sînt sigură că ne vom înțelege, rosti ea. Vino, o să-ți arăt camera dumată. Ai făcut o impresie bună.

VI

— Șeful trece printr-o criză, asta se vede, zise doctorul Holmes. De cîteva săptămîni e într-o agitație febrilă, deloc

normală, și pe care n-aș ezita s-o tratez, dacă ar fi vorba de un pacient de-al meu. Să mă ferească Dumnezeu de așa ceva! Dar din partea lui pot să stau liniștit. Mai degrabă ar muri decît să ceară sfatul unui confrate.

— Lucrează prea mult, fără îndoială, șopti doctorul Peek.

— Asta cred și eu. Uneori stă închis în laboratorul lui o bună parte din noapte, atunci cînd nu face experiențe în clădirea A – domeniul dumatăle, Susan.

E mai mult domeniul lui decît al meu, protestă Susan Peek, cu umor. Ai avut dreptate Christopher, cînd ne-ai prevenit că nu vom fi decît niște bieți asistenți. Realitatea e și mai gravă. Tot timpul, Mortimer mă face să simt că mă socotește un element lipsit de importanță, ceva pe care-l manevrează, bun doar să-i execute ordinele și, desigur, incapabil să le înțeleagă.

— Nu e numai din cauză că muncește prea mult. Eu știu bine ce anume îl face să fie atît de nervos, declară doctorul Peek.

— Și eu la fel, dragul meu, afirmă Holmes. E vorba de cățelușa lui. Dar toate astea au o explicație. Muncește pe brînci ca să-și salveze cățelușa.

— Rosetta, bineînțeles.

— Da, Rosetta... dar, orice-ar fi, nu e normal ca boala unei cățelușe să-l facă să-și uite îndatoririle față de pacienții lui, strigă cancerologul, lovind furios în masă. Nu are decît doi bolnavi deocamdată, însă nu e un motiv să-i socotească drept cantitate neglijabilă.

— Chiar așa, neglijabilă?

— Stai să vezi, Susan. Vine foarte rar la clinică să-și facă vizita. Iar atunci cînd vine, îți dai seama că pentru el asta nu e decît o activitate de rutină, plictisitoare, iar gîndul lui e în altă parte. Trece repede pe acolo, fără să examineze bolnavii, fără măcar să arunce o privire pe foile de temperatură. De curînd, mi s-a întîmplat să-i pun o întrebare, să-i cer părerea asupra unui detaliu de tratament important pentru una din cele două paciente. A fost incapabil să-mi dea un răspuns precis. După ce a dat din umeri, mi-a spus pe un ton indiferent să fac ceea ce cred

eu de cuviință. Oare asta este o atitudine demnă de un șef?

— Tu te plîngi, Christopher? murmură Susan. Cel puțin e o dovadă că are mare încredere în dumneata. Cu mine nu se poartă așa.

În decursul lunilor ce trecuseră de la sosirea ei pe insulă, entuziasmul Susanei Peek scăzuse, făcînd loc unui soi de ciudă morocănoasă. Starea de spirit a celorlalți doi „colaboratori” ai profesorului Mortimer nu era deloc mai veselă, iar nervozitatea pe care o manifesta de la o vreme șeful, nu avea cum să le ridice moralul.

Doctorul Holmes, care locuia singur, lua în seara aceea cina la soții Peek cu care se împrietenise, așa cum făcea aproape în fiecare zi. Toți trei erau îngrijorați din aceleași motive și-și schimbau impresiile neplăcute în legătură cu purtarea lui Sir Richard.

— Eu mai bănuiesc, zise John Peek, că e nerăbdător să pună la punct faimosul lui tratament, tratamentul Mortimer, că-și continuă cercetările în acest sens cu un fel de frenezie, și că, poate, lucrurile nu merg atît de bine pe cît și-ar dori el, nu?

Fără îndoială, încuviință Holmes. Nu-mi vorbește niciodată de așa ceva, dar îmi închipui. Susan, ai putea să obții vreo lămurire în legătură cu asta?

— Unde nu dă Domnul! Tot ce-am putut prinde a fost din frînturile de fraze și exclamațiile ce-i scapă cînd vorbește de unul singur. Dacă am înțeles bine, era vorba de o substanță înrudită cu interleucina 2 – un hormon, care a dat unele rezultate încurajatoare combinată cu chimioterapia, dar această substanță diferă de interleucină sub mai multe aspecte. Păstrează cu strășnicie secretul, precum și felul de administrare al substanței care, în anumite cazuri, după cît mi-am dat seama, poate avea efecte secundare nefaste. El pretinde că manipularea substanței e ceva foarte delicat și eu nu mă pricep, de aceea face singur injecțiile. Experiențele lui în legătură cu acest tratament le eclipsează pe toate celelalte, astfel încît nu mi-a mai rămas mare lucru de făcut în clădirea A.

— Și rezultatele?

— Le-am ghicit tot din niște exclamații instinctive și, după cum am putut să constat fără știrea lui, la început a avut niște dezamăgiri inevitabile însă, mai de curînd, unele rezultate pozitive. Cînd vede asta, privirea i se luminează. Dar cel mai adesea e nevoit totuși să-și stăpînească entuziasmul. Chiar dacă dezvoltarea tumorilor a fost încetinită sau chiar oprită, au apărut tulburări secundare, care în unele cazuri au dus la moartea subiectului, cum s-a și întîmplat odinioară, după primele experiențe cu interleucină. Atunci e cuprins de ciudă pentru cîtva timp, apoi își face iar curaj și reia tratamentul cu anumite modificări, dar întotdeauna cu aceeași ardoare. „Mai am nevoie încă de multe încercări, mi-a zis într-o zi cînd, în mod excepțional, era pus pe confidențe, dar sînt sigur că voi obține succesul deplin”. Materialul nu lipsește. Avem acum o sumedenie de subiecți canereoși la dispoziția noastră. Mi-a repetat asta de mai multe ori, ca pentru a se liniști el însuși, că mai are vreme destulă.

— Și mie mi-a spus-o, rosti doctorul Peek, și cred că știu de ce are speranțe. Tratamentul radiologic pe care l-am efectuat la cererea lui pe afurisita de Rosetta... O, prieteni, să nu vă închipuiți că am făcut asta cu mai puțină grijă decît dacă ar fi fost vorba de o făptură omenească. Am conștiința împăcată în privința asta. De altfel, el m-a supravegheat fără încetare, de parcă s-ar fi temut de vreo neglijență din partea mea... În fine, tratamentul a fost, în parte, eficace. Doar în parte, însă evoluția bolii a fost încetinită. Iată de ce speră că i-a mai rămas timp.

— Și lupoaicele? întrebă Christopher Holmes, care nu se pricepea deloc la cercetările pe animale. A început să-și aplice faimosul tratament pe lupoaice?

— Se va întîmpla și asta, cu siguranță, într-o bună zi, răspunse Susan. Dar nu te gîndi acum la așa ceva, Christopher. Nici nu poate fi vorba deocamdată să le aplice lupoaicelor un tratament curativ. Animelele încă nu sînt caneroase. Prima care a sosit se află de-abia în stadiu preliminar. Acum lucrăm tocmai

la înfăptuirea acestui stadiu. Pentru o astfel de muncă de rutină, se bizuie totuși pe mine. Dar e nevoie de săptămîni întregi pînă să apară o tumoare și să putem trece la etapa următoare... vreau să zic, ca profesorul Mortimer singur să poată trece la asta. În privința asta, trebuie să vă vorbesc despre un anumit comportament ce m-a mirat teribil și pe moment chiar m-a neliniștit.

— Cred că profesorul Mortimer n-a încetat să ne ia prin surprindere și, probabil să ne îngrijoreze, șopti gînditor doctorul Holmes. Povestește, Susan.

VII

Lupoicele soseau la intervale regulate. Fuseseră aduse pînă atunci două; mai erau așteptate alte patru. Sir Richard, cu toate eforturile și demersurile lui repetate, ajungînd pînă în Europa centrală, nu reușise să obțină un număr mai mare, ceea ce-l neliniștea. Spera totuși că o serie de șase experiențe, în afara celor efectuate pe cobaii săi obișnuiți, va fi de ajuns ca să-și atingă scopul propus, în ciuda discreției celor din jurul lui, achiziționarea acestor animale stîrnea destulă curiozitate în rîndul personalului de la Institut, printre cei ce le transportau ca și printre nevestele pescarilor de pe coastă, care asistau la descărcarea lor.

Prima lupoaică livrată provenea de la o grădină zoologică franceză, unde se arătaseră bucuroși să scape de ea atît de ieftin, căci, semănînd cu o cățea, nu trezea interesul vizitatorilor. Imediat după venirea ei, profesorul Mortimer o examină cu atenție, plîngîndu-i starea jalnică datorată captivității. Lupoica avea o înfățișare tristă, ochii-i erau mohorîți și trupul ei slab îl îngrijora. Prima grijă a lui Sir Richard fu s-o mute întruna din cuștile mai mari, construite special, apoi, înainte de a-i acorda

atenția lui profesională, să-i dea hrană din belșug, asupra căreia lupoanca se aruncă cu aviditate. După câteva zile, era cu totul alta. Își recapătă forțele, la fel o oarecare bucurie de a trăi, își spunea profesorul în sinea lui, felicitându-se pentru această transformare, al cărei autor era. Blana animalului devenise lucioasă, ochii mai strălucitori. Profesorul era plin de mulțumire, părîndu-i-se că lupoanca îl privea printre gratii cu un soi de recunoștință. În cele din urmă, cu părere de rău aproape, se hotărî să nu mai amîne și să-i aplice faza preliminară a tratamentului căreia îi era destinată, adică să-i producă un cancer al mamelei.

Era o operație de rutină, pe care o practicase de mii de ori pe diferiți subiecți, de la șoareci pînă la maimuțe. Metoda consta în a-i da mai întîi animalului să înghită o substanță cancerigenă puternică. Dar nu era de ajuns. Pentru a obține un rezultat mai sigur și relativ rapid, trebuia să irite pielea în locul ales, zgîrîind-o de mai multe ori, după ce în prealabil injectase sub piele același produs.

Lupoanca (pe care profesorul o botezase subiectul alfa) înghiți fără împotrivire o doză forte din substanța aceea cu denumire barbară. După o perioadă de timp corespunzătoare, i se făcu anestezia, iar Sir Richard se pregătea să înceapă primul grataj. Fiind vorba de cel dintîi exemplar dintr-o scrie ce căpăta în ochii lui o importanță capitală, ținea să efectueze el însuși operațiunile preliminare. Atunci se defășură scena ce-i produsese uimire și tulburare Susanei Peek, care asista ca simplu martor la aceste intervenții.

În timp ce se apleca deasupra animalului adormit, după ce intrase singur în cușca lui, profesorul rămase dintr-odată nemișcat, se îndreptă, clătîindu-se și-și duse mîna la piept, de parcă l-ar fi chinuit o durere insuportabilă. Mai simțise și altădată o tulburare neplăcută în timp ce efectua o operație similară pe cobai diferiți. Reușise să-și vină în fire, zicîndu-și că ceea ce făcea era pentru binele Omenirii. Dar, de data asta, nu era doar o indispoziție trecătoare. Era un rău fizic de neîndurat, un spasm

ce-i crispa toți mușchii, paralizându-i. Amețeala ce-l cuprinsese aproape că-l făcu să-și piardă echilibrul, încît trebui să se agațe de barele cuștii ca să nu se prăbușească.

Animalul adormit la picioarele lui se întremase atît de bine după îngrijirile primite, încît nu mai prezenta nici o urmă de sălbăticie. Văzînd lupoaica cum stătea culcată pe un așternut de paie, pus în cușcă prin grija lui, cu ochii închiși, urechile plecate, respirînd regulat și liniștit, Sir Richard nu se putea împiedica să nu descopere o asemănare cu Rosetta adormită; o asemănare care, preț de cîteva clipe, luase forma unei dureroase identificări. De fapt, Rosettei se pregătea el să-i aplice tortura cancerului.

Susan, nefiind în stare să înțeleagă motivul unei astfel de tulburări, avu impresia că profesorul are un atac de inimă și-i sări în ajutor.

— Atitudinea lui mi se părea atît de îngrijorătoare, zise ea, după ce le descriese scena celor de față, că imediat m-am gîndit la un infarct; simptomele erau aceleași. Am intrat în cușcă și m-am repezit spre el ca să-l susțin. Mult timp a fost incapabil să scoată un cuvînt.

— Ciudat, murmură doctorul Holmes. În orice caz, Susan, nu era vorba de un infarct. L-am văzut și eu după aceea. Sînt gata să pariez că inima lui e mai rezistentă decît a mea.

— Era evident că făcea eforturi supraomenești să-și regăsească echilibrul și calmul. Se întorsese cu spatele spre lupoaică, de parcă n-ar fi îndrăznit s-o privească. Și-a dus de mai multe ori mîna la frunte, la ochi, cu insistență, ca și cum voia să alunge o viziune îngrozitoare.

— Îngrijorător, ai dreptate, Susan, e îngrijorător și ciudat, adăugă doctorul Holmes, care părea extrem de impresionat de povestirea ei. Și pe urmă ce-a făcut?

— A încercat să reia operația, dar se vedea clar că nu e în stare s-o înfăptuiască. A trebuit să renunțe. Mîinile îi tremurau. Fața îi era descompusă. „Susan, mi-a zis el în sfîrșit, fă dumneata gratajul în locul meu. Te pricepi la fel de bine ca și mine. Mă duc să iau aer, o să mă ajute să-mi revin.”

I-am propus atunci să amînăm intervenția pentru mai târziu și l-am rugat că mă lase să-l însoțesc acasă, căci mi-era teamă pentru sănătatea lui. Dar a scuturat din cap și mi-a făcut semn să continui.

În timp ce mă aplecam asupra animalului, nu m-am putut stăpîni să nu-l privesc. Mi-era într-adevăr frică să nu se prăbușească.

Cu pași lenți, s-a îndreptat către ieșirea din clădirea A, clătînîndu-se din cînd în cînd. Cînd a ajuns la ușă s-a întors, cu ochii țintă la cușca unde stăteam ghemuită. Atunci l-am văzut cum se ia cu mîinile de cap, bolborosind cuvinte pe care n-am reușit să le deslușesc, cu un gest ce trăda cea mai cumplită disperare. A dispărut apoi, iar plecarea lui, credeți-mă, semăna cu o goană nebunească.

VIII

La cîteva săptămîni după operațiile preliminare efectuate pe prima lupoaică și pe alta care fusese adusă aproape imediat (operații practicate de Susan, la cererea ei, el însuși nefiind în stare să se hotărască), profesorul Mortimer observă că substanța cancerigenă și gratajul fuseseră eficiente, iar la fiecare din cele două animale, lupoaicele alfa și beta – cum le numea el – se dezvoltă cîte o tumoare a mamelei. Atunci avu nevoie de un efort de voință considerabil, pentru a recunoaște că prima parte a experienței sale reușise și că va putea să le aplice tratamentul lui personal.

Fără să vrea, devenea din ce în ce mai atașat de aceste canide și, chiar dacă solicitudinea lui nu era pe măsura sentimentului ce i-l inspira Rosetta, i se întîmpla să le trateze ca pe niște animale domestice. Răsfățate în felul acesta, vietățile, care încă nu începuseră să sufere de pe urma maladiei inoculate,

căroră el însuși uneori le aducea cîte o bucățică gustoasă, păreau că resimt din ce în ce mai mult un soi de recunoștință față de el, ceea ce, în mod paradoxal, îl făcea să fie fericit, sporindu-i muștrările de conștiință.

Încetul cu încetul prinsese curaj și le mîngîia printre gratii, mulțumit să vadă că lupoaicele nu-și arată colții și că nu dau nici cel mai mic semn de neliniște. Odată, chiar, în timpul unui astfel de schimb de afecțiune, constată că alfa avea un nodul deja perceptibil la palpare, și fu aproape sigur că era vorba de apariția cancerului. Alte examinări ale lupoaicelor confirmară acest diagnostic, ceea ce nu făcu decît să sporească vîltoarea de sentimente contradictorii ce-l chinuiau de la o vreme. Șovăi îndelung înainte de a se resemna să le aplice tratamentul în care-și pusese toate speranțele, dar care s-ar fi putut dovedi periculos în stadiul acela, deocamdată experimental.

Seara, cînd îi anunță soției sale acest prim rezultat, ea găsi că era cam abătut și încercă să-l îmbărbăteze.

— Curaj, dragul meu, dacă lupoaicele se vindecă, Rosetta este salvată.

— Rosetta, sigur că da, zise el.

— Și nu numai cățelușa noastră, dar și o mulțime de semene de-ale ei care, după cum mi-ai spus, se îmbolnăvesc de cancer tot atît de frecvent ca și femeile.

— Firește, încuviință din nou profesorul care, asemenea Lady-ei Evelyn, nu părea în stare să-și închipuie ce ar fi însemnat reușita tratamentului său în primul rînd pentru femei... E adevărat, dacă se vindecă, adăugă el, pradă unui nou acces de descurajare.

— Dacă cele două animale nu se vindecă, următoarele se vor face bine. Nimeni în Anglia nu pune la îndoială geniul tău.

— Poate că următoarele se vor face bine, însă există tot felul de variante ale tratamentului, pe care trebuie să le experimentez.

— Trebuie să le experimentezi pe toate, strigă Lady Evelyn, căci, atunci cînd venea vorba de sănătatea Rosettei, își

recăpăta energia ce-i lipsea de obicei.

— Nenorocirea este, draga mea, că nu mai am decît patru lupoalice la dispoziție – murmură profesorul. N-am putut să fac rost decît de șase subiecți și sînt puține speranțe să obțin alții prea curînd.

— Pîna atunci, în timp ce aștepți, nu poți să-ți continui cercetările pe alte animale?

— Crezi că nu fac asta? Fii sigură că nu-mi pierd vremea. Am operat pe-o mulțime de șoareci și șobolani femele – materialul pe care mi-l pot procura cel mai ușor, am încercat și pe maimuțe și pe alte animale; pe o sumedenie, o sumedenie de animale, zău, adăugă el cu însuflețire. Numai că rezultatele nu vor fi sută la sută edificatoare. Și-apoi...

Sir Richard nu-și termină fraza. Lady Evelyn avu impresia că citește în ochii lui o imensă oboseală și un soi de groază. Nici ea nu ghicea, nimeni din insulă n-avea cum să bănuiască lupta chinuitoare din sufletul lui, remușcările ce-l copleșeau, făcîndu-l să trăiască într-o stare de instabilitate permanentă. Încît puse această atitudine pe seama unei munci ce-l suprasolicita.

— Curaj, dragul meu, strigă din nou. Uită-te la Rosetta. Sănătatea, viața ei oare nu merită din partea ta truda istovitoare pe care ți-o impui?

Cățelușa, care tocmai intra în salon, ghici că era vorba despre ea cînd își auzi numele și se repezi spre stăpînul ei. Purtarea aceasta îl binedispuse pe Sir Richard. O luă în brațe și, sub pretextul unor mîngîieri prietenești, îi palpă mamelele cu o mîină expertă. Un nodul devenise acum perceptibil, însă boala evoluase foarte puțin. Animalul nu putea să simtă nici o jenă, nici o suferință. După această examinare, profesorul Mortimer încercă o oarecare ușurare...

— Bineînțeles că nu se pune problema să-mi încetinesc ritmul cercetărilor, zise el cu o nouă însuflețire. Pentru Rosetta sînt gata de orice sacrificiu.

Mulțumită că-și vede soțul bine dispus, Lady Evelyn, pentru a-i alunga definitiv gîndurile negre, îi vorbi despre noua

bucătăreasă, aflată de cîteva săptămîni în serviciul lor.

— Cred că am dat peste o adevărată comoară, spuse ea. Mi-a zis că-i place aici și nu vrea decît să rămînă la noi atîta cît vom dori. A înțeles ce gen de mîncăruri îți plac și de ce regim am eu nevoie. E plină de bunăvoință, și în seara asta ți-a pregătit o masă rafinată.

Sir Richard recunoscă într-adevăr că n-avea să-i reproșeze nimic Monicăi Sorel. Aceasta intră curînd să-i anunțe că cina este gata. Cei doi se așezară la masă; mîncărurile pregătite de ea avură darul să-l mai reconforteze pe profesorul Mortimer.

Monique fusese angajată la vilă, mai întîi în urma primirii pe care i-o făcuse Rosetta, apoi datorită certificatelor date de Miss Bridget. După cum se lăudase, aceasta avea printre adepții ei destule bătrîne *ladies*, gata de orice compromisuri pentru a ocroti animalele. Fără să le împărtășească bănuielile ei în legătură cu operațiile dubioase practicate pe insulă, lui Miss Bridget îi fu deajuns să le dea de înțeles că avea nevoie de un agent la fața locului, iar ele întocmîră falsuri, eliberînd toate certificatele necesare. În acte se preciza că Monique, în afară de aptitudinile ei culinare, era o fată cumsecade, nu prea descurcăreață, dar de o discreție absolută, care nu se amesteca în nimic altceva, ci-și vedea de propriile treburi.

— E perfectă, insistă Lady Evelyn. Văzînd-o cît este de binevoitoare, i-am cerut să pregătească mîncarea Rosettei.

— Ești sigură că e îndeajuns de pricepută? protestă Sir Richard încruntat. Nu uita că Rosetta trebuie să urmeze un regim foarte strict.

Lady Evelyn nu se gîndi să spună că bucătăreasa era perfect capabilă să-i pregătească chiar ei mîncarea de regim, ceea ce, de altfel, n-ar fi constituit un argument valabil pentru profesor. Se mulțumi doar să zică:

— Dragul meu, i-am repetat de mai multe ori ce i-ai prescris Rosettei și pot să te asigur că, deși nu e prea inteligentă – așa cum scrie în toate certificatele – are o memorie bună și mult bun simț. În plus, adoră animalele și a îndrăgit-o pe Rosetta.

N-ar fi în stare să-i dea ceva să-i facă rău. Poți să te convingi singur; chiar acum Rosetta mănâncă în bucătărie.

— Mă duc să arunc o privire, rosti Sir Richard, ridicându-se. Am încredere în părerea ta, dar niciodată nu strică să fii foarte prudent.

Intră în bucătărie și examinează cu o atenție minuțioasă mîncarea pe care tocmai o înghițea cățelușă. Nu găsi nimic de criticat. Îi puse Monicăi o mulțime de întrebări și putu să se convingă că soția lui nu se înșelase. Nu numai că regimul Rosettei era respectat cu strictețe, dar era evident că între animal și bucătăreasă se legase o adevărată prietenie. Doar după ce se liniști în felul aceasta, Sir Richard se așează la masă și consimți să-și onoreze cina.

IX

Miss Bridget citea raportul trimis de Monique Sorel, dînd semne de nerăbdare din cînd în cînd și comentînd ceea ce citea prin observații făcute cu glas scăzut.

„Dragă Miss Bridget, mi-a trebuit mai mult de o lună ca să mă obișnuiesc cu noul fel de viață, ceea ce explică de ce nu ți-am scris mai devreme. Dar acum lucrurile s-au aranjat și cred că m-am integrat destul de bine la vila Mortimer. Socotesc că am reușit să dobîndesc încrederea stăpînilor mei. Chiar dacă n-am putut încă să obțin informații prea interesante în legătură cu problema care vă preocupă, am profilat de tot acest timp ca să pătrund de atmosfera ce domnește în această insulă unde, întîmplător, briza marină face un plăcut contrast cu poluarea orașelor. De cînd am sosit aici n-am regretat nici măcar o clipă misiunea pe care ați binevoit să mi-o încredințați.”

— Dacă-și închipuie că am trimis-o acolo ca să respire aerul de mare! bodogăni fata bătrînă. Sper că are ceva mai

pasionant să-mi povestească. Treci la subiect, zăpăcită mică!

„Îmi cer iertare dacă v-am plictisit cu amănuntele astea, dar cred că ambianța de aici își are importanța ei...”

— În sfârșit, își cere scuze. Bine face.

„... mai ales în vila unde sînt angajată ca bucătăreasă și unde, fără să mă laud, am certitudinea că Lady Evelyn și Sir Richard sînt mulțumiți de serviciile mele. Era o condiție preliminară indispensabilă.”

— Se vede că are timp liber că se plictisește de moarte, dacă își îngăduie să scrie asemenea baliverne. Iată, ăsta e stilul afurisiților ăstora cu studii universitare.

„Vila este locuită de perechea pe care o cunoașteți și de Rosetta. În legătură cu Lady Evelyn nu e nimic de semnalat. O femeie destul de ștearsă, cu o sănătate șubredă, intimidată de soțul ei. Nu cred că voi mai avea ocazia să vorbesc despre ea. Rosetta e o cățelușă prepelicar, afectuoasă, așa cum ne place nouă. Trebuie să pomenesc despre ea, căci ocupă un loc important în familie.

Bănuiesc însă că cel mai tare vă interesează Sir Richard. De cînd am venit, prima mea impresie a fost că e un bărbat amabil, bine crescut, foarte muncitor, dedicat în întregime cercetărilor ce-l preocupă, și care își merită reputația dobîndită în lumea savanților. Singura relaxare pe care și-o permite e plimbarea matinală însoțit de Rosetta. Cățelușa e răsfățată de cei doi soți ca și cum ar fi odrasla lor. Sir Richard, în special, are o adevărată pasiune pentru ea.

Îmi îngădui, dragă Miss Bridget, să insist asupra acestui punct căci, iertați-mă, tot timpul am avut impresia că o asemenea comportare venea să confirme bănuielile noastre. Într-adevăr, îmi ziceam, e greu de crezut ca o ființă care dovedește atîta grijă față de o cățelușă – grijă ce merge pînă într-acolo încît el însuși îi supraveghează alimentația, se scoală noaptea să se încredințeze dacă animalul doarme liniștit și dacă culcușul e aranjat cum trebuie (l-am spionat de mai multe ori fără să știe), – e greu de crezut ca un astfel de om să se poarte ca un călău față

de alte animale.”

— E complet aiurită, bombăni furioasă Miss Bridget. Raportul ei parcă ar fi un certificat de bună purtare. Ba chiar le întrece pe cele date de funcționarii oficiali. Fata mea, oi fi tu psiholog, dar îți lipsește cea mai elementară judecată. N-ai băgat niciodată de seamă că vînătorii careucid sau rănesc cu cruzime atîtea animale nevinovate sînt robiți cîinelui lor și-l alintă ca pe propriul copil? Iar gentlemen-ii care vînează cerbi, iepuri sau vulpi, supunîndu-i la chinuri îngrozitoare, oare nu manifestă și ei aceeași pasiune pentru caii lor?

„Această plăcere mi-a fost confirmată și de alte detalii, mai ales de anumite conversații, pe care le-am auzit, între Sir Richard și soția lui, fiindcă mi se întîmplă să trag cu urechea pe la uși; sper că mă veți ierta, dragă Miss Bridget.”

— Domnul s-o binecuvînteze!

„Trebuie acum să corectez impresia aceasta, fără îndoială prea puțin favorabilă.”

— În sfîrșit! murmură Miss Bridget.

„Am putut să observ, de la sosirea mea, o schimbare vizibilă în comportamentul lui Sir Richard, un soi de evoluție destul de ciudată. Oh! în general, vreau să spun. Să nu vă închipuiți că și-a schimbat purtarea față de cățelușa lui. Dar are aerul că în permanență e pradă unei adînci tulburări, o nervozitate care se accentuează pe zi ce trece. Dacă îmi permiteți o observație profesională, am remarcat în repetate rînduri că-i tremură mîinile, ceea ce el încearcă să ascundă. Asta se întîmplă mai ales cînd iese din clădirea A, unde sînt închise animalele, de asemenea cînd o mîngîie pe Rosetta. În acest caz, tremuratul e însoțit de o sudoare ce-i acoperă fruntea și de o paloare ciudată. Indicii binecunoscute de orice psiholog, asupra cărora nu mă pot înșela. Sînt semne ce trădează o instabilitate certă.”

— Iată ceva mai interesant, comentă Miss Bridget.

„Trebuie să mai menționez și o atitudine destul de bizară în relațiile cu colaboratorii, în special cu doamna Peek, o

asistentă specialistă în biologie, care îl ajută la lucrările din clădirea A. Ei bine, Miss Bridget, profesorul a renunțat brusc la serviciile ei, fără nici un motiv aparent, fără să-i poată reproșa cea mai mică neglijență. Mai departe o să vă explic cum am aflat asta.

Deci acum este singurul care se ocupă de animale, sau aproape singurul. Mai sînt acolo două ajutoare, doi servitori, un fel de rîndași care se îngrijesc de curățirea cuștilor. Sau ar trebui să spun mai degrabă *erau*, căci pur și simplu i-a dat și pe ei afară. Chiar și aceștia trebuie să i se fi părut prea dezghețați, fiindcă i-a înlocuit cu niște indivizi și mai neciopliți, străini, care nu vorbesc nici un cuvînt din limba noastră.

Am reușit să schimb cîteva vorbe cu unul din băieții concediați, atunci cînd stăteam pe chei așteptînd vaporeșul ce aduce corespundența, iar el se pregătea să se îmbarce. Mi-a mărturisit în ciudat că profesorul Mortimer l-a acuzat într-un mod foarte grosolan că s-a amestecat în ce nu-l privea, că l-a spionat, toate astea cu furie absolut de neînțeleas pentru nefericitul tînar.

Așa stînd lucrurile, dragă Miss Bridget, sper că mă veți ierta că n-am putut eu însămi să pătrund în clădirea A, devenită un fel de sanctuar, un domeniu rezervat numai profesorului Mortimer. Chiar în primele zile cînd fusesem angajată, atunci cînd el nu era încă atît de agitat – din pricină că părea mulțumit de prietenia pe care mi-o arăta cățelușă lui și fiindcă mă felicitase că-i cîștigasem încrederea – mi-am luat inima în dinți să-i spun că ador animalele și, luîndu-și înfățișarea cea mai nevinovată, că auzisem despre un fel de grădină zoologică din clădirea A și că aș fi fericită să-mi îngăduie într-o zi să arunc o privire vietăților de-acolo. Era un șiretlic din partea mea ca să-i văd reacția. De fapt bănuiam răspunsul. Mi-a răspuns cu severitate că e absolut imposibil, iar el dezaprobă curiozitatea nesănătoasă a publicului față de acest gen de amuzament. Întîmplător, acesta e oarecum și punctul dumneavoastră de vedere, ca și al meu de altfel. N-am insistat, bineînțeleas. Iar astăzi nici nu mai poate fi vorba să îndrăznesc să abordez acest

subiect. Probabil că voi avea vreodată ocazia să pătrund fără știrea lui în ascunziș. Va fi greu, datorită precauțiilor pe care le ia. Îmi închipui că, la fel ca și mie, misterul ăsta de care se înconjoară vi se pare ciudat.”

— Ciudat și totodată foarte sugestiv, comentă Miss Bridget, mi se pare concedierea doamnei Peek, a celor două ajutoare și înlocuirea lor cu niște brute. În fine, avem aici o serie de fapte, și nu doar simple abstracții psihologice. E clar că în interiorul acestei clădiri profesorul Mortimer se dedică unor experiențe la care nu dorește să fie nimeni de față, ceea ce confirmă întocmai bănuielile mele.

„Trebuie să mai semnaliez un alt aspect al comportamentului său ce mi se pare ieșit din comun...”

— Sînt atîtea aspecte ieșite din comun în comportamentul acestei făpturi, murmură iar Miss Bridget, scuturînd cu putere din cap. Mă întreb ce i-o mai fi trebuind lui Monique ca să-l considere suspect. Tot făcînd pe naiva, purtîndu-se ca o bucătăreasă incultă, oare nu e pe cale de a deveni într-adevăr credulă?

„... E vorba de atitudinea lui față de bolnavele aflate în tratament la clinică. Nici aici nu am voie să intru, ca de altfel nici în clădirea A, bineînțeles, dar am putut obține informații precise mulțumită doctorului Christopher Holmes, care se ocupă de această secție a Institutului.

Deschid aici o paranteză, dragă Miss Bridget, pentru a vă informa că am regăsit în persoana doctorului o veche cunoștință. Îl cunoscusem cînd eram studentă și ne-am plăcut. Ne-am întîlnit pe vaporeșul care mă aducea pe insulă, iar el m-a recunoscut imediat. Am născocit un pretext ca să-i explic de ce m-am angajat ca bucătăreasă, bineînțeles fără să-i dezvălui adevărata mea misiune. L-am pus să jure că va păstra tăcerea asupra identității mele reale și o să-și țină cuvîntul, sînt sigură, căci mi-a rămas prieten și i-ar părea rău să mă facă să-mi pierd slujba. Ne vedem din cînd în cînd seara, după ce-mi termin treaba...”

— Să sperăm că flirtul ăsta n-o să-i sucească mințile în așa hal încît s-o facă să uite de misiunea pe care i-am încredințat-o,

bombăni Miss Bridget, pentru care rațiunile sentimentale n-aveau nici o valoare.

„M-am gîndit că în misiunea mea mi-ar fi de folos să am la fața locului un prieten ce-mi este devotat și, într-adevăr, datorită lui am putut avea cîteva informații precise în legătură cu a doua ocupație a profesorului Mortimer, adică purtarea lui față de bolnavi.”

— Totuși, nu s-a zăpăcit chiar de-a binelea, făcu Miss Bridget, dînd din cap aprobator și indulgent.

Urmarea raportului nu făcea decît să confirme ceea ce destăinuise doctorul Holmes prietenilor săi: atitudinea profesorului față de pacienți semăna tot mai mult cu o lipsă totală de interes. Venea din ce în ce mai rar la clinică, nu examina niciodată pe nici una din cele cîteva bolnave, nu punea nici o întrebare și pleca fără să fi ascultat explicațiile colaboratorului său. Miss Bridget citi iute această parte a raportului, fără să-i acorde mare atenție.

„Purtarea asta, conchidea Monique, confirmă cel puțin dintr-un punct de vedere observațiile mele, faptul că profesorul Mortimer nu se simte în apele sale, că mi se pare absorbit, chinuit de o idee fixă, care nouă ne scapă, ce-l face să-și neglijeze o parte din îndatoririle profesionale. Poate pur și simplu din motivul că cercetările întreprinse de el nu duc la nici un rezultat. Doctorul Holmes crede cam același lucru. Poate că asta justifică propriile dumneavoastră bănuieli și anume, că fiind angajat în niște experiențe atît de crude pentru animale, a ajuns să sufere el însuși din cauza asta și e ros de remușcări. După părerea mea, e o ipoteză ce merită să fie luată în seamă. Sper, dragă Miss Bridget, să obțin informații mai precise, pe care mă voi grăbi să vi le comunic.”

— Experiențe crude, de asta sînt aproape sigură, bombăni din nou fata bătrînă. Dar să sufere chiar el din cauza lor? Asta n-o mai cred. Nu sînt deloc convinsă că acest individ josnic ar putea fi cuprins de remușcări. În concluzie, un mister apăsător învăluie această sinistră clădire A.

Miss Bridget reflectă îndelung, apoi reciti anumite pasaje ale raportului ce i se păreau a fi în mod deosebit sugestive. Pe urmă începu iar să gândească cu voce tare:

— Un mister pe care sînt dator să-l elucidez. Dacă drăguța de Monique nu reușește să-l dezlege, cu toate cunoștințele ei de specialistă în psihologie, va trebui să folosesc alte mijloace pentru a forța ușile acestui templu... mijloace mai eficace, desigur, și mult mai energice, adăugă ea, lovind cu putere raportul pe care tocmai îl împăturise.

X

După ce termină cu cina stăpînilor, după ce spală și aranjă vasele cu conștiinciozitatea cu care își îndeplinea atribuțiile de bucătăreasă (rîzînd de ea însăși), Monique Sorel îi spuse noapte bună Lady-ei Evelyn, nu înainte de a-i cere permisiunea să facă o plimbare nocturnă, așa cum obișnuia deseori cînd noaptea era senină și vremea plăcută, ca în seara aceea. Nu i se putea refuza această distracție, singura pe care și-o îngăduia de la sosirea pe insulă. Profesorul Mortimer plecase ceva mai demult de la vilă, ca să meargă la laborator, după cum spunea el, unde îl aștepta o lucrare urgentă.

Ea avea întîlnire cu doctorul Holmes, pe care nu-l mai văzuse de mai multe zile, căci furtunile ce se abătuseră asupra insulei ar fi făcut să pară neverosimil pretextul unei plimbări de agrement. Împreună cu el, îi plăcea să-și amintească de tinerețea lor și profita de asta ca să încerce să obțină maximum de informații despre faptele și gesturile profesorului Mortimer. Dacă prin natura profesiei sale, doctorul Holmes nu se putea apropia de clădirea A și nu avea cum să afle ceva în legătură cu tratamentul rezervat animalelor, Monique – spre deosebire de Miss Bridget – manifesta un viu interes față de reacțiile lui Sir

Richard în toate ramurile activității lui.

Se obișnuiseră să-și dea întâlnire cam pe la jumătatea drumului dintre locuințele lor, unde se deschidea o potecă ce urca spre faleze, sub unul din foarte puținele lampadare care luminau șoseaua principală. Doctorul întârzia, ceea ce nu-i stătea în obicei. Trebui să-l aștepte multă vreme și tocmai se pregătea să plece, dezamăgită, când el sosi, în sfârșit. A fost neplăcut surprinsă zărimdu-l cum înaintează spre ea cu pași nesiguri, ceea ce-i trezea amintiri neplăcute dintr-un trecut nu prea îndepărtat, atunci când el se hotărîse să renunțe la planurile lor de viitor din cauza exceselor la băutură.

Chiar dacă Christopher nu-i ascunsese că, din pricina acestui viciu căruia îi ceda din când în când, suferise numeroase decepții în cariera lui, era convinsă că nu mai avusese nici o recădere de când venise la Institutul Mortimer.

Și totuși se clătina și o salută bîlbîindu-se.

— Christopher, ai băut, îi reproșă pe un ton lipsit de indulgență.

El se agăță de lampadar, ca să nu cadă, și mărturisi:

— Am băut, draga mea, am băut, chiar sînt nevoit s-o recunosc, fiindcă se vede. Dar jur pe onoarea mea că nu sînt vinovat. M-am lăsat ispitit. Mi-a fost imposibil să refuz, ca să nu trec drept un bătăran.

— Mi-ai mărturisit că i-ai dat cuvîntul profesorului Mortimer că o să renunți la obiceiurile astea. Oare nu te-a ales să-i fii colaborator numai cu condiția asta?

— Colaborator, pe dracu, bîigui doctorul, cu un rînjat vulgar, profesorul Mortimer n-are ce face cu colaboratori împruțiți ca mine.

Bineînțeles că nu așa vorbea de obicei. Era complet amețit. Îi repoșă furioasă:

— Te rog să-ți vii în fire și să vorbești cum se cuvine, cel puțin cu mine.

Făcu un efort și încercă să se scuze.

— Iartă-mă, draga mea, îți cer de mii de ori iertare, dar

profesorul însuși m-a îndemnat să beau. Ce zici de asta? S-a terminat cu legământul meu, bineînțeles.

— Ce tot scornești acolo?

— Nu scornesc nimic. E adevărat. Aș fi rezistat, te asigur. Dar trebuie să-ți explic. Tocmai mă pregăteam să ies din bungalow ca să iau aer, înainte de întâlnirea noastră, când l-am văzut apărînd pe el, dragul nostru profesor Mortimer, care tocmai venea să-i facă o vizită nevrednicului său colaborator.

— Eu l-am auzit cum îi spunea soției că se duce la laborator ca să termine o lucrare urgentă, făcu Monique, surprinsă.

— Pe naiba la laborator și lucrare urgentă. Eminentul profesor Mortimer – Dumnezeu să-l binecuvînteze sau dracul să-l ia! – avea pur și simplu poftă să chefuiască un pic cu secătura de doctor Holmes, care îi jurase abstenență totală. Iar dragul de profesor Mortimer nu venea cu mâinile goale, o, nu, cum așa! Știi ce-i aducea el discipolului său favorit? Două sticle de whisky, draga mea, și nu orice fel de whisky, nu poșircă. Ci scotch din cel mai bun, vechi de optsprezece ani, marca preferată a incorigibilului bețivan de Holmes, de pe timpul când bea, când nu făcuse încă legământul ăsta idiot... „Christopher, mi-a zis el, bătîndu-mă prietenește pe umăr, Christopher, dragul meu Christopher...”

Fu nevoit să se întrerupă, ca să-și înăbușe un sughiț. Uluită de asemenea dezvăluiri, Monique îl luă de braț și-l duse cu de-a sila pe poteca ce urca sus, pe faleze, sperînd ca aerul din larg să-l trezească.

— „... Christopher, mi-a zis, dragă prietene Christopher...”, reluă doctorul, ... niciodată nu l-am văzut așa de amabil; sigur că nu se poartă așa de obicei... „dragă prietene Christopher, m-am gîndit că trebuie să te simți foarte singur în insula asta după plecarea bunilor dumitale prieteni, soții Peek”.

— Plecarea soților Peek! îl întrerupse Monique, stupefiată. Îmi spui noutăți în scara asta!

— Cum, nu știai? Soții Peek au plecat chiar azi după-

amiază, draga mea. Concediați, evacuați, dați afară ca niște slugi ordinare, cu salariul plătit pe câteva săptămîni înainte ori mai degrabă pe câteva luni. Oh! Lui nu-i pasă cît cheltuie, trebuie s-o recunoaștem.

— Știam că pe doamna Peek o mutase din clădirea A, dar...

— Și Susan Peek nu era mulțumită, te asigur. Are personalitatea ei, tanti Peek, dar o înțeleg. O femeie foarte competentă în profesia ei, care-și făcea meseria cu multă conștiinciozitate. I-a făcut niște scene teribile soțului. Cît despre John, e mai degrabă o fire timidă, dar pînă la urmă a cedat în fața comediei jucată de nevastă-sa, un amestec de proteste și de hohote de plîns, însoțite de amenințări că îl va părăsi dacă nu face ceva să-i răzbune onoarea. Acum înțelegi. Iar toate astea l-au determinat să-și ia inima în dinți, și s-a hotărît să se ducă să-i ceară explicații șefului. Rău a făcut. Profesorul era îngrozitor de prost dispus, așa cum i se întîmplă adesea de cîtăva vreme înoace. Trebuie să fi observat lucrul ăsta, tu, bucătăreasa psiholoagă!

— Într-adevăr, am remarcat.

— Oh! Cînd a venit la mine astă-seară nu era deloc într-o astfel de stare. Dimpotrivă, era numai miere, tot numai zîmbet. Dacă l-ai fi auzit! Dragă Christopher în sus, bunul meu Christopher în jos... Extraordinar cît se poate schimba omul ăsta în câteva ceasuri.

— Dar termină de povestit scena cu doctorul Peek, rosti Monique cu răceală.

— Nu mai e mare lucru de adăugat. „Dacă nu ești mulțumit, a zis profesorul Mortimer, eu nu te rețin. Puteți pleca amîndoi. De altfel, nu mai am nevoie de voi.” Ce părere ai despre purtarea lui, dragă Monique?

— Cred că nu l-aș fi crezut niciodată în stare de o asemenea grosolănie.

— Mie mi se întîmplă uneori să-l cred în stare de orice, șopti doctorul Holmes, căruia briza mării îi cam împrăștia aburii

beției. Deși timid, John are și el mîndria lui, nu-i așa? Firește, nu putea să îndure o astfel de bruftuală, fără să protesteze. „Dacă așa stau lucrurile, a replicat, nu ne mai rămîne decît să plecăm. Cu cît mai repede, cu atît mai bine, a continuat profesorul Mortimer. Treceți pe la contabil. O să vă calculeze salariul care vi se cuvine. O să plecați mîine.”

Asta a fost ieri. Cei doi de-abia au avut timp să-și facă bagajele. S-au îmbarcat azi după-amiază. Am pierdut doi buni prieteni. Din fericire, mi-ai rămas tu.

— Nu se poate, strigă Monique. O asemenea lipsă de stăpînire de sine!

— Și totuși așa s-a întîmplat. John mi-a povestit toată scena pe cînd îl însoțeam la debarcader. Tot mai era întors pe dos. Mi-a mărturisit că, la urma urmelor, nu-i părea rău că pleacă de aici, că se săturase să-și petreacă timpul făcînd experiențe pe animale. Cît despre Susan, era nebună de furie. Prefer să nu repet adjectivele pe care le-a folosit vorbind despre profesor.

— O înțeleg. În locul ei, cred că aș fi găsit altele și mai vulgare. O asemenea nepolitețe din partea unui savant e de neconceput.

— Un foarte mare savant, draga mea, un artist, cum ți-am mai spus-o. Nu are nevoie de ajutor. Intuiția lui personală e singura care contează... Dar față de mine, față de mine, a fost plin de atenție. Două sticle de scotch vechi și bun, schotch-ul meu preferat!

— Și tu ai băut, bețivan ce ești, îi reproșa cu amărăciune Monique.

— Am băut, recunosc trist doctorul. Dar dacă l-ai fi văzut, Monique, era imposibil să-i rezști. Atît de prietenos, de amabil. Părea că se eliberase de grija ce-l chinase în ultima vreme. Oh! era încă nervos, dar nu în același mod, dacă înțelegi ce vreau să spun. Ochii îi străluceau, ca luminați de o intensă satisfacție. „Știu că mă apropii de izbîndă, mi-a declarat. E o certitudine pentru mine, astăzi. Un motiv în plus ca să ne dedăm unui mic dezmăț, ca între doi vechi colegi.”

— Asta înseamnă că e convins că a pus la punct faimosul tratament Mortimer, de care mi-ai vorbit?

— Nu sînt sigur de nimic. Imposibil să-i smulgi alte confidențe pe tema asta. Oricum, un lucru e clar: e convins că se află pe calea cea bună. Pe urmă, am început să bem.

— Tu, bineînțeles că ai băut. Dar și el? Întrebă Monique, care părea absorbită de o reflecție profundă.

— Nu prea știu. Mai puțin ca mine, în orice caz. Sînt un mizerabil, Monique.

— Ai avut un acces de slăbiciune, asta-i tot. Și poate că ai dreptul la cîteva circumstanțe atenuante. Promite-mi că n-o s-o iei iar de la capăt.

— Nu promit nimic. Acum știu că nu sînt în stare să-mi țin cuvîntul cînd cineva mă înconjoară cu atîtea atenții. Știi ce mi-a mai spus la plecare, cînd terminam de golit sticla?

— Habar n-am, dar o să-mi povestești, totul mi se pare extrem de interesant, adăugă cu glas scăzut, fără s-o audă el.

— Mi-a spus: „Christopher, știu că conștiința dumitale profesională te împinge pînă într-acolo încît obișnuiești să faci o ultimă vizită nocturnă pacienților...” E adevărat, draga mea, se întrerupse doctorul, pe un ton tînguitor. Atunci cînd sînt treaz, am o anume conștiință profesională și nu am încredere deplină în infirmierele de gardă – niște începătoare. Numai una era cît de cît capabilă și cu experiență. Și ce crezi că a făcut? A dat-o și pe ea afară.

— S-a descotorosit de ea la fel ca de soții Peek!... Sînt sigură că ești conștiincios cînd te afli într-o stare normală, Christopher. Dar acum nu te-ai trezit chiar de-a binelea. Nu aiura. Ce ți-a zis exact?

— „În legătură cu această vizită tîrzie, te scutesc de ea. Astă-seară o s-o fac eu în locul dumitale și te voi înlocui aproape mereu. O să-mi facă bine o ieșire noaptea și, mai ales, îmi dau seama că mi-am neglijat prea tare bolnavii în ultima vreme. Dumneata ai observat, ba da, ba da, știu. Trebuie să-mi cer scuze. Am atîta de lucru în afara clinicii! Dar sînt cuprins de

remușcări și vreau să mă răscumpăr printr-o prezență mai asiduă. De altfel, ai destulă treabă în timpul zilei. Trebuie să te menajezi, dragul meu...” Cum să rezisti unei astfel de amabilități?

— Foarte ciudată amabilitate, murmură Monique, din ce în ce mai intrigată. Ce i-ai răspuns?

— Am protestat; destul de moale, recunosc. În fond, eram destul de mulțumit. În seara asta nu mă simțeam în stare să fac o vizită medicală.

— Aici nu pot să-ți dau dreptate, zise Monique, severă. Ar fi bine să te duci cât mai repede la culcare. Dar sînt surprinsă. O ultimă întrebare: chiar ai atîta de lucru în timpul zilei? Mi-ai mărturisit că niciodată nu ai mai mult de două-trei bolnave în clinică, și erai departe de a fi ocupat tot timpul.

— Vremurile s-au schimbat, draga mea. Avem șase paciente acum și mai așteptăm încă două sau trei, ceea ce va însemna aproape capacitatea maximă a micii noastre clinici. Toate sînt femei suferind de cancer la sîn, a căror stare necesită o spitalizare destul de lungă.

— Oare hazardul să fie cauza acestei afluențe neobișnuite?

— Deloc, draga mea, ci chiar profesorul Mortimer în persoană. În urmă cu două săptămîni a lipsit timp de două zile și știi unde s-a dus?

— Am observat într-adevăr că lipsește, dar nu știu unde a fost.

— Eu știu. S-a dus să facă o vizită la fostul lui spital din Londra. Acolo, mai multe paciente care nu au încredere decît în el l-au implorat – cel puțin așa mi-a spus – să le transfere la Institut, despre care auziseră vorbindu-se. „Cum să rezist rugămintelor lor, a adăugat. E o simplă chestiune de omenie.” Și uite așa s-a umplut clinica noastră.

— În concluzie, îl interesează din nou ființele omenești, după ce înainte le arăta o indiferență absolută?

— Îți repet că e vorba de o schimbare totală, draga mea,

totală în relațiile lui cu bolnavii, totală în ceea ce privește purtarea. Această făptură e supusă unor schimbări de dispoziție ce frizează neverosimilul. Ți-am zis că astă-seară părea că simte o nespusă ușurare. Ochii îi străluceau de o bucurie malițioasă, ca și când... ca și când pe neașteptate ar fi găsit o soluție definitivă la problema ce-l chinuia. Mi se pare singura explicație valabilă.

Rămaseră tăcuți spre sfârșitul plimbării. Monique ținu să-l însoțească pînă la bifurcația ce ducea la bungalow-ul lui. Doctorul Holmes era aproape treaz acum, însă epuizat. Se despărțiră, după ce-i promise că o să se culce fără să bea un strop de alcool, cel puțin în seara aceea.

Monique străbătu o distanță bună ca să se întoarcă la vilă. Dar plimbarea aceea singuratică pe drumuri pustii i se păru un exercițiu binefăcător. Îi îngădui să reia în minte, una după alta, toate destăinuirile prietenului ei, să le lege între ele, fără a reuși să găsească o explicație cu adevărat satisfăcătoare comportamentului extravagant al profesorului Mortimer.

XI

„Dragă Miss Bridget.”

Fondatoarea și președinta Societății pentru protecția animalelor citea cu atenție un nou raport al Monicăi, iar la anumite paragrafe lectura ei era însoțită de reproșuri artăgoase și uneori de mimică aprobatoare.

Prima parte era o expunere fidelă a informațiilor furnizate de doctorul Holmes, în seara vizitei profesorului Mortimer: concedierea soților Peek, incitarea doctorului la băutură și schimbarea surprinzătoare a atitudinii lui Sir Richard față de bolnavi.

„Toate aceste întâmplări, dragă Miss Bridget, mă umplu de cea mai mare nedumerire. Cum să explic...”

— Afurisita de Monique, Domnul s-o aibă în pază! bodogăni Miss Bridget; numai o psiholoagă poate fi atît de oarbă. Explicația e clară ca lumina zilei. A dat-o afară pe doamna Peek fiindcă exista oricînd riscul să observe că el tratează animalele într-un mod infam. Pe soțul ei l-a concediat pentru că ar fi putut constata acte de violență suspecte cînd profesorul practica experiențe pe aceste animale. Iar doctorul Holmes?

Se opri cu un aer plin de îndoială, enervată că nu ghicește nici un motiv plauzibil în atitudinea profesorului față de doctor.

— De ce să-l îndemne la băutură pe bețivanul ăsta care, fără doar și poate, atîta aștepta? Nu înțeleg deloc. Fără îndoială pentru că, fiind prieten foarte apropiat cu soții Peek, îi făcuseră, probabil, anumite confidențe. Esențialul este că profesorul nu vrea să aibă nici un martor în jurul lui.

În realitate, Monique nu era nici pe departe așa de oarbă pe cît bănuia Miss Bridget. Nu-i trebuise mult timp pînă să ajungă la aceeași concluzie ca ea, dar avea tactul să-i lase șefei plăcerea oarecum de a deduce lucruri aproape vizibile plecînd de la fapte concrete.

„Un alt aspect mi se pare destul de suspect și de natură să vă confirme bănuielile. De curînd, Sir Richard a cerut unei antreprize să execute o serie de lucrări în clădirea A, iar angajații respectivi juraseră probabil să păstreze secretul, căci au refuzat să sufle cuiva vreo vorbă în legătură cu felul amenajărilor. Unul din piloții noștri, cel care ne este devotat, a transportat de mai multe ori un material împachetat cu grijă. A încercat să-l tragă de limbă pe un șef de echipă.

— Am aflat asta, comentă Miss Bridget. Mi-a trimis el un raport.

„...Acesta i-a răspuns rîzînd că era plătit prea bine ca să știe să-și țină gura, dar că profesorul avea idei foarte ciudate. Tot ce-a lăsat să-i scape a fost că acolo se află o echipă de tîmplari, o alta de montori-ajustori și că el însuși e șeful electricienilor. De altfel, am putut observa că s-au efectuat noi conectări la rețeaua care alimentează clădirea animalelor. Cu siguranță, toate astea

nu sînt deloc clare.”

— Dragă Monique, nu sînt deloc clare! Doar e vorba de electricitate! comentă indignată fata bătrînă.

„Alt detaliu pe care l-am putut constata cu ochii mei, stînd ascunsă undeva, la distanță: toate ferestrele acestei clădiri au fost astupate, ca și cum...”

— Ca pentru a împiedica curioșii să arunce vreo privire indiscretă și să vadă ce se petrece înăuntru, la naiba!

„De la începerea lucrărilor, misterul ce înconjoară clădirea A s-a adîncit și mai mult. Profesorul Mortimer nu numai că nu tolerează prezența nimănui pe domeniul său rezervat – în afară de cei doi servitori străini, inculți și debil mintali după cît se pare – dar interzice oricui să se afle în preajmă. M-a zărit odată pe cînd mă apropiam sub pretext că mă plimb, ciulind urechile ca să încerc să deslușesc vreun zgomot. S-a înfuriat și mi-a interzis să mai hoinăresc prin zona aceea a insulei, amenințîndu-mă că o să mă concedieze pe loc.

El își petrece mai multe ore pe zi în clădirea A. Cînd iese, încuie ușa cu grijă, lăsîndu-i pe cei doi slujitori înăuntru, ca pe niște ostateci. Nu-i eliberează decît seara și, după o ultimă inspecție care unori se prelungește, nu pleacă niciodată fără să fi făcut un tur peste tot. Cu siguranță, un astfel de comportament nu e al unui om cu conștiința liniștită și încerc în zadar să-mi închipui ce se poate petrece în interior. N-am îndrăznit să mă apropiu de clădire decît noaptea, ascunzîndu-mă cît mai bine, fiindcă vine cîteodată chiar și la ore tîrzii. Tot ce pot afirma este că dinăuntru nu răzbate nici un vaiet, nici un geamăt. Dar lucrul nu are cum să ne liniștească, în nici un caz, pe noi care știm că oamenii de știință cunosc mii de procedee pentru a împiedica manifestările zgomotoase ale durerii.”

— Bineînțeles, încuviință Miss Bridget, dînd din umeri, e clar că mizerabilul nu poate îngădui să se audă gemete din camerele acelea de tortură.

„Dacă pînă azi n-am reușit să dezleg misterul ce înconjoară clădirea A – și credeți-mă că regret, dragă Miss

Bridget – sînt totuși în măsură să vă confirm un punct pe care vi l-am mai semnalat, în legătură cu noua purtare a profesorului Mortimer, în general. Este la fel de agitat, însă nervozitatea lui se manifestă printr-o energie febrilă ce contrastează în mod ciudat cu apatia și descurajarea care parcă îl paralizează. Doctorul Holmes a remarcat același lucru. Insist și eu, și-mi cer scuze, asupra atitudinii lui plină de sollicitudine față de bolnavii din clinică, complet diferită de indiferența ce le-o arăta altădată. Știu că această atitudine nu face parte din preocupările dumneavoastră majore, dar poate fi utilă, lămurind psihologia personajului.

Prin urmare, vizitează pacienții de mai multe ori pe zi și deseori chiar noaptea. După cum știți, am aflat toate astea din destăinuirile doctorului Holmes, atunci cînd nu se găsește sub influența alcoolului, ceea ce încă i se mai întîmplă, din păcate, în ciuda muștrărilor mele severe. Dar face totuși eforturi serioase să se îndrepte. În legătură cu asta...”

— Bețivanul ăsta nu mă interesează deloc, bodogăni Miss Bridget și citi repede continuarea raportului.

„... În legătură cu asta, doctorul mi-a povestit o scenă destul de neobișnuită și foarte penibilă pentru el, care demonstrează instabilitatea emoțională a profesorului, asupra căreia nu mai am nici un dubiu, instabilitatea ce se manifestă uneori prin schimbări bruște de dispoziție, inexplicabile. S-a întîmplat săptămîina trecută, într-o seară, cînd doctorul, după ce mai multe zile neglijase să facă o vizită de noapte la clinică – cu acordul șefului sau mai degrabă la recomandarea expresă a acestuia – s-a hotărît să treacă pe acolo.”

XII

Incidentul avusese loc în urmă cu cîteva zile. Umilit, uneori

aproape disperat din pricina reproșurilor Monicăi, dar mai ales din cauza răcelii pe care i-o arăta ea când își dădea seama că băuse; chinuit de asemenea de remușcări, fiindcă își neglijase bolnavii, doctorul Holmes luase în seara aceea hotărîre eroică să rămînă treaz și să se ducă să facă o vizită tîrzie la clinică, așa cum obișnuia înainte, deși profesorul Mortimer insistase ca să renunțe la acest obicei.

Fără să fi băut, se dusesese deci acolo și-l găsisese pe Sir Richard, care efectua el însuși un rond de noapte.

Era destul de tîrziu. Apropiindu-se de clădire, Holmes fusese surprins să zărească lumină răzbătînd prin jaluzelele de la camerele bolnavilor. Infirmiera de gardă se afla în încăperea ei. Părea supărată și-i spuse că profesorul venise în inspecție, după cum obișnuia de cîtăva vreme, aproape în fiecare seară.

— Vrea să facă turul singur și nu dorește să-l însoțesc. Nici nu m-a ascultat cînd l-am informat că pacienta din camera 1 s-a simțit rău toată ziua, iar pe urmă a fost neobișnuit de agitată.

— Știu foarte bine, răspunse doctorul. Chiar m-a îngrijorat starea ei cînd am văzut-o azi după-amiază. Într-un fel, mai mult din pricina ei am venit acum. Unde e profesorul în clipa de față?

— Chiar în camera 1, și stă cam de mult acolo. Vă repet, doctore, n-a vrut să mă asculte.

— Pe mine va trebui să mă asculte, zise iritat doctorul Holmes. Trebuie să ne consultăm în privința stării acestei femei.

Se îndreptase deci către camera 1 și-l surprinsese pe profesor așezat la căpățiul bolnavei, luînd notițe cu un scris rapid, întrerupîndu-se uneori ca s-o examineze cu atenție și să-i pună cîte o întrebare scurtă.

„Surprins – ăsta este cuvîntul potrivit, draga mea, insistă el cînd îi povestea lui Monique scena. A fost surprins și foarte supărat, chiar furios, mi-am dat imediat seama după felul cum m-a repezit.”

Întîi de toate, profesorul Mortimer era atît de absorbit de examinare, încît nu-l auzise pe doctor intrînd. Ușa camerei era întredeschisă, iar el rămăsese tăcut o clipă, ca să nu-l tulbure.

De-abia cînd tuși încetișor pentru a-și face simțită prezența, celălalt tresări, se întoarce și-i aruncă o privire furioasă.

Holmes, atent la cel mai mic detaliu, atunci cînd nu era beat, observă că primul reflex al lui Sir Richard, zărindu-l, fusese să închidă cu violență caietul în care scria.

„Un caiet destul de gros, cu o copertă roșie, îi raportase el lui Monique. Aș fi jurat că-i era teamă să nu citesc ce scrisese acolo.”

— Ce dracu' cauți aici? îi strigă Sir Richard pe un ton arogant.

— Îmi fac datoria, replică energic doctorul, șocat de o asemenea primire. Starea bolnavei m-a îngrijorat azi după-amiază. E o întâmplare fericită să te găsesc la căpătîiul ei, Richard. Aș dori mult să știu care este părerea dumitale.

„O asemenea grosolănie, un asemenea acces de furie, mai ales în fața unei paciente, cînd doar cu cîteva zile în urmă eram dragul lui Christopher! adăugă doctorul, povestindu-i prietenei sale. Eram atît de uluit încît n-am fost în stare să ripostez cu indignare, așa cum ar fi trebuit s-o fac. De altfel nici nu mi-a dat răgaz. Probabil că regreta izbucnirea lui bruscă, fiindcă a continuat pe un ton doctoral:

„De fapt, nu avem de ce să ne îngrijorăm din pricina stării bolnavei. A avut o indispoziție trecătoare. Mîine o să fie din nou bine”.

În prezența femeii, care asculta această conversație, doctorul nu-l putea să-l contrazică.

— Sînt fericit că asta e părerea dumneavoastră... Sir, bîigui el, și gîndesc și eu la fel. Totuși, temperatura...

— ... e în curs de scădere și o să revină la normal, afirmă profesorul pe un ton ce nu admitea replică. Acum îți cer să mă lași să termin examinarea și să te duci înapoi la culcare. Parcă-mi amintesc că ți-am recomandat să nu te surmenezi. Sănătatea dumitale e prețioasă pentru mine, dragul meu Christopher.

„Iarăși o schimbare totală de comportament, la un interval de cîteva secunde, îi zise Holmes lui Monique, terminînd de

povestit scena care-i lăsase o amintire neplăcută. Am început într-adevăr să mă tem în legătură cu echilibrul lui mental, iar bănuielile mele încă nu s-au risipit. Ce părere are psiholoaga noastră?

— Aproape aceeași ca și tine, făcu Monique, dînd din cap. Ce-ai făcut pe urmă?

— L-am ascultat, împotriva voinței mele, crede-mă, dar ce altceva puteam face? Orice-ar fi, el e șeful. Am plecat de acolo jignit, tulburat și l-am lăsat să-și continue singur vizita.

— Și, ca să te remontezi, presupun că te-ai dus acasă și te-ai apucat de băut?

Doctorul Holmes făcu un gest plictisit, care exprima confuzia, și nu răspunse.

— Și bolnava din camera 1?

— Am văzut-o a doua zi. Starea ei e neschimbată; nu s-a înrăutățit, dar nici nu mi se pare că e bine. La urma urmei, profesorul Mortimer e mai calificat decît mine. Sper că nu e vorba decît de o indispoziție trecătoare.”

— Toate astea nu-s deloc pasionante, murmură Miss Bridget, împăturind nerăbdătoare raportul lui Monique, ce se încheia cu descrierea acestui incident, presărată cu numeroase comentarii. Acordă o importanță exagerată scenei cu pricina. Asta nu ne privește. Totuși, are dreptate în legătură cu un lucru: reprezintă o dovadă în plus că profesorul e o ființă anormală și te poți aștepta la orice cînd ai de-a face cu un țicnit. Pe noi ne interesează în primul rînd ce se pune la cale în clădirea A. Monique mărturisește că are prea puține șanse să reușească să afle. Dacă așa stau lucrurile, a venit momentul să recurgem la mijloace de forță.

Sosirea nepoftită pe insulă a lui Mrs. Templar contribui la întreținerea atmosferei tulburi de mister care începea să învăluie Institutul Mortimer.

Suferindă, Lady Evelyn nu se sculase încă, iar în dimineața aceea profesorul își termina de unul singur *breakfast*-ul, înainte de a face plimbarea obișnuită împreună cu Rosetta, când primi un telefon ce păru că-i pricinuește mai întâi neplăcere și nerăbdare, dar care, pe măsură ce discuția se prelungea, îi capta parcă atenția și-l cufunda în gânduri.

Ocupată să strângă masa, Monique Sorel, care nu lăsa să-i scape nici o ocazie de a observa reacțiile stăpînului ei, remarcă schimbarea aceasta de atitudine și se strădui să-și facă de lucru mai mult decît era nevoie.

— Dar, dragă Mrs. Templar, răspunse în cele din urmă profesorul, după ce ascultase în tăcere un monolog destul de lung al interlocutoarei sale, v-am mai examinat de mai multe ori și rezultatul n-a dezvăluit nimic anormal. De fapt, diagnosticul meu a fost întotdeauna absolut negativ.

Această afirmație declanșa alt discurs interminabil al numitei Mrs. Templar. Monique, care curăța firimiturile de pe masă cu o încetineală studiată, observă atunci cum atitudinea lui Sir Richard suferă o modificare, de parcă s-ar fi lăsat influențat de argumentele doamnei, uitîndu-se deosebit de insistent la cățelușa Rosetta, care aștepta în cameră clipa cînd avea să zburde pe-afară. Aerul lui plictisit de la început dispăruse, făcînd loc unei expresii pline de interes, aducînd uneori chiar cu una de plăcută surpriză. La rîndul ei, aceasta dispăru pentru a fi înlocuită timp de o clipă cu strălucirea aceea ciudată a pupilei remarcată de mai multe ori de Monique și de doctorul Holmes, strălucire căreia doctorul nu se putea stăpîni să nu-i atribuie o nuanță neliniștitoare și pe care psiholoaga înclină s-o ia drept un indiciu de instabilitate mentală.

Sir Richard asculta acum răbdător. O singură dată își întrerupse interlocutoarea:

— Într-adevăr, într-adevăr, zise el, ca pentru a o îndemna

să continue.

Apoi după ce tăcuse îndelung, ascultînd:

— Simptomele acestea noi pe care mi le semnalăți sînt extrem de interesante, rosti el, în sfîrșit, cînd cea cu care vorbea îi lăsa răgazul să răspundă... Interesante, adică scuzați-mă, vreau să zic serioase, dragă Mrs. Templar. Bineînțeles, nu trebuie să vă alarmați, dar ați făcut foarte bine că v-ați adresat mie. Sînt cu totul la dispoziția dumneavoastră ca să vă examinez din nou, dacă doriți. La urma urmei, în domeniul acesta, niciodată nu strică să fii foarte precaut.

Monique ar fi putut să jure că, pronunțînd aceste cuvinte, buzele profesorului schițaseră acum un zîmbet plin de malițiozitate.

— Iată, Mrs. Templar, reluă el, ce anume vă propun: pentru moment nu pot să plec de la Centru, dar sînt oricînd gata să vă primesc aici. O să vă examinez încă o dată în amănunțime și, dacă simptomele pe care mi le descrieți sînt semnificative, veți rămîne aici cîteva zile, poate cîteva săptămîni... În sfîrșit, atît cît trebuie ca să fiți îngrijită și vindecată. Luați cu dumneavoastră bagaj pentru ceva mai multă vreme. Veți fi primită la Institutul Mortimer cu toată prietenia ce v-o port, și veți avea aici parte de cele mai bune îngrijiri, cînd va fi cazul.

O nouă pauză, timp în care ascultă în tăcere, pe urmă reluă:

— Cu cît mai degrabă cu atît mai bine. Vă aștept mîine dimineață dacă doriți.

Altă pauză, pe cînd bucătăreasa mătura cu conștiinciozitate pe sub masă.

— Nu aveți de ce să-mi mulțumiți, dragă Mrs. Templar. Vă spun, cazul dumneavoastră mă interesează din punct de vedere profesional. Fiți sigură că mă voi ocupa personal de dumneavoastră și vă veți face bine foarte repede.

Aceeași expresie malițioasă, în care Monique distingea o nuanță aproape triumfătoare, luminează chipul lui Sir Richard. Ea ghici că Mrs. Templar se pierdea în mulțumiri. Profesorul îi

explică cu o precizie minuțioasă cum să ajungă la cheiul de îmbarcare, îi promise că va fi așteptată acolo și că nu trebuia să-și facă griji în legătură cu nimic, ci doar să urmeze fidel indicațiile lui.

După ce închise telefonul, rămase mult timp visător.

Apoi o chemă pe Rosetta și o mîngîie cu o aprindere neobișnuită, privind-o în ochi. Îi vorbi încet cîteva clipe și ieși cu ea, răspunzînd prin gesturi vesele la zburdălniciile cățelușei.

Întîmplarea în sine părea destul de banală, dar Monique se întoarce la bucătărie foarte intrigată de reacțiile succesive ale profesorului Mortimer.

— Mrs. Templar! strigă doctorul Holmes, surprins.

Templar, ai spus?

În seara aceea doctorul nu băuse mai mult decît trebuie. Monique se dusesese să-l vadă la bungalow-ul lui, așa cum făcea adesea de la o vreme înapoi, ca să-l împiedice să mai bea – și-l luase la plimbarea lor obișnuită.

— Templar o cheamă. Sînt sigură. L-am auzit repetînd numele de mai multe ori. O cunoști?

Holmes izbucni într-un hohot de rîs atît de puternic, încît cîteva păsări de noapte își luară zborul deasupra falezei.

— Dacă o cunosc! Draga mea Monique, sînt sigur că toți medicii mai mult sau mai puțin specializați în cancerologie au avut de-a face cu ea. Fără să mai punem la socoteală destui șarlatani. E o nebună bătrînă, asta e. Nebună de legat, nu exagerez. E convinsă că suferă de cancer la sîn și, în ciuda diagnosticului celor mai înalte somități, inclusiv al profesorului Mortimer, somități care au ajuns la concluzia că e tot atît de sănătoasă pe cînd sîntem noi doi, ea perseverează în nebunia ei și se roagă în genunchi să fie internată în spital și tratată. E sperietoarea tuturor specialiștilor. Aproape că-ți vine să crezi că simte plăcere cînd cei mai iluștri medici îi pipăie sîinii. Moliere al vostru a înfățișat un astfel de caz patologic. Ea e prototipul bolnavului închipuit. Nu-i o excepție, dar rar întîlnești pe cineva chiar în halul ăsta. Sper că profesorul a trimis-o la plimbare și a

sfătuit-o să consulte un psihiatru. În locul lui așa aș fi procedat.

— Nu știi absolut nimic, făcu Monique gravă.

— Cum?

Și atunci îi explică cum se răzgândise Sir Richard – care la începutul discuției părea să fi fost în dispoziția sufletească sugerată de Holmes, apoi cum începuse s-o ia într-adevăr în serios, pentru ca la sfârșit s-o cheme a doua zi de dimineață, cu scopul de a o supune unor examinări minuțioase și de a o ține sub observație în clinica lui.

— Aici, pe insulă, mâine dimineață?

— Asta e ce-am auzit.

— E nebun, la fel de nebun ca ea, strigă doctorul Holmes. Și s-a ferit să-mi vorbească despre asta. Eu nu i-aș fi ascuns ceea ce gîndeam. Chiar că pune capac la toate excentricitățile lui. Noi aici tratăm bolnavi adevărați și n-avem ce face cu o maniacă perfect sănătoasă din punct de vedere fizic, dacă nu psihic.

— Poate că tot crezîndu-se bolnavă s-a îmbolnăvit de adevăratele, sugerează Monique cu îngăduință. Am auzit că se mai întîmplă uneori. Fără îndoială, ascultînd-o cum își descrie noile simptome, el și-a schimbat părerea.

Doctorul dădu din umeri și nu mai vorbi despre întîmplarea aceasta pînă cînd își terminară plimbarea, însă, luîndu-și rămas bun, îi mărturisi cu amărăciune că – dacă lucrurile aveau să continue tot așa – lui nu-i mai rămînea decît să plece de la Institutul Mortimer și să-și găsească o slujbă în altă parte.

Mrs. Templar debarcă în ziua următoare la ora fixată, aducînd cu ea mai multe valize voluminoase, dovadă limpede că n-avea de gînd să plece de-acolo prea curînd. Profesorul Mortimer o primi mai întîi în biroul său, iar Monique putu s-o zărească pentru o clipă, pe cînd intra în vilă. Fu de ajuns să-i observe privirea cețoasă, lipsită de orice expresie, ca să se convingă pe deplin că doctorul Holmes avea dreptate și că era vorba despre o nebună. Sir Richard începu prin a-i face un prim control, după care își luă un aer serios și-i declară:

— Ați făcut foarte bine că ați venit la mine, Mrs. Templar. Deocamdată nu pot să mă pronunț în mod categoric, însă există anumite simptome, desigur nu lipsite de gravitate, dar care necesită o perioadă de observație. Boala, dacă există într-adevăr, a fost oricum semnalată la timp, iar eu pot să vă garantez o vindecare completă într-un interval mai lung sau mai scurt. O să vă internez.

Bătrîna maniacă, încîntată că e luată în serios de către o celebritate precum profesorul Mortimer, nici nu-și dorea altceva. Se pierdu în mulțumiri, numindu-l salvatorul ei.

De-abia atunci profesorul îl chemă pe doctorul Holmes și-i făcu cunoscută hotărîrea sa, nu fără oarecare jenă la început. Doctorul nu se putu abține să nu-și manifeste uimirea, ba chiar cu destulă însuflețire. Dar Sir Richard își regăsi tonul autoritar și-l întrerupse, retezîndu-i orice obiecție, declarîndu-i sec că la o primă examinare se încredințase că boala de care Mrs. Templar credea că suferă nu era deloc ceva imaginar, așa cum crezuseră pînă atunci medicii.

— N-ar fi prima dată cînd se comite o greșeală la punerea diagnosticului. Iar în acest domeniu consecințele pot fi fatale. Noi, doctorii, trebuie să dăm dovadă de modestie și să știm să ne recunoaștem greșelile. Dumneata, Christopher, știi la fel de bine ca și mine că medicina nu e o știință exactă.

Și adăugă, înlăturînd printr-un gest orice posibilitate de a fi criticat:

— Dă-i cea mai bună cameră din clinică.

— Cea mai bună e camera nr.1, protestă doctorul. Doar știți, Sir, cea care e ocupată în momentul de față de către o bolnavă care mă îngrijorează. Clinica e plină. Nu avem disponibilă decît o încăpere mică ce servește acum drept magazie, și e lipsită de confort.

— Pune să se scoată lucrurile din ea, să fie curățată și amenajată cît mai bine în dimineața asta și mută-ți pacienta acolo, dragul meu. Dă-i lui Mrs. Templar camera 1, insist neapărat. Mă voi ocupa personal de ea, fiindcă am remușcări că

n-am făcut-o mai devreme. E un caz cu totul excepțional, care merită cea mai mare atenție.

Toate astea îl aduseră în culmea disperării pe doctorul Holmes, în a cărei conștiință se dădu o luptă îndelungată și chinuitoare, înainte de a se resemna să execute ordinele șefului, împotriva propriei sale voințe. Dar în zilele următoare, când profesorul își trimise pacienta privilegiată să-și facă o mamografie la centrul de radiologie, doctorul avu o izbucnire de furie și, aproape plângînd de ciudă, se duse iar să-și descarce sufletul la prietena lui, Monique.

— O mamografie, efectuată de tehnicianul care îl asista pe doctorul Peek! gemu el. John era singurul calificat pentru a face un examen atît de delicat. Celălalt nu e decît un simplu mecanic care se pricepe doar să regleze aparatele. Rezultatul n-o să însemne nimic. Iar Sir Richard o știe la fel de bine ca mine, ba chiar mai bine; de ce se pretează oare la comedia asta? Nu știi ce se întîmplă, draga mea. După părerea mea, aici nu e vorba doar de instabilitate mentală, așa cum te-ai exprimat tu. Acum sînt aproape sigur că profesorul Richard Mortimer e pe cale să-nnebuncască.

Monique încercă să-l calmeze, dar și ea era de aceeași părere.

— Nici eu nu sînt departe de-a crede asta, zise. Și, ca să-ți spun drept, Christopher, lucrul mă sperie.

PARTEA A TREIA

I

Miss Bridget pusese la cale planul la care visa de multă vreme, pentru a pune capăt practicilor scandaloase ce aveau loc – după cum bănuia ea – în interiorul clădirii A din Institutul Mortimer. I-l dezvălui lui Monique Sorel, pe care o chemase ca să

stabilească împreună detaliile de execuție. Era un plan îndrăzneț, în perfectă concordanță cu energia nestăvilită a bătrânei domnișoare.

Consta în trimiterea pe timpul nopții a unui comando alcătuit din câțiva bărbați curajoși, care aveau să pătrundă pe furiș în clădire și să constate astfel starea animalelor folosite drept cobai. Dacă starea aceasta va fi îngrijorătoare, dacă animalele vor purta urme ale unor practici interzise prin lege – lucru de care, Miss Bridget era singură – atunci acești oameni de acțiune nu vor ezita să ia cu ei unele din nefericitele victime, măcar dintre cele mai afectate. Ele aveau să fie transportate pe coastă, apoi duse în centre speciale unde urmau să fie îngrijite. Un veterinar calificat avea să constate tratamentele brutale, iar Societatea să-i intenteze proces profesorului Mortimer, susținând cu dovezi nebunia acestuia.

— Dar, Miss Bridget, rosti Monique după ce ascultase expunerea programului, nu vă e teamă că profesorul o să riposteze și o să ne dea la rîndul lui în judecată, iar noi vom risca să fim condamnați pentru furt prin efracție?

— Nu numai că nu mă tem, dar asta și doresc! Crezi oare, draga mea, că n-am luat în considerație și această posibilitate?

Perspectiva de a fi condamnată n-o tulbura cîtuși de puțin pe belicoasa președintă a Societății pentru protecția animalelor. Dimpotrivă; fondurile acestei organizații ce sporeau în fiecare zi grație contribuțiilor benevole și a numeroaselor donații lăsate prin testament – erau destul de substanțiale ca să suporte o amendă substanțială. Pe de altă parte, publicitatea stîrnită de proces ar fi crescut prestigiul societății și ar fi descurajat alți eventuali torționari să se dedea unor astfel de practici oribile. Miss Bridget se gîndea fără teamă, ba chiar cu oarecare satisfacție, la posibilitatea de a fi ea însăși condamnată la închisoare din motivul de a fi organizat o asemenea expediție.

Nu era prima dată cînd se lansa într-o inițiativă de acest gen, și întotdeauna ieșise învingătoare. Un grup de maimuțe (macac) maltratate îngrozitor, fuseseră „răpite”, dacă se poate

spune așa, din ordinul ei, iar oamenii din comando nu fuseseră hărțuiți de lege, fie din pricină că precauțiunile luate pentru a le păstra anonimatul fuseseră eficace, fie, mai degrabă, din cauză că poliția nu-și dăduse prea mult osteneala să-i demaște și să pornească pe firul acestei operațiuni îndrăznețe, de reușita căreia se bucura cea mai mare parte a populației din Regat. Pe de altă parte, membrii Societății nu erau toți niște mistice Brigittine cu suflet delicat, iar Președinta lor știa că poate să se bizuie pe un anumit număr de adepți, destul de hotărâți ca s-o ducă la bun sfârșit.

— Ne mai trebuie cîtva timp să facem pregătirile, îi zise ea credincioasei Monique. E o afacere de mare anvergură.

Monique căpătase două zile libere sub pretextul că se ducea să-și viziteze o rudă bolnavă.

— Să adunăm oamenii - asta o să fie ușor, dar trebuie să avem în vedere și mijloacele de transport; nu numai pentru cuștile cu șoareci, cu șobolani, dar și pentru animale mai mari, precum maimuțe, lupoaice... de fapt cîte lupoaice se află acolo?

— După calculele mele, trebuie să fi rămas cinci, răspunse Monique. Au fost aduse șase. Una din ele a murit, iar profesorul a cerut să fie incinerată.

— Avem nevoie deci de o ambarcațiune destul de mare. O să găsesc eu. Am început demersurile necesare. O să fixez data operației la timpul potrivit. Nu vei avea altă grijă decît să ghidezi comando-ul spre clădirea A. Rolul dumatăle va fi să-i pui profesorului Mortimer în băutură acest narcotic, ca să nu-i vină chef să facă vreo inspecție de noapte, cum mi-ai spus că i se întîmplă cîteodată. Pentru o bucătăreasă, draga mea, asta e o floare la ureche.

— Un narcotic, dragă Miss Bridget! protestă moale Monique.

— Inofensiv. L-a preparat un savant specialist. Doar n-o să faci nazuri cînd e vorba să provoci două ceasuri de somn adînc unei creaturi care se poartă ca un călău... Dă-i și nevastei lui puțin.

— Lady Evelyn obișnuiește să ia în fiecare seară un somnifer puternic, datorită căruia doarme buștean pînă dimineața.

— Totuși, pune-i și un pic din asta, rosti categoric Miss Bridget, pe tonul hotărît al unui căpitan care dă ordine trupei înainte de atac și care nu admite nici o obiecție. E mai sigur așa. Și altceva: mi-ai adus ce ți-am cerut?

Ceea ce-i ceruse agentului ei era în primul rînd amprenta cheii de la broasca clădirii A. Oricum, prefera să nu intre prin efracție, dacă era posibil.

— Iată amprentele, zise Monique, punînd pe masă un pachetel. Am luat mai multe, pentru mai multă siguranță.

— Nu ți-a fost greu să faci rost de ele?

Monique îi mărturisi cu modestie că o ajutase norocul, într-o dimineață, ieșind la plimbare cu cățelușa, Sir Richard își uitase, ca niciodată, trusa de chei în birou. Ea reușise să pună mîna pe ele înainte de întoarcerea lui. De altfel, începeau să-i placă stratagemele astea, demne de un agent secret.

— Iar acum un narcotic! șopti ea amuzată. Dragă Miss Bridget, ce-o să-mi mai cereți data viitoare?

— Planul locurilor.

— Iată-l. Am reușit chiar să fac și cîteva fotografii, sub pretext că vreau să păstrez o amintire de pe insulă. După cum v-am arătat, nici nu trebuie să ne treacă prin minte să acostăm la debarcader, în fața coastei. Păcat, fiindcă marea e mai calmă în locul ăsta. Dar pilotul unuia din vapoarele noastre doarme acolo, într-un soi de cabană construită pentru el din porunca lui Sir Richard. Are dispoziție să nu lase la țarm nici o ambarcațiune. Și, din nefericire, nu e vorba de pilotul care e în slujba noastră.

— Să nu-ți pară rău, draga mea. Oricum, n-aș fi vrut să-l amestec în această operațiune secretă. Orice contact între serviciul de informații și cel de acțiune trebuie evitat. E un principiu de apărare pe care tatăl meu mi-l repeta adesea și pe care l-am respectat întotdeauna. În general, am fost mulțumită că am procedat așa.

Tatăl lui Miss Bridget ocupase un post destul de important în serviciile secrete în timpul războiului. Copilă fiind, ea îl asculta încântată cum își povestește isprăvile. Amintirile acelea se întipăriseră în minte și le pusese în practică după ce fondase Societatea, ca să pună la punct organizarea ei.

— Înspre largul mării, urmă Monique, la poalele falezelor, am observat un golfuleț mic, unde o barcă poate acosta fără prea mare greutate. Nu e prea departe de clădirea A. Evident, va fi o escaladare destul de grea.

— Oamenii pe care-i am în vedere nu se tem să se cațăre, chiar dacă e periculos, o întrerupse Miss Bridget.

— Și afară de asta în golfuleț marea e cam agitată. Depinde de cum bate vîntul.

— O să mă informez la centrul de meteorologie și am să pun niște specialiști discreți să studieze partea respectivă a insulei.

Îmbătută de perspectiva acestei aventuri romanești, greutatea materiale ce se iveau nu făceau decît să i-o arate și mai seducătoare. Se gîndea la toate detaliile, de parcă ar fi fost vorba de o debarcare de trupe pe un teritoriu ocupat de dușman.

— E bine, conchise ea, după ce cercetase îndelung schițele și fotografiile. Ai lucrat bine, draga mea, și o să reușim să-i venim de hac diavolului ăstuia. Inutil să-ți mai spun că împreună cu mine va veni un veterinar dintre cei mai pricepuți.

— Cu *dumneavoastră*, Miss Bridget? întrebă Monique zăpăcită. Vreți să spuneți că...

— Că voi fi și eu acolo, bineînțeles, făcu bătrîna domnișoară strîngînd energic pumnii. Crezi că mi-e frică să mă cațăr atunci cînd e vorba să punem capăt faptelor unui dement? Cum poți să-ți închipui, draga mea, un căpitan care se eschivează și rămîne în urmă în clipa atacului? Voi fi acolo, desigur, gata să-mi asum responsabilitatea oricărei operațiuni și să-i acopăr pe oamenii din comando în caz că lucrurile n-ar merge bine. Sper ca prezența mea să te liniștească, la fel ca și pe micul veterinar, pe care-l bănuie că nu e prea curajos. De fapt,

Între noi fie vorba, e un fricos clasa întâi. Tot timpul protestează și cere garanții. Dar nu te teme, datorită mie, micuțul veterinar o să se poarte cum se cuvine. Am eu grijă de asta.

— Nu mă îndoiesc, dragă Miss Bridget, răspunse Monique zîmbind.

La întorcerea pe insulă, Monique se duse chiar în aceeași seară să-l vadă pe doctorul Holmes. Se simțea oarecum vinovată în caz că ar fi continuat să-i ascundă adevăratul motiv al prezenței ei pe insulă și aventura în care se angajase, mai ales cu întorsătura ce-o luau lucrurile sub comanda dinamicii Miss Bridget. Era hotărâtă să-i mărturisească totul. La urma urmei, se gîndea ea, nu e o crimă. Pun pariu că o să se mulțumească să rîdă și să facă haz pe socoteala mea.

Dar vestea pe care i-o împărtăși doctorul o făcu să uite de plănuita destăinuire.

Holmes o conduse în salon. Monique privi bănuitor cu coada ochiului la o sticlă de whisky de-abia începută, pe o măsuță. O liniști repede.

— N-am băut decît un pahar, rosti îngrijorat, punînd sticla deoparte, și e de ajuns pentru astă-seară, fiindcă ești aici. Dar să știi că meritam, căci am trecut printr-un eveniment destul de trist. Ieri am pierdut-o pe una din bolnave. E un accident care se întîmplă în meseria noastră, dar niciodată n-am putut să mă obișnuiesc cu gîndul ăsta. Moartea aceasta mă afectează în mod deosebit, pentru că mă temeam de un sfîrșit fatal și n-am putut să fac nimic ca să-l evit.

Tăcu, apoi adăugă, uitîndu-se foarte stăruitor la Monique, ca pentru a da o semnificație subînțeleasă cuvintelor sale:

— E vorba de femeia din camera nr. 1, pe care profesorul m-a obligat s-o transfer într-un soi de chichineată.

— Cea la al cărei căpătîi l-ai surprins într-o noapte și a cărei stare el o considera perfect satisfăcătoare, contrar diagnosticului tău?

Doctorul încuviință printr-un gest. Părea preocupat și copleșit totodată. Monique se străduia să-l liniștească:

— N-ai nimic să-ți reproșezi, izbucni. Oare nu el singur a luato pe bolnavă în grija lui și ți-a poruncit să nu te mai ocupi de ea?

— Ba da, el, sigur că el.

— Și de ce a murit pacienta?

— În orice caz nu de cancer. El, bineînțeles, a fost de față la ultimele ei clipe. A pus ca diagnostic o criză de inimă: stop cardiac. După simptomele pe care le observasem ultima dată când am reușit s-o văd, e fără îndoială exact, dar o criză de inimă poate avea cauze diverse. Orice-ar fi fost, Monique, eu n-a trebuit să mă îngrijesc de nimic. El a semnat certificatele oficiale și s-a ocupat ca trupul să fie transportat chiar azi-dimineață.

II

Micul veterinar, cum îl numea Miss Bridget, cu o anumită condescendență (mic de înălțime: era într-adevăr cu o jumătate de picior mai scund decât majoritatea bărbaților din comando), micul veterinar așadar pe care ea îl angajase ca să confere o garanție științifică expediției sale, începea să regrete că se lăsase mobilizat în această aventură. Pentru a-l convinge să participe, Miss Bridget trebuise nu doar să facă apel la conștiința lui profesională, la atașamentul lui față de animale, să adauge la toate astea un onorariu împărătesc, dar să-i și descrie operațiunea ca pe o joacă de copil, precedată de o banală plimbare cu barca pe mare. După spusele ei, aveau să acosteze într-un soi de radă, unde apa era tot atît de calmă precum a unui lac. Apoi o potecă urcînd în pantă lină avea să-i ducă în vîrfurile falezei, în apropiere de căderea A, unde nu le mai rămîneau de făcut decît constatări de natură profesională.

În realitate, din schițele și fotografiile făcute de Monique, se vedea limpede că, pentru a ajunge pe culmea falezei trebuia

să-ți croiești drum printre niște stînci granitice sfărîmate, ceea ce nu semăna deloc cu o potecă. Cît despre rada unde urmau să acosteze, deși în seara aceea marea era relativ calmă, valuri înșelătoare o frămîntau, descoperind uneori recifuri primejdioase. Miss Biridget, păstrînd permanent legătura cu niște prieteni fideli de la Centrul de Meteorologie, fusese nevoită să amîne de mai multe ori data operațiunii, fiindcă alți specialiști îi garantaseră că debarcarea în locul respectiv ar fi imposibilă cînd marea e agitată. În noaptea aceea lucrul era cu puțință, însă din cauza recifurilor și a lipsei de adîncime a apei, vasul mare de pescuit pe care se afla comandoul (șase bărbați, Miss Bridget și veterinarul) trebui să se oprească la o anumită distanță de faleză. Toată trupa a fost transferată pe o șalupă de mărime mai mică, manevrată cu ajutorul vîslelor. În coaja aceasta de nucă, ce se bîtîia îngrozitor în toate părțile, micul veterinar, rebegit de frig și suferind de rău de mare, își blestema soarta.

Tot astfel, atunci cînd marinarul care conducea ambarcațiunea, zăbind semnalul dat de Monique cu o lanternă, declară că nu se poate apropia mai mult de țărm, de teamă să nu zdrebească șalupa de stînci, iar apoi, după ce sondase fundul mării anunță că apa nu era mai adîncă de un picior, și unica soluție rezonabilă pentru comando era să sară în apă ca să ajungă pe jos la mal – atunci micul veterinar avu o izbucnire de revoltă și afirmă că nimic nu-l va putea convinge să participe în continuare la expediția aceea nebunească. Personal, prefera să aștepte să moară, prăvălit pe fundul bărcii. Se apropia iarna. Noaptea era glacială. Tremura din tot corpul.

Încă o dată a fost nevoie ca Miss Bridget să recurgă la toată diplomația și energia ei, la promisiuni și amenințări ca să-l facă să se scoale, să sară în apă și, sprijinit, aproape dus pe sus de către bărbații din comando, să ajungă la mal. Cei din comando, aleși dintre indivizi care urmaseră în armată un antrenament special, atrași de perspectiva de a regăsi oarecum atmosfera îndrăznețelor manevre nocturne – singura diferență fiind că nu erau înarmați – luau baia aceasta ca pe un

divertisment neprevăzut. Cît despre Miss Bridget, care îmbrăcase cu acest prilej haine închise la culoare, un pantalon și o jachetă de piele ce-o făceau să semene puțin cu un pirat, credința ce-o însuflețea îi era de-ajuns ca să nu-i mai pese de vechiul ei reumatism. Dădu exemplu și se aruncă prima, fără șovăire, în apa înghețată ce-i venea uneori pînă la jumătatea coapsei, după înălțimea valurilor. Făcu aceasta fără să accepte nici un ajutor și cu o hotărîre ce stîrni admirația tuturor, laolaltă cu invidia răutăcioasă a micului veterinar.

Bîjbîind așa prin întuneric, ghidați numai de lanterna lui Monique, comando-ul ajunse pe malul unde aceasta îi aștepta. O sărută pe Miss Bridget, o asigură că instrucțiunile sale fuseseră urmate întocmai, că la ceasul acela nimeni nu mai umbla prin insulă și că Sir Richard și Lady Evelyn dormeau datorită unui somnifer puternic. Apoi, fără să mai piardă vremea, o luă înainte ca să-i călăuzească de-a lungul drumului abrupt (numit potecă de către Miss Bridget), unde nefericitul veterinar, cînd împins, cînd tras de ceilalți, ba înțepenit de frig, ba scăldat într-o sudoare nesuferită – fu nevoit să-i însoțească pînă sus pe faleză, sortind-o în gînd pe Miss Bridget tuturor caznelor iadului. Ajuns sus, îi trebuiă cîteva minute bune ca să-și domolească răsuflarea, răgaz acordat de viteaza bătrînă domnișoară numai pentru că și ea de-abia mai respira.

Calvarul lui părea că se apropie de sfîrșit. Clădirea A nu era prea departe și un drum adevărat ducea pînă acolo. Miss Bridget prelua conducerea trupei, împreună cu șeful comando-ului, un individ pe care îl alesese cu grijă, fiindcă știa să facă de toate, și care ducea în mîină o serie completă de chei fabricate după mulajele luate de Monique.

Prima cheie făcu să se miște broasca. Cel priceput la toate zîmbi satisfăcut, împinse ușa și dispăru de lîngă Miss Bridget. Aceasta, destul de tulburată, cu inima bătînd, șovăi cîteva clipe.

— Tremur la gîndul atrocităților pe care o să le descoperim, șopti ea la urechea lui Monique.

Apoi pătrunse hotărîtă în clădirea A, unde domnea liniștea

de-abia tulburată de zgomotul respirațiilor, aparent tihnite. O senzație plăcută de calm îi cuprinse pe membrii grupului ce intrară după ea. Micul veterinar, în special, care, cu trăsăturile crispate și fața descompusă, păruse pînă atunci imaginea vie a disperării, avu deodată impresia că renaște, ajungînd la un liman de calm și blîndețe, după infernul pe care-l străbătuse.

— Clădirea e bine încălzită, murmură el în întuneric, cu convingere. Cel puțin animalele nu suferă de frig.

Miss Bridget dădu din umeri și nu răspunse nimic. Porni pe un coridor îngust ce dădea într-una din sălile clădirii, cea mai încăpătoare. La capătul culoarului, lanterna lui Monique luminează un panou plin de întrerupătoare și de aparate de înregistrare.

— Fără îndoială e o primă dovadă a amenajărilor misterioase de care mi-ai vorbit, îi zise ea lui Monique. Nu înțeleg ce ne-ar împiedica să aprindem lumina. Tare aș vrea să văd ceva mai bine.

Monique socoti că nu era periculos. Ferestrele clădirii fuseseră astupate și, dacă vreo rază ar fi străbătut printr-o crăpătură, era sigură că nimeni nu s-ar fi aventurat să se plimbe noaptea în această parte a insulei. După ce examina cu atenție panoul, cel priceput la toate acționa un întrerupător.

Nu era de la circuitul electric. Imediat, în spatele panoului se auzi un zgomot ca o declanșare și o muzică plăcută răsună în clădire, părăind că izvorăște din fiecare perete al încăperii, unde se aflau animalele, cufundată încă în întuneric.

Miss Bridget rămase nemișcată, surprinsă. Muzica aceasta era atît de armonioasă, atît de liniștitoare, încît toți bărbații din comando se opriseră la rîndul lor ca paralizați, buimăciți în fața unei manifestări stranii, pe care nu și-ar fi închipuit-o vreodată. Iar micuțul veterinar, care aproape își revenise, înviorat de primirea aceea neobișnuită, îi aruncă lui Miss Bridget o privire bănuitoare.

— O atmosferă într-adevăr surprinzătoare, zise el, la care nu mă așteptam cîtuși de puțin, după cele ce mi-ați povestit. N-am auzit niciodată de călăi ce-și torturează victimele, legănîndu-

le în sunetul unei muzici atît de suave.

— Cu siguranță că e vorba de o cruzime rafinată, bombăni Miss Bridget, care simțea că e cît pe-aici să-și piardă prestigiul.

— Ce muzică dulce, ce muzică dulce, și aer condiționat, mai adăugă veterinarul, întinzînd brațul spre o gură de aer și arătînd ușor cu degetul un cadran luminat de lanternă, al cărui ac oscila ușor de-o parte și de alta a unui semn marcînd temperatura optimă.

— Un aparat de condiționare a aerului din cele mai moderne și mai perfecționate, zise omul priceput la toate, dînd din cap. Nu numai că menține o temperatură ideală, dar și purifică aerul și elimină toți microbii. E o instalație ce trebuie să fi costat ochii din cap, doar mă pricep.

Miss Bridget păru foarte furioasă, jignită și, cu un gest mînios, acționa ea însăși un alt întrerupător. Întîmplarea îi venise în ajutor. De data aceasta, lumina inundă culoarul și sala, o luminează caldă, ce imita perfect lumina soarelui, care strălucea fără să obosească ochii, dînd la iveală atît ansamblul cuștilor cît și cele mai mici detalii, căsuțele compartimentate cu viețuitoarele din ele, oferind privirilor uimite ale prietenilor animalelor un soi de feerie nocturnă, unde armonia nuanțelor se îmbina cu cea a muzicii.

— Altă instalație ce trebuie să fi costat îngrozitor de scump, observă, ca un bun cunoscător ce era, omul care se pricepea la toate. N-am văzut decît o singură dată una la fel. Era într-un atelier mare, unde un patron generos, preocupat de confortul lucrătoarelor sale, montase așa ceva pentru ca femeile să se bucure mereu de binefacerea razelor soarelui.

Cît despre micul veterinar, el nu-și putu reține o exclamație de admirație.

În urmă cu câteva luni, profesorul Mortimer își revenise după indispoziția gravă care îi paralizase brațul, încît fusese nevoit să lase în seama lui Susan Peek manevrele succesive destinate să accentueze efectul substanței cancerigene înghițite de prima lupoaică. Constatînd că produsul se dovedise eficace și că animalul – lupoaica alfa, așa cum figura ea în notițele lui – suferea de un cancer al mamelei, după o perioadă de confuzie, cînd se străduise să-și învingă remușcările ce-l chinuiau, profesorul îi aplică tratamentul la care lucra de ani de zile și în care-și punea toate speranțele.

Operația se soldă, cu un eșec. Cu siguranță, proliferarea celulelor canceroase părea să fi fost oprită, însă animalul căzu pradă unor tulburări secundare grave, pe care profesorul n-a fost în stare să le remedieze. Lupoaica se stingea, iar numeroase simptome lăsausă se întrevadă că sfîrșitul fatal era aproape. Totodată suferea, scotea uneori gemete ce-l răscoleau, obligîndu-l să-i administreze injecții calmante, sub efectul cărora cădea într-o apatie la fel de jalnică. După câteva săptămîni animalul muri.

Profesorul își reproșă că se aventurase desigur prea departe. Doza substanței misterioase pe care se baza tratamentul lui fusese prea puternică. Se hotărî s-o micșoreze în vederea unei noi încercări pe cea de-a doua lupoaică. Asupra acesteia – subiectul beta – produsele cancerigene, urmate de operațiuni efectuate de Susan (căci el însuși nu se simțea încă în stare să le practice), acționaseră la fel de eficient.

Tratamentul modificat pe care i-l aplică îi dădu speranțe pentru scurt timp, dar trebui să se resemneze. Proliferarea celulelor anarhice fusese oprită, ca mai înainte, însă succesul sperat era încă departe. Lupoaica beta nu muri, dar se iviră alte tulburări secundare, mai puțin grave ca în primul caz, însă pe care nici un remediu nu părea că reușește să le vindece. Continua să fie suferindă și apatică.

Nu era un motiv de descurajare. Profesorul știa că avea nevoie de o mulțime de experiențe înainte de-a ajunge la un dozaj perfect și la o combinație adecvată a elementelor de chimioterapie aplicate concomitent. Nu-i rămânea decît să persevereze și să opereze, în variante noi, asupra celei de-a treia lupoaică, subiectul gamma.

Dar atunci cînd se pregătea să asiste la gratajele pe care Susan începea să le practice pentru a spori efectul substanței cancerigene, a fost cuprins de aceeași indispoziție fizică, provocată de aceeași viziune de neîndurat, pe care o avusese față de primul subiect. Sub influența anestezicului, vietatea dormea profund. Cu limpezime care, de data aceasta, excludea în mintea lui posibilitatea unei năluciri, animalul îi apărî drept însăși personificarea Rosettei, pe care o femeie barbară se pregătea s-o tortureze.

— E imposibil, murmură el, cu un fel de disperare, ștergîndu-și fruntea scăldată în sudoare. Ar fi o crimă împotriva firii. Nu am dreptul să fac asta.

Intră în cușcă și opri brațul lui Susan Peek care, din nou stupefiată de purtarea lui, nu știa cum să reacționeze.

— Animalul ăsta nu e pregătit să suporte operația, îi zise el, încercînd să-și stăpînească tremurul ce-l cuprinsese. Anumite indicii îmi dovedesc că substanța cancerigenă nu-și va face efectul, oricare ar fi intervențiile duminale. Lasă-l să se trezească. Vom relua mai tîrziu toate operațiunile.

Dar nu putu hotărî să reînnoiască experiența cu lupoaică gamma, așa încît o cruță. Din fericire, aceasta, fiindcă nu suportase intervențiile complementare, nu avu nici un fel de tulburări. Sir Richard simți o adîncă ușurare.

Pentru că, din punct de vedere fizic, îi era imposibil să mai tortureze o lupoaică, se hotărî să încerce variantele tratamentului său pe alte animale, în lipsă de altceva mai bun, încredințat că va începe din nou pe canide de îndată ce va obține rezultatele edificatoare pe alte specii.

În cazul șoarecilor, profesorul se afla în posesia unui

material de bază important. Datorită lui, multe femei aveau deja un cancer al mamei. Pe acestea practică mai întâi numeroase variante posibile ale tratamentului. Constată o oarecare îmbunătățire a rezultatelor, dar era încă departe de reușita completă.

Unele vietăți muriseră. Altele rămaseră cu tulburări secundare, pe care nici acum nu era în stare să le vindece, îi mai trebuiau alți subiecți. Era ușor. Ca să facă rost de șoareci avea o sumedenie de posibilități. Tocmai îi fusese livrat un număr considerabil, cărora se pregătea să le aplice faza preliminară.

Chiar atunci însă se întâmplă ceva ciudat. Fiind pe punctul să efectueze pe șoareci sau să o pună pe Susan să practice intervențiile de rutină menite să le provoace cancerul, profesorul Mortimer fu cuprins, la vederea animalelor, de același fel de halucinație pe care o trăise în fața lupoaicelor. Trupurile animalelor, chinuite astfel, dispăreau într-un soi de ceață, iar în privirea lui rătăcită se oglindea imaginea Rosettei. Îi devenise imposibil să mai execute gesturile acelea repetate de atâtea ori, și tot atât de imposibil să le vadă înfăptuite de asistenta lui. Atît mușchii cît și conștiința îi erau paralizate. Fu nevoit să renunțe la șoareci.

Încercă atunci pe șobolani, pe femele, din care avea destule exemplare. Șobolanii, își spune el mereu, nu sînt animale simpatice. Nu au înfățișarea grațioasă și delicată a șoarecilor. Ochii lor sînt adesea plini de cruzime. (Îi alegea pe cei ai căror ochi păreau că aruncă cele mai malefice reflexe.) Se știe că nu sînt inofensivi. Răspîndesc tot felul de boli. În mod rațional, îți poți da seama că a te opune proliferării lor reprezintă un act de salubritate publică.

Rațional! Rațiunea juca un rol din ce în ce mai neînsemnat în nălucirile bizare, în vedeniile ce începeau să pună stăpînire pe mintea lui rătăcită. Genul de justificări pe care încerca să și le impună nu dădura nici un rezultat. La vederea șobolanilor căzu pradă aceleiași halucinații amețitoare ce i-o arăta pe Rosetta supusă chinurilor, iar pe el însuși, stăpînul ei mult-iubit, el,

profesorul Mortimer, drept călăul ei.

Alte experiențe se dovediră a fi deopotrivă de dureroase și de neîndurat. Obsedat mai mult ca oricînd de scopul urmărit, sfîșiat de pasiunea morbidă ce-o simțea pentru propria lui cățelușă și de comparația ce se încăpățîna s-o facă între ea și celelalte animale, încercă din nou pe specii foarte diferite, în special pe maimuțe femele, ce fuseseră livrate în cantitate mare pentru clădirea A. Rezultatul a fost la fel de jalnic. Imaginea Rosettei se substituia întruna imaginii celei mai respingătoare maimuțe. Copleșit, disperat, profesorul Mortimer se recunoscuse învins în cele din urmă.

În acest interval de timp trecu prin perioada aceea de nervozitate plină de angoasă și începu să-i îngrijoreze de-a binelea pe colaboratorii săi; pe atunci o concedie brusc pe Susan Peek, nemaiputînd să îndure prezența unui martor al șovăirilor și al renunțărilor lui succesive. Tot pe atunci își concedie cei doi servitori și-i înlocui cu două veritabile brute.

IV

După ce se descotorosise de acești martori, pe care-i privea din ce în ce mai mult ca pe niște spioni, liber să acționeze după placul său în clădirea A, hărțuit de spaima supliciului neîntrerupt pe care-l îndura, profesorul Mortimer se hotărî în fine să ia o decizie energetică. Renunță la manevrele fatale pe subiecți sănătoși și-i lăsă să trăiască, așa cum făcuse cu lupoaicele. Continuă să-și testeze tratamentul numai pe cobaii infectați înainte de criza sa de conștiință.

Dar cum, conform planului de aprovizionare, pe insulă erau livrate mereu alte animale, iar numărul celor bolnave de cancer nu scădea decît foarte încet – atunci cînd unele din ele mureau – își dădu repede seama că, în curînd, clădirea va deveni

neîncăpătoare pentru a le adăposti pe toate. Atunci se hotărî să pună capăt livrărilor. Prin urmare, imobilul se umplu de o mulțime de viețuitoare, perfect sănătoase, pe care le privea adesea încurcat, dar pe care le trata cu tot mai multă solitudine, veghind cu o grijă neclintită la curățenia cuștilor, adăugînd în fiecare zi cîte ceva pentru a le spori confortul, încredințîndu-se că fiecare animal primea hrana corespunzătoare speciei lui, mîngîind vietățile, cărora le mergea din ce în ce mai bine, datorită acestor neobișnuite atenții.

Întreruperea aprovizionării cu animale stîrnise destulă uimire pe insulă și totodată neliniștea Lady-ei Evelyn, care simțise că se întîmplă ceva. Observînd totodată că, soțul ei devenise tot mai agitat, ea găsi într-o zi curajul să-l întrebe, cu sfiala-i obișnuită, cum mai mergeau cercetările.

— Programul meu se desfășoară metodic, răspunse el pe un ton ursuz. Eu nu sînt deloc îngrijorat și nici tu nu ai motive să te alarmezi.

— Iartă-mă, dar am aflat că nu mai primești cobai pentru experiențe.

— Nu mai am nevoie de alți cobai. Îmi sînt de ajuns cei pe care-i am acum.

— Asta înseamnă, bineînțeles, că ai pus la punct tratamentul la care lucrei de atîta timp, sau, cel puțin, că ești foarte aproape de reușită. Nu pot decît să mă bucur.

— Mă apropii de reușită, strigă Sir Richard, brusc exasperat de aceste întrebări. Sînt sigur că mă aflu pe drumul cel bun. Dar de cîte ori trebuie să-ți repet, am nevoie de multe încercări ca să ajung la un rezultat perfect. Nu te teme, am toate elementele necesare pentru a-mi continua experiențele.

Dar fiindcă, în ciuda acestei afirmații, i se păru că soția sa încă mai nutrește o oarecare neîncredere, continuă cu și mai multă îndîrjire:

— Ceea ce nu poți înțelege este că în orice cercetare științifică, și mai ales în cea de față, se ivesc uneori împrejurări neprevăzute, ce te obligă să schimbi proiectul inițial. Asta-i

adevăărul. Noi, cercetătorii, nu trebuie să șovăim să alegem altă cale.

— Sper că schimbările acestea să nu te facă să întârzii cu concluzia lucrărilor, începu ea, imprudentă.

— În numele cerului, Evelyn, nu-mi mai pune întrebări în legătură cu lucruri la care nu te pricepi! urlă el, cuprins de una din schimbările lui bruște de dispoziție. Treburile astea te depășesc. În prezent am strîns și studiez o mulțime de rezultate parțiale promițătoare. Am nevoie de gîndire, măcar știi ce înseamnă asta? *Să mă gîndesc* în liniște, iată ce trebuie să fac, iar curiozitatea ta mă împiedică să mă concentrez.

Bruftuită într-un fel atît de grosolan, Lady Evelyn își stăpîni lacrimile și nu mai insistă. Cîteva clipe mai tîrziu, Sir Richard făcu un efort să se calmeze și, pe un ton mai măsurat, își asigură din nou soția că totul va fi bine.

Dar neliniștea îl copleși iarăși în timp ce o mîngîia pe Rosetta, cînd își dădu seama că tumoarea ei crescuse, iar acum era perfect perceptibilă la pipăit.

Atunci, așa cum declarase că avea de gînd, profesorul Mortimer începu să chibzuiască.

Se gîndi fără să lase nici cel mai mic răgaz creierului său extenuat. Se gîndi toată ziua; în timpul plimbării matinale împreună cu cățelușa; în timpul meselor, cînd se izola într-o tăcere încăpățînată, pe care Lady Evelyn nu îndrăznea s-o întrerupă și care stîrnea uneori nedumerirea lui Monique Sorel. Se gîndi în nopțile lungi și zbuciumate, cînd numai coșmarurile sumbre îi curmau șirul gîndurilor bolnăvicioase. Se gîndi și mai intens în timp ce măsura în lung și-n lat aleile clădirii A, fără a putea însă să-și schimbe atitudinea față de animale, pe care nu voia să le mai chinuie și față de care simțea tot mai multă afecțiune.

În tovărășia lor, juca uneori o comedie grotescă. Se prefăcea că le administrează substanțe periculoase, așa cum obișnuia înainte, dar totul nu era decît un simulacru. Substanțele pregătite de el în ascuns, pe care le dădea animalelor, erau

apetisante și complet inofensive. Gratajele repetate ce urmau după aceea, nu erau decît mîngîieri disimulate. Parodia aceasta copilărească era o precauțiune inutilă, ca să-i păcălească pe cei doi servitori inculți, cărora puțin le păsa de tertipurile lui. În realitate, făcea circul ăsta ca să se înșele pe el însuși, în inconștiența smintită ce punea stăpînire zi de zi tot mai tare pe universul său mental.

Rezultatul acestor reflecții febrile a fost mai întîi hotărîrea de a-l concedia pe doctorul Peek, așa cum făcuse cu soția lui. O altă consecință imediată a fost vizita la fostul lui spital din Londra, unde le revăzu pe unele din bolnavele de cancer la sîn și le convinse, fără prea mare greutate, să se transfere la propria lui clinică. Acolo începu să se ocupe personal de ele, după ce încercase să reducă capacitatea de observație a doctorului Holmes, îndemnîndu-l să se apuce iar de băutură.

Din momentul acela, după cum remarcase Holmes, o nouă schimbare interveni în comportamentul său. Era mereu nervos, dar agitația lui lua o formă diferită. Angoasa dispăruse, făcînd loc unei agitații febrile, în cursul căreia privirea îi era mereu străfulgerată de lucirea aceea ciudată, identificată mai demult de admiratorii lui cu scînteia geniului, și pe care Monique Sorel, amintindu-și de studiile ei științifice, era tentată s-o considere drept un grav simptom psihiatric.

Tot în perioada aceea, s-au executat din ordinul lui niște amenajări neobișnuite în clădirea A, care trezeau în această noapte uimirea lui Miss Bridget și a ajutoarelor sale.

V

Stupefacție, dar și o teribilă dezamăgire – iată ce simți Miss Bridget de cum își aruncă pentru prima oară ochii în clădirea A, stînd cu mîna în continuare pe întrerupător, atunci

cînd aceasta țîșni brusc din întuneric, inundată de un val de lumină albă și caldă ca lumina zilei, ceea ce-i dădea o înfățișare feerică. Impresiile ei se exteriorizau prin felul furios în care înălța din umeri, printr-o grimasă înciudată și mii de fulgere ce-i țîșneau din ochi, neegalate decît de privirile crude pe care i le arunca micul veterinar.

Sala cea mare a clădirii adăpostea animale necontaminate în vreun fel. Faptul era evident încă de la prima vedere și o pancartă agățată la intrare venea s-o confirme, căci pe ea scria: „Subiecți sănătoși”. Făcînd eforturi cumplite ca să nu-și trădeze dezamăgirea, Miss Bridget înainta, urmată de toată trupa, pe culoarul din mijloc, mărginit de ambele părți de numeroase cuști de diferite mărimi.

A fost nevoită să constate sănătatea perfectă a tuturor animalelor. Acestea, plesnind de grase, cu blana lucitoare pe pielea bine întinsă, cu ochii plini de curiozitate strălucind în lumina reflectoarelor, nu păreau deloc neliniștite, nici măcar surprinse că fuseseră trezite așa, deodată, în toiul nopții. Dimpotrivă, aveau aerul că socotesc faptul ca fiind o distracție plăcută, obișnuită pentru ele. Ceea ce era într-un totu adevărat, căci profesorul Mortimer le făcea destul de des cîte o vizită nocturnă ca să mai verifice o dată că nu le lipsește nimic și sînt bine sănătoase. Ba chiar păreau să guste muzica suavă răspîndită de difuzoare în toate colțurile sălii. Micul veterinar, care se trezea din nou la viață, vrăjit de atmosfera aceea de vis ce urma infernului de intemperii pe care tocmai îl străbătuseră, se lăsa purtat de muzică, legănîndu-și capul, în timp ce unele dintre animale schițau și ele același gest, în ritmul muzicii.

— Priviți-i, rosti el, arătînd cu degetul niște șobolani care se manifestau în felul ăsta. E limpede că le place să asculte simfonia. Niciodată n-am văzut ceva mai grațios. Miss Bridget, adăugă, pe un ton sever, ăsta e locul de tortură de care mi-ați vorbit?

Ea îi răspunse doar printr-o privire arțăgoasă și trecu iute la sectorul unde se găseau maimuțele. Toate erau perfect

sănătoase, după cum o arătau ochii lor vii, scînteind răutăcioși, care priveau curioși la noii veniți, dar fără nici o teamă, așteptînd parcă din partea lor vreo bucățică gustoasă. Strîngeau gratiile cuștii cu mîinile și, judecînd după legănarea unduioasă a trupurilor se vedea că și lor le place muzica.

Întorcîndu-se la secțiunea șoarecilor și șobolanilor, veterinarului îi atrase atenția lui Miss Bridget, cu amabilitate perfidă, că aici micile viețuitoare nu stau în căsuțe minuscule – precum în alte laboratoare pe care avusese ocazia să le vadă. În clădirea A a Institutului Mortimer, șoarecii nu erau condamnați la izolare, claustrau într-un spațiu strimt, unde aproape că nu s-ar fi putut mișca. Aici familiile lor numeroase ocupau sertare încăpătoare și adînci, prevăzute cu gratii, neavînd nimic din celulele înguste unde altădată se stingeau cu zile, atunci cînd încă nu începuseră amenajările inițiate de Sir Richard. Fără îndoială, viața aceasta în comun le era într-adevăr pe plac și forfoteau de plăcere, iar unii – sătui de atîta zburdat – se ascundeau în joacă în orificiile făcute într-un fel de mobilă așezată pe fundul fiecărui sertar. La fel șobolanii, și alte cîteva animale de talie mică, mai puțin numeroase, care alcătuiau inventarul viu al profesorului Mortimer.

Era limpede, de asemenea, că hrana tuturor acestor viețuitoare era supravegheată cu o grijă deosebită. Cîteva firimituri de brînză mai erau încă risipite pe covorul de cauciuc tare ce acoperea fundul cuștilor în care stăteau șoarecii și șobolanii. În exterior era montat un dulap, pe care micul veterinar îl deschise curios, descoperind înăuntru un asortiment de brînzeturi, provenite parcă din cele mai bune băcănii ale Angliei. Tot inspectînd, observă alte dulapuri, mai mari, așezate în fața fiecăreia din cuștile maimuțelor. Înăuntru descoperi o gamă variată de fructe – cuprinzînd chiar și fructe exotice – toate atît de proaspete încît pînă și cea mai pretențioasă stăpînă a casei ar fi fost fericită să le aibă pe masa ei. Începu să se simtă tulburat și înduioșat pînă la lacrimi, luă o mango pîrguită și o întinse printre gratii unei maimuțe-macac care atîta aștepta. Ea

apucă fructul, aruncându-i o privire recunoscătoare, drept mulțumire pentru dărnicia lui. Apoi îl curăță de piele, fără grabă, aruncă coaja într-o cutie pusă acolo anume în acest scop și îl savura cu un aer grav, continuând să-și lege capul în ritmul muzicii.

În aceste celule de lux totul fusese imaginat pentru a satisface gusturile și confortul locatarilor. Stratul gros de paie așternut pe perdeaua cuștilor era proaspăt, de-o curățenie ireproșabilă. Trapeze, inele și frînghii agățate de tavanul cuștii lor îndemneau maimuțele la joacă și giumbușlucuri.

În sfîrșit, ultimele cuști din sala subiecților sănătoși adăposteau lupoalicele. Erau patru: gamma, delta, epsilon, zeta – botezate astfel la ideea profesorului Mortimer, așa cum de altfel o indica și pancarta. Nici ele nu erau mai puțin răsfățate decât alte animale. Fiecare avea cușca ei – ori propria ei cameră – iar în jur totul fusese aranjat cu deosebită osteneală, pentru a le face să se simtă bine aici, în captivitate, departe de ținuturile de baștină.

— Aproape luxos, îngîină printre dinți micuțul veterinar, fulgerînd-o iar pe Miss Bridget cu o privire răzbunătoare. Oare nu mi-ați destăinuit bănuielele pe care le aveți în legătură cu lupoalicele – că ele ar fi supuse unor torturi și mai rafinate?

Culcușul lor de paie nu numai că era mai gros ca al maimuțelor, dar fiecare cușcă era mobilată cu cîte o banchetă, aducînd cu un divan, cu păaturi sub care animalele se obișnuiseră să se cuibărească. La auzul muzicii se înălțaseră pe labelle din față, ciulindu-și urechile scurte și ascuțite, părăind reginele de necontestat ale acestei fabuloase menajerii.

Mînat de curiozitate, veterinarul deschise și piesa de mobilier din vecinătatea cuștilor. Era un frigider, în stare perfectă de funcționare, plin cu ciosvîrte de carne apetisante, care desigur nu fuseseră cumpărate la prețuri de nimic.

Membrii comando-ului, buimăciți de aceste descoperiri, atît de diferite de ororile de care li se vorbise înainte, o întrebau din priviri pe cea răspunzătoare de intervenția lor intempestivă,

fără a îndrăzni, însă, să-i spună ceva, într-atît părea de ofensată. Monique Sorel, înmărmurită la rîndul ei de vraja acelei atmosfere plăcute, rosti încet două versuri de Baudelaire ce-i veniseră instinctiv în minte:

*Aici nu-i decît ordine și frumusețe în toate,
Lux, calm și voluptate.*

— Taci din gură, proasto, izbucni Miss Bridget, care studiase Literele și înțelegea franceza.

— Exhibiția asta ridicolă cuprinde numai subiecți sănătoși, strigă ea în cele din urmă drept răspuns la întrebările nerostite pe care le ghicea pe buzele tuturor. E firesc ca profesorul Mortimer să încerce să-i mențină în formă ca să-i facă mai apti să suporte ulterior tratamentele pe care le pregătește. Să vedem și celelalte animale.

Celelalte erau exemplarele atinse de boală. În sala unde se aflau se găsea o pancartă care descria starea lor cu litere de-o șchioapă: „Subiecți canceroși”. Dedesubt, scris mai mic: „pe cale de însănătoșire”. Asta citi Miss Bridget și se năpusti pe loc în încăperea în care-și pusese ultima speranță. Dar, înainte s-o urmeze, Monique, cu spiritul ei de observație, reuși să descifreze cîteva cuvinte, adăugate cu creionul.

Cu scrisul pe care ea i-l cunoștea acum – căci îl cercetase de multe ori în calitate de psiholog – profesorul Mortimer mîzgălise: „în curs de îngrijire și de vindecare foarte, foarte curînd. Reușita e aproape”. Ultimele cuvinte erau subliniate de două ori și se terminau cu trei semne de exclamare – interpretate de Monique drept o izbucnire de triumf.

Amenajările din ultima sală nu se deosebeau de cele din prima. Animalele de aici aveau desigur un aer mai puțin înfiorător. Unele păreau chiar foarte bolnave și, culcate pe jos, respirau cu greu. Altele erau doar mai puțin vioaie, dar nici unul nu părea că suferă. Era limpede că toate primeau aceleași îngrijiri atente ca și cele sănătoase. Și aici se auzea muzica. Majoritatea o ascultau cu un aer posac, parcă pe jumătate-adormite. Ca să le cruțe suferințele, profesorul Mortimer le

administrase niște droguri eficiente. La rîndul lor, cuștile erau curate. Multe din ele rămăseseră de altfel goale, căci numărul subiecților canceroși era acum mult mai mic decît al celor sănătoși. În sală se afla o singură lupoaică – beta – părăind destul de slăbită. Reuși totuși să ridice capul cînd îi auzi trecînd, pe urmă se ghemui la loc sub învelitoare.

Miss Bridget nu făcu nici un comentariu și se îndreptă hotărîtă spre ieșire.

— Nu mai avem ce căuta aici, declară ea cu o expresie jignită și un glas ce se străduia să-și redobîndească autoritatea.

— Chiar că nu, zise micul veterinar pe un ton ironic, plin de ranchiună. Și mă întreb, Miss Bridget, în virtutea căror zvonuri aberante m-ați tîrît în aventura asta grotescă.

— N-aveam de unde să știu; oricine se poate înșela, bombăni președinta Societății pentru protecția animalelor, grăbind pasul ca să scape de el.

Dar, însuflețit de o îndrăzneală neobișnuită, el n-o slăbea deloc, o urmărea ca o umbră, dîndu-și frîu liber indignării.

— De fapt, zise afectat, am o oarecare experiență în domeniul ăsta și pot să vă asigur că nici cele mai bine întreținute grădini zoologice, nici în cele mai bine organizate, animalele n-au fost vreo dată mai bine îngrijite. În ce privește laboratoarele unde se practică vivisecția în conformitate cu legile, am văzut destule în cariera mea. Cele mai bine întreținute nu sînt decît niște închisori sordide în comparație cu centrul profesorului Mortimer. Se vede că e un mare iubitor de animale și merită toată stima noastră.

— De ce nu-i dați o diplomă oficială drept recompensă, dacă tot crezi asta? rosti ascuțit Miss Bridget.

— Ar fi, oricum, ceva mult mai rezonabil decît raportul pe care mi-l pretindeați. Părerea mea e că ar trebui să-l faceți membru al Societății și să-i acordați un titlu de onoare.

— Ajunge, să nu mai vorbim despre asta, spuse exasperată Miss Bridget. Și întorcîndu-se spre oamenii din comando:

— Vă rog să mă iertați și să uitați aventura asta regretabilă.

Cei din comando se retraseră în vârful picioarelor.

Plecarea lor semăna cu o derută rușinoasă. După ce au stins lumina, au oprit muzica, și au încuiat ușa, lăsau în urmă, această ciudată grădină zoologică, care se cufundă din nou într-o liniște tulburată doar de răsuflarea pașnică a animalelor ce adormiseră repede la loc.

Monique îi însoți pînă la golfuleț, luminîndu-le calea cu lanterna în timp ce coborau anevoie faleză abruptă. Tremurînd iarăși de frig, veterinarul se poticnea la fiecare pas și, cu amărăciune în glas, regreta într-una paradisul acela senin pe care-l părăsise. Miss Bridget, care păstrase o tăcere încăpățînată tot timpul drumului, lovea din cînd în cînd furioasă cu piciorul în stîncile de care se împiedica. Deodată se opri.

— Draga mea, îi zise lui Monique, nu mai ai ce face aici pe insulă. Du-te, strînge-ți lucrurile și vino cu noi.

— Iertați-mă, Miss Bridget, dar aș vrea să mai rămîn puțin.

— Cum dorești. În fond poate că ai dreptate. Nu trebuie să-i trezim bănuielile profesorului Mortimer. Mîine, însă, ia-ți rămas bun sub un pretext oarecare și pleacă din locurile astea, unde n-ar fi trebuit să te trimit niciodată. O voi regreta toată viața.

— Aș vrea să mai stau puțin, repetă Monique încăpățînată. Cred că a mai rămas încă un mister de dezlegat pe insulă.

Era desigur prima dată cînd nu asculta ordinul categoric al șefei. Dar aceasta era atît de exasperată încît nu băgă de seamă. Se mulțumi doar să dea din umeri cînd auzi cuvîntul „mister”.

— Dacă asta e părerea ta... În ce mă privește vreau să uit aventura asta stupidă. Îți interzic ca pe viitor să-mi mai vorbești de Institut sau să rostești numele profesorului Mortimer.

După care, pentru a ajunge la barca ce-i aștepta, intră în apă și începu să pleoscăie cu o furie calculată, stropindu-l fără milă pe micul veterinar care se porni să protesteze vehement.

VI

Rămasă singură, Monique Sorel privi cum ambarcațiunea se îndepărtează și se pierde în întuneric, apoi stătu îndelung visătoare, nemișcată pe malul mării, fără să-i pese de stropii purtați de vînt. În cele din urmă se hotărî să urce iar sus pe faleză. Și acum se mișca încet, oprindu-se mereu și scuturînd din cap, încurcîndu-se nu în grohotiș, ci într-o vîltoare de gânduri confuze ce-i consumau toată energia.

Deși intrigată de descoperirile făcute în timpul vizitei în clădirea A, nu se simțea nici supărată, nici jignită, așa cum era Miss Bridget, din cauză că bănuielile ei nu fuseseră întemeiate. Dimpotrivă, însuflețită de-o milă sinceră față de animale, răsufla ușurată văzîndu-le îngrijite atît de bine. Dar însăși solitudinea exagerată cu care erau înconjurate, rafinamentul teatral al decorului pe care se strădui-se să-l creeze Sir Richard, aveau un aspect supraréalist, iar în spatele lui, unii din profesorii pe care-i avusese mai demult Monique, ar fi deslușit fără îndoială, stigmatul nebuniei.

Spectacolul descoperit în seara aceea îi lăsa o impresie de onirism fantastic, o stare de spirit care – așa cum bănuia ea – pusese de mult stăpînire pe profesorul Mortimer. Cîteva detalii ce scăpaseră membrilor comando-ului, dar pe care ochii ei pătrunzători le sezizaseră, veneau să-i confirme impresia. De pildă, cele cîteva cuvinte scrise pe tăblița de la intrare în sala cu animalele bolnave de cancer, mîzgălite de o mîină ce trăda agitația febrei: „... se vor vindeca foarte, foarte curînd. Succesul e aproape!”

Dincolo de competența ei profesională, Monique își luase totuși foarte în serios rolul de agent secret, și o presimțire inexplicabilă o îndemna să creadă că misiunea sa nu se încheiase, că nu avea dreptul să-i pună capăt, atîta timp cît

misterul ce învăluia toate faptele profesorului Mortimer nu va fi pe deplin elucidat; un mister pe care-l bănuia a fi cu totul altceva decît ceea ce crezuse naiva Miss Bridget.

Vizita inutilă din clădirea A nu durase mult. Era de-abia ora două dimineața. Înainte de a ajunge la vila stăpînilor, Monique se mai plimbă încă o jumătate de oră, neținînd seama de frigul și de vîntul puternic care se stîrnise, absorbită de gînduri zbuciumate.

Fără zgomot, intră pe coridorul ce ducea în camera ei, după ce trecuse pe lîngă salon, care se învecina cu biroul profesorului. Aici se opri, observînd că ușa era întredeschisă. Dormitoarele celor doi soți se aflau la etaj, la fel și încăperea rezervată Rosettei. Vila era tăcută. Somniferul pe care îl dăduse stăpînilor era cu siguranță eficace. Miss Bridget obținuse declarații de la cele mai competente autorități medicale, asigurîndu-o că acesta își va face efectul pînă în zori, cel puțin. Rosetta dormea și ea adînc. Doar nu era cîine de pază.

Mînată de un impuls inexplicabil, Monique pătrunse în biroul profesorului și constată că unul din sertarele mesei era pe jumătate deschis. Trebuie să-l fi apucat un somn grozav, ca să se ducă la culcare și să dea dovadă de o asemenea neglijență, ce nu-i stătea în obicei. Se gîndi că, la o adică, era cazul să profite de o astfel de ocazie, ceea ce intra în rolul său de agent secret. Un dosar destul de voluminos se afla în sertar, așezat deasupra unui vraf de documente. Îl recunoscuse după descrierea făcută de doctorul Holmes, un dosar a cărui copertă de un roșu viu îi reținuse acestuia atenția. Era dosarul pe care-l ținea în mîină profesorul Mortimer atunci cînd (în timpul unei vizite de noapte în clinică), fusese surprins de colaboratorul său, în încăperile pacienților bolnave; dosarul pe care tocmai își nota niște observații și pe care-l ferise cu mare grijă.

După cîteva clipe de ezitare, cu inima bătîndu-i, Monique îl luă din sertar. Mai trase cu urechea un minut pe coridor și constată că toată lumea din vilă doarme, apoi se duse să se închidă în camera ei. Acolo, cu perdelele trase, începu să citească dosarul la lumina unei veioze.

De la primele rînduri, avu o tresărire. De mai multă vreme credea că găsiere un motiv plauzibil pentru comportamentul neobișnuit al profesorului Mortimer.

Dar oricît de mare i-ar fi fost dezgustul cînd accepta o explicație atît de inumană, ceea ce descoperea acum în însemnările acestea era atît de nefiresc, de extravagant, încît, prima dată, nu-i veni să creadă. Totuși, pe măsură ce se lămurea cum stăteau lucrurile, îndoiala nu-și mai avea rostul. Curiozitatea și uimirea de la început se transformau, încetul cu încetul, într-un sentiment de oroare. Iar aceasta sporea cu fiecare pagină citită, și ajunse la culme atunci cînd parcurse ultima parte a manuscrisului, redactată într-un stil sec, grav, ce nu făcea decît ca adevărul să pară și mai înspăimîntător.

— Nu se poate, visez, rosti ea încet. Un monstru, nu-i decît un monstru. Se sili, totuși, să citească pînă la sfîrșit, sărind peste detalii ce acopereau esențialul realității atroce prin explicații științifice precise. Atunci, tulburată, nu-și putu stăpîni un acces de plîns cu sughițuri, pe care le înăbuși în pernă. Criza dură destul. După ce-și redobîndi puțin calmul, cu mari eforturi, se strădui să citească iar dosarul, căci tot nu era sigură că înțelesese bine ceea ce i se părea neînchipuit. Dar totul era prea clar și prea sistematic prezentat, ca să-i mai rămînă vreo urmă de îndoială.

Deschise ușa camerei și ascultă din nou. De la etaj nu se auzea nici un zgomot. Mai avea încă destulă vreme pînă în zori. Se așeză la masă și copie pe foi separate pasajele cele mai sugestive, trecînd peste explicațiile științifice. De mai multe ori fu nevoită să se oprească, pentru a-și stăpîni tremurul mîinii, însă își dădu osteneala să sfîrșească ce începuse.

Cînd termină, închise dosarul și se duse să-l pună la loc în sertarul biroului. Mai găsi puterea să verifice dacă nu lăsase vreo urmă la locul cu pricina. Apoi se întoarse în camera ei și ascunse foile cu note sub un morman de haine.

— Un monstru, repetă, asta e, un monstru. E nebun de legat și încă periculos. Trebuie închis. Trebuie să vorbesc cu

Christopher, iar el să prevină autoritățile.

Dar în dimineața aceea era prea târziu. În curînd avea să se lumineze de ziuă și absența ei n-ar fi trecut neobservată. Se hotărî să aștepte pînă seara. În plus, era la capătul puterilor. După noaptea asta nebunească și descoperirea tragică de la sfîrșit, Monique nu se mai simțea în stare să alerge pe potecile din insulă. Se hotărî să se culce, sperînd să doarmă o oră măcar ca să încerce să uite grozăviile acelea. Dar nu-și găsi odihna și așteptă să se facă ziuă, adormită pe jumătate, într-o stare febrilă, tulburată de coșmaruri înfricoșătoare.

VII

Monique reușise să plece de la vilă destul de repede, după cină, deoarece profesorul Mortimer și soția lui, aflîndu-se probabil încă sub efectul drogului din ajun, urcaseră foarte devreme în camerele lor. Cu pași iuți, se îndreptă spre bungalowul doctorului Holmes.

Încercînd să-și ascundă neliniștea, petrecuse o bună parte a zilei spionîndu-l pe Sir Richard cu coada ochiului, cînd el se afla în casă, dar nu putuse să deslușească vreun simptom anormal în ținuta lui calmă, în afară de aerul triumfător ce-i lumina acum chipul.

Doctorul Holmes veni chiar el să-i deschidă. Era singur. Servitoarea care avea grijă de bungalow pleca după-amiaza. O conduse în salon și îi atrase atenția, zîmbitor, că nici o sticlă de whisky nu se zărea pe măsuta de lîngă fotoliul unde tocmai se așezase la televizor.

— Reproșurile tale m-au impresionat, draga mea, îi zise el în chip de bună ziua. Fac eforturi ca să mă îndrept. Dar nu prea ești în apele tale. În seara asta nu aveam întîlnire. Ce s-a întîmplat?

— Christopher, strigă ea, pierdută. Te felicit, dar ești în stare să nu te atingi de băutură și să te uiți la mine cum beau? În seara asta, eu sînt cea care are nevoie de așa ceva. Toarnă-mi un pahar mare și ascultă-mă.

Din rugămintea asta neobișnuită și chipul ei încordat, doctorul Holmes înțelese că Monique se găsea într-o stare specială, așa că o ascultă fără să pună întrebări. Ea dădu pe gît dintr-o dată un pahar plin și începu:

— Mai întîi, o chestiune de detaliu. Trebuie să aflu adevăratul motiv al prezenței mele pe insulă.

Se hotărîse în sfîrșit să-i spună că nu era decît o bucătăreasă de ocazie, servind cauza prietenilor animalelor care, conduși de Miss Bridget, o foloseau pentru a spiona activitățile suspecte ale profesorului Mortimer. O ascultă fără să o întrerupă.

— Eram sigur că nu ai o adevărată vocație de bucătăreasă, zise el, și că sănătatea ta nu va avea absolută nevoie de aerul mării, însă nu puteam ghici misiunea bizară ce-ți fusese încredințată. Felicitările mele, agentule secret.

Ea îi povesti în continuare de planurile războinice ale lui Miss Bridget, de expediția nocturnă din ajun și ceea ce descoperiseră în clădirea A - toate astea cu o mulțime de detalii.

Înainte să-i dezvăluie secretul pe care-l descoperise în dosarul cu coperti roșii, părea că se distrează descriindu-i cu lux de amănunte o aventură banală, în fond. Holmes păru amuzat, imaginîndu-și romantismul exaltat, apoi dezamăgirea președintei Societății pentru protecția animalelor.

— Bănuiesc, rosti el zîmbitor, că acum s-a liniștit. Și tu la fel, bineînțeles?

— Ea? Liniștită? Mai degrabă furioasă că s-a înșelat în halul ăsta. Iar eu, eu nu sînt liniștită, departe de asta Christopher, adăugă ea încet, pe alt ton.

— De ce? În definitiv, totu-i bine cînd se termină cu bine. Mi-ar părea foarte rău să plec de aici, acum cînd nu mai ai motive de spionaj. După dragostea ce i-o poartă cățelușei, eu personal am fost întotdeauna convins că profesorul e un prieten

de nădejde al animalelor.

— Un prieten de nădejde al animalelor! strigă ea, aproape urlând. Într-adevăr, în ce privește soarta animalelor m-am liniștit pe deplin. Dar nu și în ceea ce privește soarta făpturilor omenești.

Holmes se încruntă și deveni serios.

— Închipuie-ți că nici eu, zise el grav. Purtarea lui din ultima vreme față de bolnavele din clinică mi-a trezit îngrijorarea, ba chiar bănuiala, adăugă șovăind.

— Și ce bănuieli ai?

— Am preasupus, rosti rar doctorul, că e încredințat că făcuse o descoperire senzațională sau că e pe punctul de a o face, iar datorită orgoliului său, n-a avut răbdare să obțină pe animale rezultate sută la sută sigure, ca să le aplice femeilor un tratament ce prezenta încă riscuri. Unii din confracții mei, cercetători entuziaști, au făcut și ei același lucru. De aici complicațiile inexplicabile de care suferă anumite paciente.

— Și de aceea a murit pacienta din camera 1?

— Tot ce se poate, spuse doctorul, îngândurat.

— Christopher, strigă Monique, și eu mi-am imaginat ceva asemănător, vreo imprudență, o nerăbdare prea mare. Ei bine, am fost amândoi foarte departe de adevăr.

— Explică-te.

Monique îi povesti cum reușise să pună mîna pe faimosul dosar al profesorului și cum îndrăznise să-l citească.

— Aș fi vrut să-l citesc și eu, șopti doctorul, măcar din curiozitate științifică. Ce ai găsit în el?

— Am luat notițe... A, n-am pierdut timpul copiind explicațiile științifice, cum spui tu. Restul era perfect suficient pentru mintea mea. Ce am scris e foarte clar. Omul ăsta e un demon, Christopher. Însemnările o să-ți dezvăluie purtarea lui drăcească mai bine decît aș putea eu s-o fac. Citește.

Și-i puse în fața ochilor ceea ce copiasse. Stîrnit de agitația ei, Christopher aproape că înșfăcă dosarul și începu să citească, cum făcuse și Monique în noaptea precedentă, mai întîi cu

uimire, apoi cu un sentiment asemănător groazei pe care o resimțise și ea, descoperind secretul profesorului Mortimer.

Prima filă era intitulată alfa 1. Era numele dat de profesor uneia din bolnavele de la clinică, cea care murise în urmă cu câteva luni; numele corespund celui dat primei lupoalice, moartă și ea. Rîndurile copiate de Monique după observațiile lui Sir Richard nu lăsau nici o îndoială asupra analogiei pe care acesta o făcea în sinea lui. După câteva explicații de natură tehnică, pe care Monique le omisese, iată ce scria:

„Făcusem imprudența de a administra lupoalicei alfa, apoi lupoalicei beta un tratament ce prezenta încă riscuri mari – imprudență fatală, din cauza căreia mă voi căi toată viața și pe care n-o voi mai comite niciodată, ferească Dumnezeu...”

— Imprudență fatală! Să-l ferească Dumnezeu! comentă Monique, cu privirea pierdută.

„Lupoalica alfa n-a putut suporta șocul și a murit. Beta n-a sucombat, însă va rămîne fără îndoială handicapată tot restul zilelor, din păcate! Tratamentul meu încă este, prin urmare, foarte periculos, și simt că nu mai am dreptul – din punct de vedere moral – să-l aplic animalelor. Atunci cînd se află în fața unui asemenea caz de conștiință, cercetătorul nu trebuie să evite să pornească pe altă cale. În consecință, încercarea următoare am făcut-o pe femeia alfa 1.

„Femeia alfa 1 a murit ca lupoalica alfa, ceea ce dovedește că am avut dreptate în privința riscului și că într-o tentativă riscantă progresul nu e neapărat continuu. A murit datorită unei reacții neașteptate, pe care n-o prevăzusem, dar a cărei cauză încep s-o bănuiesc. Însă înainte de a se sfîrși, boala ei era în regres, ceea ce-mi dă dreptul să sper. Răbdare. Evident, nici nu se pune problema să aplic tratamentul vreunei lupoalice, nici oricărui alt animal suferind de cancer și cu atît mai puțin Rosettei, Doamne păzește...”

— Doamne păzește! Sfinte Doamne! se opri doctorul Holmes. Monique îi răspunse printr-un rîs isteric.

— Sfinte Doamne, precum spui. Ai urmărit cu atenție felul

cum gîndește, cum își face scrupule? Fraza asta de la urmă eu am subliniat-o. Mi-era teamă că n-o să înțelegi bine. Tratamentul e prea riscant pentru animale. Din fericire, există și alți subiecți de experiență. Clinica lui e plină de pacienți.

— Sfinte Doamne! repetă Holmes.

— Continuă, te rog.

A doua fișă era intitulată beta 1. Și aici totul era foarte explicit.

„Indiscutabil, există progrese. Am modificat tratamentul în felul următor, înainte de a i-l aplica femeii beta 1.”

Aici Monique trecuse peste detaliile tehnice.

„L-a suportat mai bine și, chiar dacă nu s-a vindecat, am toate motivele să cred că orice risc de deces a fost înlăturat, cel puțin pentru multă vreme de-acum încolo. Am revenit la stadiul subiectului beta. Cancerul este în regres, dar...”

— Îmi dădusem și eu seama de asta, răcni doctorul Holmes. Înțeleg perfect cine este femeia beta 1. Această bolnavă prezenta simptome ce mi se păruseră ieșite din comun, într-o zi cînd reușisem s-o examinez în lipsa profesorului. Cancerul era desigur în regres, dar ea suferea de anumite tulburări ciudate.

„ Cancerul era desigur în regres, dar ea suferea de anumite tulburări ciudate, continuă el să citească, ca un ecou la propriul său diagnostic; cu fiecare nouă experiență mă apropii de țel, însă mai am nevoie de multe altele înainte de-a îndrăzni să tratez alte animale. Conștiința mi-o interzice.”

— Începi să înțelegi? comentă iar Monique, cu același rîs nervos.

— Mă crezi poate idiot! urlă doctorul. Îți repet că sînt treaz. Conștiința lui! Vorbește de conștiință!... Conștiința nu-l lăsa! Atunci, a trecut foarte firesc la gamma 1, la cea de-a treia femeie, gamma 1.

Întoarse pagina febril. Foaia intitulată Gamma 1 conținea lucruri asemănătoare celorlalte două. Concluzia profesorului era că succesul se afla la un pas, o distanță imperceptibilă, un dozaj din ce în ce mai subtil. Era sigur de el în proporție de 90%, dar

prudentul profesor Mortimer avea nevoie de o certitudine de sută la sută înainte de a se hotărî să aplice tratamentul său vreunui animal.

Holmes se întrerupse pentru o clipă din citit și se strădui să-și calmeze nervozitatea, rostind pe un ton doctoral:

— Ceea ce-i uluitor, este că în dezvăluirile astea nu se află nici cea mai mică urmă de emoție, cel mai mic scrupul. Le-a scris fără să gîndească măcar o clipă că e vorba de niște monstruozități. Pentru el, felul în care a procedat e perfect normal.

— E caracteristica nebuniei, răspunse Monique, adoptînd și ea o atitudine calmă și mai lucidă, ca pentru a uita de propria-i indignare. Un comportament firesc din punctul lui de vedere, zici? Ba mai mult decît atîta, Christopher. N-ai observat cum își invocă conștiința? Fii sigur că era convins că acționează pentru binele... Doamne iartă-mă! Era gata să zică pentru binele Umanității, dar nu, al Animalității – cu literă mare, bineînțeles.

— De ce nu spui în numele Binelui, pur și simplu?

— Fiindcă nu este cazul să facem filozofie, rosti grav Monique.

— În orice caz, reluă el, întorcîndu-se la ideea dinainte, rîndurile astea sînt scrise cu luciditatea rece a unui om de știință.

— Un om de știință dublat de un artist, așa cum îl credeai tu odinioară, Christopher, șopti ea cu o ironie amară.

— Artiștii sînt deseori niște ticăloși, replică doctorul Holmes, dînd din umeri.

VIII

— N-ai citit încă esențialul, n-ai ajuns încă la fundul acestui abis de ticăloșie, strigă deodată Monique, cuprinsă iarăși de indignare. N-are rost să citești foile următoare. Sînt la fel cu

primele. Treci direct la ultima, *iota* cred că se numește... exact, *iota*, e vorba de ultima femeie bolnavă de cancer din clinică, cea de-a noua. A renunțat la indicele 1, pe care în mintea lui bolnavă îl considera inutil, fiindcă nu mai întrezărea nici o corespondență posibilă cu lupoalicele. Slavă Domnului că în clinică nu se aflau decît nouă bolnave, altfel ar fi ajuns pînă la omega și chiar mai departe... Dar *iota*, Christopher, știi tu cine este *iota*?

— Cum crezi că pot urmări numerotația asta absurdă?

— Este Mrs. Templar, zise rar Monique.

— Smintita aceea, nebuna care-și închipuia că are cancer la sîn și care, datorită propriei imaginații – după cum mi-a spus profesorul – chiar a și făcut pînă la urmă? În ceea ce mă privea, nu eram sigur de asta.

— Datorită propriei ei imaginații, murmură Monique, cu un gest batjocoritor.

— Așa susținea el.

Holmes se opri, apoi tresări și se lovi peste frunte.

— Monique, doar nu vrei să spui că...

— Nu vreau să spun nimic Christopher. Citește nota dinaintea filei intitulată *iota*. Dar nu cu voce tare, îl imploră ea, sau dacă da, mai toarnă-mi de băut, altfel o să fac o criză de nervi.

— Nu-ți torn decît dacă-mi dai voie să beau și eu.

Închipuie-ți că nici eu nu sînt prea stăpîn pe nervii mei.

— Fie, un singur pahar.

Doctorul ascultă și citi nota pe care deschidea capitolul *iota*.

Stilul acesteia era mai grav decît al paginilor precedente. Era clar că profesorul Mortimer o scrisese după o adîncă reflecție, fiind cît se poate de calm. Iată cum suna:

„Am dobîndit acum convingerea că nu mai am nevoie decît de o singură experiență, o ultimă ajustare, ca să-mi ating scopul; una singură. Din nefericire, nu mai am la dispoziție nici un subiect cobai. Am folosit toate femeile canceroase din clinică. Cîteva zile am suferit de o angoasă cumplită. Dacă acum, cînd

mă aflu atît de aproape de reușită, voi fi obligat să amîn această ultimă fază de perfecționare? Însă atunci, Providența...”

— Iarăși Providența! îl întrerupse Monique cu voce tînguitoare, uitîndu-se la cer.

„... Însă atunci, Providența mi-a scos în cale subiectul care-mi era indispensabil. Dacă n-ar fi fost această femeie, în chinurile prin care treceam nu vedeam altă ieșire decît să aplic tratamentul preliminar soției mele sau bucătăresei. Dar sănătatea Lady-ei Evelyn probabil că n-ar fi rezistat unui cancer. Cît despre bucătăreasă, după cît se pare, n-ar fi fost de acord cu operația.”

— După cît se pare! gemu Monique.

„Însă Mrs. Templar se oferea întrucîtva ca voluntară. Cred că telefonul ei a fost un miracol. Datorită ei am putut să-mi desăvîrșesc opera, să adaug exact acel „iota” ce-i lipsea acestui monument. (Există corespodente între termeni, ce dau de gîndit.)”

— E și superstițios, pe, deasupra! comentă Holmes înainte de a continua lectura.

„Substanțele cancerigene pe care i le-am administrat, urmate de injecții și de gataje repetate și-au îndeplinit perfect rolul, exact ca la șoarecii-femelă, ba chiar mai rapid. Mrs. Templar era recunoscătoare, convinsă că operațiunile acestea sînt un factor indispensabil al vindecării ei. I-a apărut un cancer la sîn, care s-a dezvoltat în scurt timp.”

— Nu mai pot continua să citesc asta, zbieră doctorul Holmes, ridicîndu-se și începînd să umble încioace și încolo prin cameră. E imposibil, Monique, recunoaște că ai visat. Ai fost victima unui coșmar înspăimîntător.

— Am copiat întocmai. Mă cunoști destul de bine ca să știi că eu nu sufăr de halucinații, De altfel, n-aș fi fost în stare să-mi imaginez așa ceva.

Se ridică la rîndul ei și lovi cu pumnul în hîrtille cu notițe.

— Iată, Christopher, explicația misterului pe care-l bănuiam. Totul e foarte limpede. Profesorul Mortimer e nebun de

legat. Își experimentează pe ființe omenești faimosul tratament, ce prezintă încă riscuri grave. Face încercări pe femei canceroase, într-un fel oarecum hazardat, fără să-i pese ce ar putea să li se întâmple. Mai rău, nu ezită să le inoculeze cancerul, ca să aibă la dispoziție noi subiecți-cobai, și de-abia atunci când consideră că tratamentul este perfect finalizat, se hotărăște să-și trateze animalele lui dragi și pe multiubita lui Rosetta. O să vezi, citește numai ultima foaie.

Doctorul Holmes se așază la loc, își turnă un pahar plin, fără ca Monique să aibă curajul să-l împiedice, și se hotărăște să parcurgă pagina intitulată *iota*.

Era un cântec de triumf. Într-un stil de data asta exaltat, profesorul Mortimer povestea aici cum îi aplicase pacientei *iota* tratamentul definitiv, corectat grație experiențelor anterioare, cum eforturile și perseverența sa fuseseră în sfârșit încununate de succesul deplin, cum celulele bolnave fuseseră distruse, fără apariția vreunei tulburări secundare. *iota* era vindecată, se simțea extraordinar și nu mai știa cum să-i mulțumească lui, profesorului Mortimer, căruia îi datora veșnică recunoștință.

Surescitarea doctorului se potoli brusc, iar el deveni îngîndurat.

— În toate astea, se află cel puțin un lucru exact, zise el. Mi-aduc aminte. Într-o zi, amețit fără îndoială de victoria lui, mi-a îngăduit pentru prima oară s-o examinez eu însumi pe Mrs. Templar. Am zis îngăduit? Nu, m-a rugat cu o insistență a cărei cauză n-o înțelegeam nici pe departe, și a adăugat mii de complimente la adresa competenței unui confrate al cărui diagnostic îl aprecia. Din câte mi-am dat seama după o examinare rapidă, ea nu prezenta nici un simptom al bolii. Atunci, nu dădusem nici un fel de importanță faptului, ci bănuisem – contrar părerii lui Sir Richard – că pacienta nu avusese niciodată cancer. Dar dacă această vindecare nu este vreo fantasmă de-a lui, atunci, adăugă el pe un ton profesional, îți dai seama, Monique, de importanța descoperirii lui?

Considerația asta de ordin științific o făcu pe Monique să-i

arunce o privire plină de reproș.

— Descoperire, cu ce preț! Alfa 1 a murit. Celelalte sînt poate sortite să mai trăiască un timp, mai lung sau mai scurt, ori vor rămîne handicapate – așa cum scrie el cu o nepăsare superbă – pentru tot restul zilelor.

— Ai dreptate, recunosc doctorul. Fii sigură că nu caut să-i găsesc scuze. Dar așa stau lucrurile.

Caietul se termina astfel:

„Acum pot să merg înainte fără nici o teamă. Nu-mi mai rămîne decît să aplic tratamentul Mortimer tuturor animalelor mele și, bineînțeles, Rosettei”.

O tăcere prelungită se lăsă după legătura acestor însemnări, timp în care doctorul Holmes se strădui să-și stăpînească iritarea, ca să analizeze situația cu sînge rece.

— Ultima filă a fost scrisă acum o lună, zise el în sfîrșit. Fiind încredințat de reușita lui, profesorul Mortimer desigur că n-a mai stat pe gînduri și a aplicat tratamentul miraculos tuturor animalelor canceroase din clădirea A, inclusiv cățelușei sale. Monique, ai constatat vreo schimbare în ce privește starea Rosettei?

— În nici un caz vreo ameliorare; mai degrabă contrariul. Am observat că părea suferindă zilele astea. Mai mult, noaptea trecută, în cursul vizitei noastre în clădirea A, nu mi s-a părut că animalele bolnave de cancer nu erau deloc vioaie, oricum nu așa ca cele sănătoase.

Doctorul Holmes se încruntă și rămase multă vreme preocupat, înainte să alunge cu un gest un gînd supărător.

— Cu siguranță, e nevoie de ceva timp pentru ca tratamentul să-și facă efectul, zise în cele din urmă.

— Ce-ai de gînd acum, Christopher? întrebă Monique, care nu reușea să pătrundă sensul acestor considerații. Diavolul ăsta e în stare de orice nebunie. Nu putem să-l lăsăm să mai continue așa.

— Bineînțeles. Sîntem datori să-l oprim. O să anunț autoritățile. Dar care? Ministerul Sănătății, desigur. Nu mă bucur

de o reputație prea grozavă printre acești domni. După cum știi am primit pînă acum cîteva muștrări din cauza unui anumit obicei al meu și pot să pun pariu că mulți mă vor bănuși că am născocit toată povestea sub efectul alcoolului. Mi-e teamă că nici mărturia unei bucătărese n-o să valoreze mai mult. Totuși, am să fac un raport la care o să adaug însemnările tale. Pînă cînd cei sus-puși ne vor lua în serios – dacă așa ceva o să se întîmple – va mai trece ceva timp. În așteptare, nu trebuie să ne temem că va mai trece la alte acțiuni smintite. A folosit pînă acum toți cobaii din clinică și e perfect încredințat că a obținut victoria definitivă. Cel mai periculos, adăugă el după o clipă de gîndire, ar fi ca această pretinsă victorie să se dovedească un nou eșec. Voi face tot posibilul ca să-l supraveghez îndeaproape.

IX

Doctorul Holmes tocmai își termina cina cînd Monique sună la ușă. În seara aceea aveau întîlnire la locul obșnuit, dar mult mai tîrziu. Gîfîia și avu nevoie de cîteva clipe pînă să poată vorbi.

— Am încercat să-ți telefonez, îngăimă ea, în cele din urmă. Eram singură în salon. N-am reușit. Atunci am alergat ca o nebună. Trebuia să te văd imediat.

— Telefonul meu e deranjat. Dar ce s-a întîmplat, Monique?

— Cred că e foarte grav. Nimeni nu poate să prevadă cum va reacționa el.

— Liniștește-te, draga mea. Ce se întîmplă?

— A murit Rosetta.

Plecase de la vilă ca o vijelie și alergase, mai să-și dea sufletul pînă la bungalow-ul doctorului, pe scurtături, îngrozită cînd se gîndea ce înseamnă moartea animalului pentru cineva ca

profesorul Mortimer. Doctorul Holmes îi împărtăși tulburarea.

Se împliniseră două săptămîni de cînd descoperiseră uneltirile criminale ale lui Sir Richard și, după cum se temea doctorul, raportul pe care-l trimisese autorităților nu primise nici un răspuns. Cei sus-puși nu se hotărau să ia în serios revelațiile extravagante pe care le conținea documentul.

— A murit Rosetta! strigă doctorul. Un eșec, iată de ce mă temeam. Cu siguranță, asta n-o să-i redea echilibrul psihic lui Mortimer. Nu trebuie lăsat singur. Vin cu tine la vilă.

— Mai lasă-mă un minut să-mi trag sufletul, îl imploră Monique, care era aproape epuizată.

Se prăbuși într-un fotoliu și, peste cîteva clipe, începu să vorbească întretăiat, în fraze scurte:

— Rosetta a murit în seara asta. De mai multe zile se simțea rău. Se tîra tristă, cu ochii încetoșați. Nu era nevoie să fii medic sau veterinar ca să-ți dai seama că e grav bolnavă. Cît despre el, bineînțeles, nu putea ascunde faptul că starea asta îi provoca o angoasă sfîșietoare. O examina întruna. Expresia triumfătoare îi dispăruse de mult.

— Remarcasem și eu, murmură Holmes. Mai ales cînd ieșea din clădirea A, unde se ducea mereu, dădea dovadă de o agitație dementă. Începusem să bănuiesc că faimosul lui tratament, aplicat animalelor, nu dădea rezultatele așteptate. Am încercat chiar să trag de limbă una din brutele care-i sînt ajutoare. Fără prea mare succes. Totuși, din păsăreasca lui, mi s-a părut că înțeleg că una sau mai multe viețuitoare muriseră.

— Ieri, reluă Monique, care, absorbită de propriile ei gînduri, de-abia asculta –, ieri starea Rosettei s-a înrăutățit pe neașteptate. Azi dimineată biata făptură – și eu mă atașasem de ea – era în comă, zăcea în culcușul ei cu ochii pe jumătate închiși. S-a închis singur în încăpere cu ea, mi-a interzis să intru acolo, nesuportînd nici măcar prezența Lady-ei Evelyn, pe care o respinsese cu brutalitate și care stătea în camera ei, deprimată, vărsînd șiroaie de lacrimi. Am tras cu urechea la ușă și l-am auzit și pe el scoțînd la rîndul lui gemete și suspine neomenești.

— Ieri, continuă doctorul Holmes, ieri s-a repezit ca un nebun în clinică, unde mă aflam. Era așa de agitat, încât nici nu m-a băgat în seamă. S-a năpustit în camera lui Mrs. Templar. Aceasta, părînd complet restabilită, era așezată într-un fotoliu. Emoționată, a început să debiteze un torent de mulțumiri, după cum îi e obiceiul. N-a ascultat-o. S-a aruncat asupra ei, Monique, cu furia unei fiare ce se năpustește asupra prăzii. Nu exagerez deloc. N-am avut timp să fac cea mai mică mișcare ca să-l împiedic. I-a smuls îmbrăcămintea de pe piept, i-a palpat, i-a frămîntat sînul cu gesturile unui maniac erotic. După ce i-a dat drumul bieteii nebune, fără a se sinchisi de uluirea și de groaza ei, și-a ridicat brațele spre cer într-o atitudine de furie și de disperare absolută. Un dement, un nebun furios, îți jur, a strigat cu un glas ce-a răsunat în toată clinica: „O, Doamne, nu-i cu putință. Ar fi prea crud. Nu se poate să mă fi înșelat atît de tare. Dar ea e dovada vie că nu m-am înșelat. E vindecată, e vindecată, fără urmă de îndoială, e un diagnostic ce nu poate fi contestat.” Atunci m-a văzut pe mine. M-a apucat de umăr și a răcnit: „Dumneata îmi ești martor, Christopher. Ești obligat să constăți că e vindecată! hai, spune-o, spune-o, te implor.”

— Iar astă-aseară, Christopher, chiar înainte de cină, a intrat pentru ultima dată în încăperea unde agoniza Rosetta. O lăsase singură cîteva minute, după ce stătuse cu ea o bună parte a după-amiezii. Cățelușa murise. Prin ușa întredeschisă i-am zărit labele înțepenite.

— Și ce-a făcut atunci?

— În fața trupului lipsit de viață, comportamentul i s-a schimbat dintr-odată. Nervozitatea, agitația au dispărut, lăsînd loc unei atitudini de înfrîngere totală, care mi s-a părut și mai îngrijorătoare. N-am îndrăznit să-i vorbesc. Cu glas șters aproape calm, mi-a poruncit să servesc masa. Ceea ce am făcut, într-o atmosferă funebră. Era singur la masă. Lady Evelyn tot mai zăcea în camera ei, refuzînd orice hrană și scaldînd așternutul în lacrimi. A înghițit mașinal două-trei îmbucături, tot fără să scoată un cuvînt, cu privirea pierdută. Cînd am terminat de strîns

farfuriile aproape neatinsse, mi-a făcut semn că nu mai are nevoie de mine.

„Vreau să rămîn singur”, mi-a zis. A urcat sus și s-a închis în cameră împreună cu cadavrul bietului animal. Și uite așa. Am încercat în zadar să-ți telefonez, apoi am alergat și am venit la tine cît mai repede. Christopher, mi-e frică.

— Și mie mi-e frică, spuse doctorul, ridicîndu-se. Să mergem. Și-așa e destul de tîrziu. Un nebun e în stare de orice. Trebuie să încercăm să-l calmăm, dacă nu se poate să-l facem să judece. Dacă va fi nevoie, o să-i fac o injecție.

Luă cu el o trusă, niște medicamente și plecară spre vilă.

Dar ajungînd acolo, nu-l mai găsiră pe profesorul Mortimer. Încăperile de la parter erau pustii. Urcară la etaj. Lady Evelyn era singură în camera ei. Monique încercă să discute cu ea, dar aceasta îi răspunse la întrebări doar prin monosilabe de neînțeles și sughițuri de plîns. Monique deschise ușa camerei unde stătuse Rosetta. Era goală. Cadavrul cățelușei dispăruse.

Coborîră înapoi la parter și cercetară grădina, din ce în ce mai neliniștiți.

— Privește, zise dintr-odată Monique, apucînd brațul prietenului ei. Ceva mai jos de creasta falezei, la jumătatea distanței față de cîmpie, deasupra nivelului de amplasare a clădirii A, o lumină roșiatică sfîșia întunericul, dînd la iveală un fum gros pe care rafalele de vînt îl purtau înspre mare.

X

Profesorul Mortimer așeză pe pămînt corpul neînsuflețit al cățelușei Rosetta, lîngă ușa de la intrare, și pătrunse în clădirea A. Aprinse lumina, dădu drumul la muzică și se opri cîteva clipe în prima sală. Aruncă o privire stinsă animalelor, care-l observau curioase, reacționînd ca de obicei la farmecul muzicii. Pe urmă

traversă rapid secțiunea rezervată subiecților sănătoși, și, mergînd cu pași sacadați, ca un automat inconștient, intră în sala animalelor canceroase.

Starea tuturor era jalnică. Sir Richard, sigur de izbînda lui, nu ezitase să le administreze tuturor ultima variantă a tratamentului, chiar dacă unele primiseră sau nu o variantă anterioară. Lupoanca beta era pe moarte, zăcînd nemișcată pe așternutul murdar de excremente. Cît despre celelalte animale, multe muriseră.

Cadavrele lor înțesau cuștile și sertarele. Majoritatea celor rămase în viață nu o duceau nici ele prea bine. Unele sufereau de convulsii și scoteau gemete ce acopereau din cînd în cînd sunetul muzicii.

Profesorul rămase multă vreme buimac, contemplînd cu privirea stinsă spectacolul acela îngrozitor. Apoi se întoarse în sala animalelor sănătoase. Acolo, tot cu gesturi de robot, deschise toate cuștile și, alergînd de la una la alta începu să bată din palme și să-și agite brațele ca niște moriști furioase, pentru a le face să fugă. Cele patru lupoance au fost primele care au răspuns la această chemare. Șovăitoare la început, alte animale făcură la fel, strecurîndu-se pe furiș către ușa lăsată întredeschisă. Se răspîndiră pe stînci și în tufișurile din împrejurimi. Dar unele dintre ele, care uitaseră de bucuria libertății, fiind terorizate de gesturile dezordonate ale profesorului, refuzară evadarea ce li se oferea. Șoarecii și șobolanii se pitiră, plini de teamă în despărțiturile din cuștile lor. Maimuțele se ascunseră sub așternuturile de paie. Continuînd să mai gesticuleze cîteva minute, profesorul Mortimer le privi apoi nedumerit, dădu din umeri, scoase un hohot batjocoritor și nu mai insistă.

Se întoarse la intrare, luă cadavrul Rosettei, o mîngîie pentru cea din urmă oară și o așeză pe una din grămezile de paie depozitate lîngă ușă, ce foloseau la înprospătarea culcușurilor. Începu să adune brațe întregi de paie și să le împrăstie în toată clădirea, pe lîngă pereții de lemn, în cele două săli. Dintr-o

servietă pe care o adusese, scoase un teanc mare de documente, printre care dosarul cu coperti roșii. Rupse din el mai multe file și le mototoli, scapără un chibrit și le dădu foc, așezînd toate hîrtille jos lîngă unul din mormanele de paie uscate, care se aprinse numaidecît, transformînd în cîteva minute clădirea într-o vîlvătaie arzînd cu zgomot.

Leși din clădire – pe jumătate asfixiat, cu fruntea mînjită de sudoare și de cenușă, cu hainele pîrlite, abia atunci cînd căldura devenise de nesuportat. Cu același mers de automat se îndepărtă pînă la o anumită distanță, apoi se întoarse și rămase mult timp urcat pe o stîncă ce domina scena, ca pentru a-și contempla opera.

Curînd, fizionomia i se schimbă. Privirea, care pînă atunci nu reflecta nici o urmă de conștiință, nici un sentiment, se însufleți dintr-odată, ca incitată de un gînd neașteptat. Trăsăturile chipului înnegrit se înăspriră și se contorsionară într-o expresie bestială, pe care lumina incendiului o făcea să pară de o răutate diabolică.

Pînă și afară, căldura devenea de neîndurat. Aruncînd o ultimă privire jăromaticului, întoarse spatele clădirii și se îndepărtă, la început cu același mers de automat, pe urmă din ce în ce mai iute, fugind și sărind de parcă ceea ce mai avea de înfăptuit nu putea suferi nici o amîinare.

Flăcările mai luminară o clipă silueta lui înaltă, ce sărea peste obstacole, poticnindu-se uneori de pietre, dar îndreptîndu-se la loc, trupul lui însuflețit de o voință ce-l făcea să nesocotească orice capcană a nopții, dînd cîteodată impresia unei marionete dezarticulate ce se zbătea printre jerbele incandescente răspîndite de foc în jurul lui, ori a unui spiriduș uriaș țopăind printre emanațiile de gaze arzătoare ale unui ținut blestemat

— La naiba cu lupoalicele, maimuțele, șobolanii, șoarecii și toate lighioanele tale afurisite, fie ele sănătoase ori bolnave. Nu înțelegi că turbatul ăsta e în stare și de alte rele, de crime, pe

Îngă care acest incendiu nu-i decît un foc de sărbătoare? Oare nu ghicești care o să fie următoarele victime ale răzbunării lui? Hai să alergăm la clinică, Monique. Presimt că într-acolo își îndreaptă în acest moment pașii smintiți. Dă Doamne să ajungem la timp!

Vorbele doctorului Holmes se datorau atitudinii Monicăi, în a cărei rațiune mila înăbușise simțul psihologic, neîncetînd să plîngă soarta nefericitelor viețuitoare.

Tocmai se apropiaseră de clădirea A, care încă mai ardea ca o torță. De jur împrejur, la aceeași distanță unde fuseseră nevoiți să se oprească, zăreau umbrele animalelor înspăimîntate, ce păreau că nu vor să părăsească locul acela, care fusese căminul lor. Cele mai mici se fofilau prin iarba scundă. Maimuțele se refugiaseră pe crengile cele mai înalte ale copacilor. Ceva mai departe, cele patru lupoaice se adăpostiseră în scobiturile stîncilor. Ochii le străluceau în întunecimea adăposturilor. Deodată, începură toate laolaltă să urle a moarte.

Trezită la realitate de drama aceasta, asupra căreia, desigur, încă nu se lăsase cortina, înțelegînd temerile prietenului ei, Monique își veni în fire. Își întoarse privirea de la spectacolul acela halucinant și se strădui să-i dea ascultare doctorului Holmes. Acesta începuse să alerge din toate puterile ca să găsească poteca ce ducea la clinică.

Ajuns în vecinătatea clădirii, doctorul Holmes se simți oarecum liniștit și se opri cîteva clipe să-și tragă sufletul. Se temuse ca nebunia distrugătoare ce-l cuprinsese, neîndoielnic, pe profesorul Mortimer, să nu se fi dezlănțuit în ce avea ea mai primejdios. Furia răzbunătoare a lui Sir Richard nu se revărsase încă asupra subiecților-cobai. Clinica nu avusese soarta clădirii A, după cum se temea Christopher. Dar tulburarea îi spori iar atunci cînd, alături de Monique, care îl ajunsesese din urmă, își dădu seama, apropiindu-se, că în interior domnea o agitație neobișnuită. Din camere și de pe culoare răzbăteau strigătele, chemările, plînsetele bolnavelor mai în putere, care reușiseră să se ridice.

Hohotind de plîns, infirmiera de gardă își pierduse complet capul și era incapabilă să restabilească ordinea. Nici măcar nu-și dădea osteneala. Se repezi către cei doi, fericită din pricina acestui ajutor neașteptat. Era gata să facă o criză de nervi, iar doctorului Holmes îi trebui destul timp pînă să smulgă de la ea o descriere exactă a ultimului act al tragediei. Sora vorbea întretăiat, incoerent uneori, și avea ochii încă plini de o vedenie înspăimîntătoare.

— Profesorul Mortimer, urlă ea, Sir Richard, domnule doctor, ... o nu! nu Sir Richard, ci stafia lui, cu siguranță, o făptură scăpată din Infern. Cu hainele pîrlite, în dezordine, cu mîinile însîngerate și fața înnegrită, descompusă; trăsături ce nu mai aveau nimic omenesc, un diavol, zău așa. Cînd l-am văzut am scos un strigăt de groază. M-a îmbrîncit cu atîta brutalitate, încît am căzut pe culoar. Urlam întruna așa de tare, că s-au trezit toate bolnavele. Au început să se agite ca niște nebune și să țipe și ele... Nu le auziți, doctore, ascultați numai... Atunci profesorul Mortimer... ba nu, nu putea fi profesorul. Era de nerecunoscut; un diavol ce luase chipul lui... Simt că înnebunesc și eu. Dar ce se întîmplă, domnule doctor?

Fiindcă se agăța de el, doctorul Holmes o pălmui și o scutură zdravăn ca s-o calmeze.

— Ei, ce s-a întîmplat atunci? De data asta te întreb eu. Ce-a făcut? Unde e acum? Răspunde, mă auzi! O să-mi povestești mai tîrziu cum te simți.

— Unde e? Habar n-am. A plecat la fel de repede cum a venit... Probabil că rătăcește pe faleză sau poate că fantoma lui s-a topit în văzduh, după ce a îndeplinit ce avea de făcut. Ce-a făcut, domnule doctor, dumneavoastră mă întrebați pe mine ce-a făcut?

Holmes o zgîlții din nou și reuși s-o aducă puțin la realitate. Ea reluă, cu glas scăzut:

— A smuls ușa dulapului unde se află instrumentele chirurgicale. A luat un stilet, pe care-l învîrtea și-l flutura deasupra capului meu. M-a insultat atunci cînd – încă întinsă pe

jos – l-am implorat să mă cruțe. Apoi m-a dat la o parte, lovindu-mă puternic cu piciorul, mormăind că puțin îi pasă lui de mine... a, nu! nu cu mine avea el ce avea, am înțeles foarte repede. După aceea s-a îndreptat glonț spre camera lui Mrs. Templar. Ceea ce a făcut acolo, continuă ea, izbucnind în hohote de plîns, nu pot să vă spun. De-abia am, aruncat o privire, că am și fugit. Mergeți să vedeți și dumneavoastră, domnule doctor.

Înțelegînd că nu mai putea obține nimic de la nefericita femeie, Holmes se năpusti în camera nebunei. Mrs. Templar zăcea pe patul murdar de sînge, cu cămașa de noapte smulsă și cuțitul înfipt în piept. Priveliștea aceea era însoțită de urletele bolnavelor ce se îngrămădeau la ușă.

— Monique, zise doctorul Holmes apucînd-o de braț, vino să mă ajuți.

Mai tîrziu, cînd își reaminti această scenă ce urma unui șir întreg de orori, Holmes se simți nespus de mîndru că reușise să depășească groaza ce începuse să-l cuprindă. Niciodată nu s-ar fi crezut în stare de un asemenea efort de voință pentru a se supune inițiativelor impuse de conștiința sa profesională. Sîngele rece de care dăduse dovadă în noaptea aceea, la clinică, probabil că-i sporise, în proprii săi ochi, puțină stimă ce-o avea față de el însuși, iar amintirea aceasta îl ajută apoi să respingă ispita ce-l îndemna să cadă din nou pradă beției.

— Draga mea, repetă el, strîngînd ceva mai tare brațul lui Monique, ia-o cu tine pe infirmieră și amîndouă aveți grijă de bolnave și duceți-le în camerele lor, de bună voie sau cu forța, m-ai auzit? Trebuie să restabilim ordinea și liniștea. Nu-i permis ca o clinică să semene cu o casă de nebuni.

Vorbea cu glas ciudat de măsurat, aproape blînd, simțind insitinctiv că demonstrația aceea de calm era singurul antidot împotriva isteriei colective. Dar din blîndețea aceea izvora o asemenea autoritate, încît Monique se înclină, dînd din cap în semn de supunere, iar infirmiera încetă să mai geamă. Dispărură amîndouă pe culoar, unde strigătele încetară treptat. Între timp, doctorul se aplecă asupra lui Mrs. Templar ca s-o examineze

rapid.

Cînd Monique se întoarce în camera 1, după ce reușise să restabilească cît de cît ordinea în clădire, Holmes se ridicase și stătea în picioare, palid, la intrare.

— E moartă, rosti el sumbru. Inima e străpunsă. O lovitură dată ceva mai jos de sînul stîng, cu violența unui turbat și tehnica profesională desăvîrșită a unui expert.

XI

— O mare descoperire, probabil; un savant genial, fără îndoială.

— Un depravat, un ucigaș, nu uita, interveni Monique.

— N-am uitat. Deocamdată, însă, făceam abstracție de acest mic amănunt; e un alt aspect al problemei, zise doctorul Holmes, cu un sarcasm deliberat... Deci, draga mea, un savant genial, dar care a comis o eroare gravă, nedemnă de un om de știință.

Era în firea doctorului să facă apel la ironie ca să-și alunge tulburarea din suflet. Urmă:

— Orice începător în ale biologiei, orice student în primul an la această specialitate știe foarte bine că un remediu care dă rezultate la un șoarece sau o maimuță nu este neapărat eficient și pe o altă ființă. Odinioară, el însuși era primul care-și dădea seama de asta, l-am auzit repetînd de nenumărate ori că e delicat, adesea chiar periculos, să faci o extrapolare de genul ăsta..., cu atît mai mult un tratament care este eficient în cazul unei femei, urlă el lovind cu pumnul în masă atît de tare încît se zgîlțîiră tacîmurile, poate să se dovedească fatal la șoareci, șobolani, maimuțe, lupoace și cățele. Iată, draga mea, în ce hal îl orbise nebunia.

— Eficient în cazul unei femei, ești sigur?

— Bineînțeles. Mrs. Templar a fost vindecată.

— Era într-adevăr vindecată? Oare profesorul n-a fost victima altei halucinații? Oare nu și-a luat dorințele smintite drept realitate? Mrs. Templar fusese măcar bolnavă?

— Dacă a fost bolnavă de cancer, așa cum spui, cred că explicațiile pe care le dă în însemnările lui nu lasă nici o îndoială asupra acestui lucru. Dacă a fost vindecată, nu pot fi sigur. Tot ce pot afirma – după ce am consultat-o superficial, așa cum ți-am povestit, în ziua când, lăsînd la o parte orice rețineră, își proclama izbînda –, e faptul că părea sănătoasă. Dar ca să fiu sigur ar fi fost nevoie și de alte investigații.

Era după-amiaza devreme. Monique și Holmes luau prînzul împreună la locuința doctorului. Încă nu avuseseră nici timp, nici chef să facă schimb de impresii. Restul nopții precedente și-l petrecuseră alertînd prin telefon diverse autorități și așteptînd ajutorul acestora. Sosiseră pe rînd pompierii și cîțiva membri ai poliției locale de coastă. În cursul zilei erau așteptate personalități mai importante. Primii polițiști nu înțelegeau aproape nimic din povestea aceea extravagantă, doar că profesorul Mortimer fusese apucat de un acces brusc de furie, ce-l făcuse să incendieze una din clădirile Institutului său și să comită o crimă. Răscoliseră insula în căutarea lui și în cursul unei astfel de expediții, pe timp de noapte, nu găsiseră nimic, ci doar descoperiră umbrele fantomatice ale maimuțelor, refugiate în copacii cei mai înalți de pe faleze, și siluetele lupoaicelor înnebunite, pitite printre stînci, scoțînd încă neîncetat urlete lugubre, ceea ce sporea confuzia membrilor patrului.

În zori, găsiseră în sfîrșit corpul lui Sir Richard, agățat de un recif, în apă, la poalele falezei de pe care se aruncase. Martorii principali, doctorul Holmes și Monique, își petrecură toată dimineața răspunzînd la întrebările polițiștilor, cărora le venea greu să credă declarațiile fantastice ale acestora, cu atît mai mult cu cît nervozitatea numiților martori adăuga povestirii o nuanță și mai neverosimilă decît realitatea însăși.

— Încet, încet, zicea șeful anchetatorilor, încercînd să-și

ordoneze în minte faptele, dumneavoastră pretindeți că profesorul făcea experiențe pe animale. Mi se pare că asta se numește vivisecție.

— Începuse pe animale, repeta Monique pentru a zecea oară. Pe urmă și-a schimbat metoda. Își experimenta încercările riscante pe ființe omenești, pe femei. Scopul lui nemărturisit era să vindece animalele.

— Un soi de veterinar, prin urmare, observă polițistul.

— Într-un fel, intervenea doctorul Holmes, exasperat de lipsa puținței de înțelegere a acestui funcționar modest, ce găsea că e de datoria lui să ia un prim interogatoriu, imediat după consumarea faptelor. Mai presus de orice, voia să-și vindece cățelușa, pe nume Rosetta, care suferea de cancer la sân.

— Cățelușa lui avea cancer la sân!

— La mamelă, dacă preferați. Se întâmplă tot atît de frecvent la cățele ca și la dragile noastre tovarășe de viață. Ei, atunci a încercat să facă experiențe pe lupoaice.

— Pe lupoaice!

— Pe lupoaice, apoi a început să tortureze femei, urla la doctorul Holmes, din ce în ce mai nervos din pricina absurdității izbitoare a cuvintelor pe care le rostea. Femei, acum ați înțeles?

Celălalt se chinuia tot mai tare să înțeleagă. Dădea din cap cu un aer împietrit. În cele din urmă se hotărî să suspende interogatoriul și să aștepte sosirea superiorilor. Lady Evelyn, doborâtă de o criză cardiacă, fusese luată cu elicopterul de pe insulă în cursul dimineții. Monique se refugiase în locuința doctorului Holmes. Tocmai terminau de mîncat.

Monique îi puneă întruna întrebări, la care doctorul Holmes nu era în stare să răspundă. Reluă:

— Dacă Mrs. Templar era vindecată? După ce am constatat decesul, închipuie-ți că nu m-am gîndit să examinez mai atent cadavrul, ca să-mi dau seama. Va trebui să ai răbdare și să aștepți rezultatele autopsiei ca să-ți satisfaci curiozitatea.

Holmes chibzui cîteva clipe, apoi reveni la ideea lui de mai minte și adăugă:

— Dacă așa stau lucrurile, atunci a făcut o descoperire de o importanță excepțională pentru știință.

— De o importanță excepțională pentru știință, protestă ea pe un ton de reproș amar, dacă am face abstracție de împrejurările în care au avut loc.

Holmes observă că Monique se retrage într-o tăcere îmbufnată, dat tot nu voia să dea atenție observațiilor ei, așa încât își continuă ideea.

— Dar la ce bun acum descoperirea asta senzațională? Fii sigură că și-a distrus cu grijă faimosul dosar, din care, întâmplător, ai uitat să copiezi indicațiile tehnice cele mai prețioase.

— Nu aveam timp și, închipuie-ți, mă gîndeam la altceva, mormăi Monique.

Doctorul părea încă să mai caute o ușurare, refugiindu-se într-un univers rațional, științific, de parcă, după încercările din noaptea trecută, ar fi fost singurul liman unde și-ar fi păstrat mințile. Reproșurile sale, pe care se prefăcea că i le adresează, izvorau din același sentiment inconștient de respingere încăpățînată a grozăviilor petrecute. Monique înțelegea perfect această atitudine și, în același spirit, se preta jocului. Astfel, li se întâmpla să se ciondănească în privința unor detalii.

— Dar ai avut grijă să notezi numele barbar al substanțelor cancerigene pe care le administra lui Mrs. Templar. Oricine cunoaște numele astea. Figurează în toate manualele de cancerologie.

— M-am gîndit că ar putea fi utile. Dragul meu, eu nu sînt o specialistă, zise ea fără să se supere.

— În toate tratatele, insistă el, fără s-o bage în seamă. Nu există biolog să nu le știe. Biologii, draga mea, cel puțin cei care se ocupă de cancer, seamănă cu fizicienii atomiști.

— În ce fel?

— Aceștia, continuă doctorul surescitat, aceștia știu să distrugă materia. $E = mc^2$, după cum știi. Pentru ei e o joacă de copil să transforme m în energie, însă pentru a crea m , materia

nu e în stare de asta... ce naiba spuneam?

— Că biologii seamănă cu fizicienii. Totuși nu văd legătura.

— Stai, stai că-ți explic acum. A provoca un cancer la șoareci, la orice animal, la pești sau la plante, e pentru ei floare la ureche. Fac asta în fiecare zi, cu ușurința cu care tu bei o ceașcă de ceai. Dar ca să practice operația inversă, ca să vindece, sînt încă foarte departe... Și s-a întîmplat ca unul din ei, profesorul Mortimer, să descopere reușita acestei operații inverse, cel puțin în cazul ființelor umane. Iar acum sclipirea aceasta de geniu nu mai există.

Remarcă o nouă tăcere, dădu din umeri înciudat și schimbă subiectul.

— E rîndul meu, draga mea, să te întreb lucruri legate de specialitatea ta. Mă adresez specialistului psiholog. Crezi că de la început întocmise un plan bine chibzuit? Vreau să zic, crezi că toate inițiativele lui de cînd se retrăsese aici, pe insulă, aveau drept scop rezultatul pe care l-am constatat?

Monique îi era recunoscătoare pentru mîna de ajutor întinsă. Începu să se implice și ea mai tare, cu o mare ușurare, în așa-zisul joc ce consta în a te refugia în citadela rațiunii științifice ca să scapi de vedeniile cumplite ale realității.

— Un plan bine definit, voit, conștient – asta nu cred, răspunse, după ce chibzui. N-o să-ți țin o prelegere despre ceea ce voi, englezii, numiți *abnormal psychology*, de altfel nici nu m-aș simți în stare astăzi, însă părerea mea este că, în cazul profesorului Mortimer, avem de-a face cu o ilustrare tipică a conflictului între conștient și inconștient. Chiar de la început inconștientul s-a orientat să aleagă o insulă îndepărtată, ca să-și continue aici cercetările. Erau experiențe laudabile, cercetări pentru binele Omeririi suferinde – iată scuza pe care latura conștientă o găsea laturii iraționale a ciudatei lui personalități. Inconștientul său era cutremurat, zbuciumat încă de la început carierei, de tulburarea groaznică pe care o îndura cînd tortura animalele... Profesorii mei, Christopher, au scris multe teze remarcabile despre influența emoțiilor asupra comportamentului

subiectului care le resimte. Această adîncă frămîntare este cea care – fără ca ei să-și dea seama – îi dicta majoritatea gesturilor, începînd cu hotărîrea de a se retrage într-un ținut izolat, la adăpost de priviri indiscrete. Sînt convinsă că boala cățelușei Rosetta n-a fost decît o întîmplare, un soi de catalizator care a precipitat evenimentele. Oare nu-mi povesteași tu că în prima zi a sosirii tale aici privirea lui avea o expresie ciudată, neliniștitoare, în momentul cînd a zărit insula ivindu-se din ceață?

— Da, neliniștitoare, recunosc Holmes. De fapt atunci mi-a venit în minte cuvîntul *diabolică*, fără să-mi pot explica de ce.

— Deja inconștientul începea să se impună... Alegerea unui număr foarte restrîns de colaboratori competenți, fiecare specializat strict pe un anumit domeniu, nici unul care să fie capabil să sesizeze ansamblul conștiințelor lui. Iar încetul cu încetul acest inconștient a devenit singurul stăpîn, pînă cînd s-a substituit de tot conștiinței ori s-a contopit cu ea. Nu știu dacă vorbesc atît de clar încît să mă înțelegi.

— Destul de clar, draga mea, rosti Holmes, gînditor. Încetul cu încetul, doctorul Jekyll a dispărut, a fost anihilat.

— Iar Mr. Hyde a ajuns dictatorul absolut. Dar cazul ăsta ar merita să fie studiat de specialiști mai competenți decît o bucătăreasă de ocazie, chiar dacă la vremea ei a făcut și ea niște studii.

— Cred că bucătăreasa dă dovadă de o perspicacitate destul de mare, zise doctorul Holmes, zîmbind.

XII

Holmes schimbă atunci subiectul conversației, ca și cum jocul ar fi luat sfîrșit, și întrebă, cu voce gravă:

— Ce-ai să faci de-acum încolo, Monique? Bănuiesc că o să începi iar să lucrezi pentru nebuna ailaltă bătrînă, Miss Bridget,

iar amîndouă o să continuați cu și mai multă tragere de inimă cruciada voastră înverșunată pentru salvarea animalelor?

— Nici pomeneală, făcu Monique, cu o energie neașteptată. Nici vorbă de așa ceva.

— Chiar așa?

— Tocmai i-am telefonat ca s-o anunț că sînt ferm hotărîtă să plec de la Societate.

— I-ai povestit prin ce întîmplări dramatice am trecut noi aici?

— Am încercat. Cred că n-a înțeles nimic.

— Dacă ar fi înțeles, ar fi fost cu siguranță de partea profesorului Mortimer, remarcă ironic doctorul Holmes. De fapt, el n-a făcut altceva decît să împingă la limita extremă...

— Taci. N-are rost să facem speculații pe tema asta. Îți repet că n-a înțeles nimic. Soarta femeilor acelora nenorocite parcă n-ar fi interesat-o cîtuși de puțin.

— Nici măcar tratamentul la care a fost supusă Mrs. Templar, sau uciderea ei?

— Genul ăsta de detalii o impresionează prea puțin, spre deosebire de elementul principal, care i-a acaparat toată atenția, strigă Monique cu un soi de furie; adică soarta bietelor animale lipsite de apărare, care au scăpat cu viață din incendiu, iar acum mai răătăcesc încă prin insulă, aproape moarte de foame, probabil, și suferind din pricina intemperiilor. Despre ele a început să mă întrebe, pătimaș. În clipa de față pregătește o expediție ca să vină să le recupereze. Întrebările ei m-au exasperat. Știi ce-am făcut, Christopher? Am închis telefonul, pe urmă l-am scos din priză, ca afurisita asta de nebună bătrînă, cum îi spui tu, să nu încerce să mă ia la rost. Parc-o văd, trebuie să fie furioasă.

Văzînd-o în starea asta de spirit, doctorul Holmes păru liniștit.

— Cred că și eu aș fi făcut la fel.

Mult timp rămaseră amîndoi, parcă, pe gînduri. Monique rupse în sfîrșit tăcerea, pe un ton mai vesel:

— Mă întrebai ce am de gînd să fac de-acum încolo? Judecînd după dispoziția în care sînt astăzi, nu prea văd multe posibilități. Soră de caritate, probabil. De ce nu?

— Nu mi s-a părut niciodată că ai fi prea cucernică.

— Ce prostie! Nu sînt credincioasă, dar nu contează.

Esențialul e că surorile de caritate nu au grijă de animale. Cel puțin, n-o să mă ocup decît de suferințele omenești. Am auzit chiar vorbindu-se despre o asociație pentru abolirea torturii, ACAT cred că se numește, care are în jur de cinsprezece mii de membri în Franța și încearcă să se extindă în Anglia și mai departe. E tot o asociație religioasă, însă îmi închipui că nu le-ar displace să primească în rîndurile lor o agnostică așa de blîndă ca mine. Și-apoi, dragul meu, desigur că au nevoie de psihologi, dacă nu de bucătărese; a, bineînțeles nu de-o specialistă în psihologia animală, Doamne ferește!

— Mi se pare un proiect destul de rezonabil, zise doctorul Holmes. Chiar mă întreb dacă nu cumva această asociație n-ar avea nevoie și de un medic.

— Un medic care ar jura să nu mai bea niciodată și s-ar ține de cuvînt, rosti Monique, privindu-l cu severitate. Cred că le-ar putea fi de folos.

— Dar, probabil, o asemenea slujbă nu-ți ocupă tot timpul, reluă doctorul Holmes, după o scurtă ezitare, închipuie-ți, draga mea, că mi-a venit o idee.

— O idee în legătură cu viitorul meu sau al tău?

— Rămîne de discutat, făcu el, plecînd ochii. Dar azi n-o să avem prea mult timp ca să vorbim de viitorul nostru. Iată că sosesc autoritățile. Va trebui să răspundem la o droaie de întrebări sîcîitoare și povestind, vom retrăi aventurile acelea smintite.

Îi venise în minte acest lucru privind la forfota ce pusese stăpînire pe debarcader, care se vedea bine din locuința lui. Tocmai acostase o șalupă și un cortegiu de personaje – importante după cît se pare, – unele purtînd uniforme, se pregăteau să pună piciorul pe chei. Stînd în picioare, la fereastră,

Holmes îi zărea cum se cocoată într-un microbuz.

— Am spus să-i aducă la mine, zise el. În zece minute vom fi aici.

Monique, care venise alături, îl privi în ochi.

— În zece minute? Poate ai timp să-mi vorbești și mie despre ideea ta.

— Mă gândisem... Oh! Cu siguranță, e o idee absurdă. O să râzi de mine.

— Spune, totuși.

Doctorul șovăia. Se exprima cu o timiditate ce nu-i stătea deloc în obicei.

— Îmi închipuisem, dacă tot îți dorești atît de mult să-i ajuți pe semenii tăi care suferă, că poate nu ți-ar displace să devii îngerul păzitor al acestui medic nefericit, care va jura să nu mai bea niciodată, și care are atîta nevoie de un sprijin lîngă el, ca să fie sigur că-și va ține cuvîntul. Oh, știu bine, ar fi alternativa cea mai rea, în lipsă de ceva mai bun.

— Alternativa cea mai rea, murmură ea, zîmbind. Ce cuvinte folosești!

— Poate că nu mai rea decît să fii soră de caritate.

— Probabil. Imaginează-ți că nu e o soluție la care mă gândisem și eu, întinzîndu-i mîna. Poate e cea pe care o voi alege, ca fiind cea mai rezonabilă. Vom mai vorbi despre asta. Deocamdată, trebuie să ne pregătim să facem față unui interogatoriu riguros, fiindcă aud autobuzul ce-i aduce pe ștabi.

Nu mai adăugă nici un cuvînt în legătură cu acest subiect delicat. Nici unul din ei nu părea a fi dispus să insiste asupra laturii acesteia accesorii a aventurii comune. Ieșiră însă mîna în mîna pe verandă ca să-i întîmpine pe anchetatorii oficiali atunci cînd mașina lor tocmai ajunsese la ultima curbă de pe dealul unde se afla bungalow-ul. Ba chiar doctorul schimbă iar vorba și se întoarse la ceea ce pomenise la începutul discuției. De data asta, considerațiile științifice erau un mijloc de a ascunde o dublă emoție, cea iscată de perspectiva viitorului lor comun și cea provocată de eventualitatea că aveau să-și amintească toate

ceasurile acelei nopți dementiale.

— Fără îndoială că profesorul Mortimer descoperise secretul pe care toți caută zadarnic să-l afle de ani de zile și l-a luat cu el. Îți vine să urli de ciudă.

Ca și el, nici ea nu se găsea într-o stare de spirit care s-o facă să-și dea frîu liber sentimentelor. Intră din nou în joc și-și luă un ton grav, de profesor universitar, dar cu un zîmbet dulce ce contrasta cu cele spuse.

— Din punct de vedere al științei reci care este psihologia, cred că problema asta nu e prea greu de explicat. Dat fiind că tratamentul lui nu era eficient pentru cățelușă, descoperirea nu mai prezenta nici un fel de interes în ochii lui. Nu s-a gîndit măcar o clipă ce importanță ar fi avut ea pentru Omenire.

Microbuzul se opri în fața verandei și oficialitățile coborîră. Înainte de a se duce să-i salute, doctorul Holmes o privi tandru și conchise:

— E curios cît de bine ne înțelegem noi doi, draga mea. Ai dreptate. Pentru el, descoperirea pierduse orice importanță. Nu valora mai mult decît un subprodus neînsemnat.

Zîmbetul lui Monique se accentua, pînă căpătă nuanța ironică ce, după părerea ei, și a lui, părea că se potrivește cu situația lor delicată.

— Un subprodus! zise. Iubitule, ești un geniu al limbajului. Este exact cuvîntul pe care-l căutam.

Sfîrșit